

ISSN 1642-8129
INDEKS 368261

super tydzień

CHEŁM • KRASNYSTAW • WŁODA

MAGIA
WIELKANOCNYCH
OBRZĘDÓW
16-17

Nr 16
(1219)

PIĄTEK-CZWARTEK • 18 - 24 kwietnia 2025 r. • Cena 4,80 zł (w tym 5% VAT)

W POSZUKIWANIU MINIONEGO WIEKU

ŚWIAT JÓZEFA FELCZYŃSKIEGO,
LOKALNEGO ARTYSTY
I ŚWIADKA HISTORII

15

*Zdrowych i spokojnych
Świąt Wielkanocnych
oraz miłych chwil
w gronie najbliższych*

życzą redakcje

*Super Tygodnia
i Radia Bon Ton*

SZOROWANIE GARNKÓW POPIOŁEM,
BIELENIE DOMÓW I REZUREKCJA O ŚWICIE...

**WIELKANOC,
JAKĄ PAMIĘTAJĄ
SPRZED LAT...**

18

W SPRAWIE UTWORZENIA
SOBIBORSKIEGO PARKU NARODOWEGO...

7

**BUNTUJĄ SIĘ
KOLEJNE
ŚRODOWISKA**

BUDOMEL
Sp. z o.o.

**PŁYTY STROPOWE
BETON TOWAROWY Z POMPA
NADPROŻA DO 360 cm**

Chełm, ul. Jagiellońska 64
tel. 82 563 24 66, 887 338 886
info@budomel.pl www.budomel.pl

Chełm, Hutnicza 21
tel. 82 575 04 44
www.ffcl.pl

**Export Import
Spedycja Tranzyt**

**LOKALNY ZASIĘG
- GLOBALNA OBSŁUGA**

FFCL Agencja

Odprawy
importowe i exportowe
Gwarancje tranzytowe

FFCL Spedycja

Obsługa transportu lądowego
Spedycja morska i lotnicza

Nasze polskojęzyczne biura
znajdziesz w Wielkiej Brytanii,
Holandii, Francji i Irlandii!

DAWNY „MIELNICZENKO”
ORZECH. KOSTKA. GROSZEK. PELLET
LUZEM I WOKOWANY
Kolejowa 45A Tel. 780 723 400

PREF-BET

BETON / PŁYTY

• PŁYTY STROPOWE • PIASEK • BETON MOKRY / SUCHY
• KRUSZYWA • TRANSPORT • USŁUGI DŹWIGOWE

☎ 508 901 140 ☎ 508 901 160

Chełm, ul. Towarowa 7
Pawłów, ul. Lubelska 80

Alleluja!

Przed nami wyjątkowy czas spotkania
z Chrystusem Zmartwychwstałym.

Niech nadzieja i radość płynąca z wielkanocnego poranka
oddala od nas wszelki niepokój związany z przyszłością,
umacnia we wzajemnej życzliwości
i pozwala dostrzegać nieprzemijające wartości
w paschalnych tajemnicach wiary.

Zdrowych, pełnych pokoju Świąt Wielkiej Nocy!

Jarosław Stawiarski

Marszałek
Województwa Lubelskiego

Mieczysław Ryba

Przewodniczący
Sejmiku Województwa Lubelskiego

Z okazji Świąt Wielkanocnych
składamy Państwu
najserdeczniejsze życzenia.
Niech radosny dzień
Zmartwychwstania Pańskiego
napelni nas wiarą, pokojem,
wzajemną życzliwością
i pozwoli z ufnością patrzeć w przyszłość.
Życzymy pogodnych i rodzinnych
Świąt Wielkiej Nocy.

Janusz Szpak
Starosta Krasnostawski

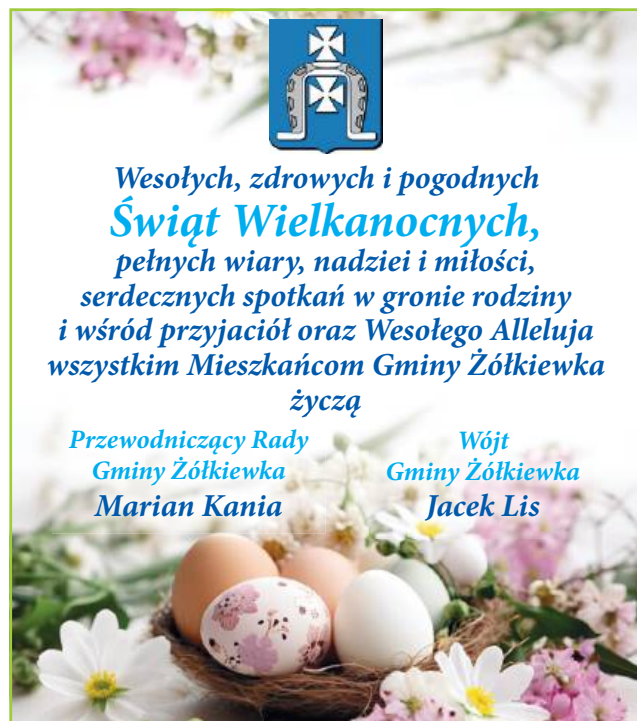
Marek Piwko
Przewodniczący Rady Powiatu

Drodzy Mieszkańcy
Niech Zmartwychwstanie Pańskie,
które niesie odrodzenie duchowe
napelni Was spokojem, wiarą i miłością
oraz da siłę w pokonywaniu trudności.
Pełnych pokoju i radości Świąt Wielkiej Nocy
oraz szczęścia i pomyślności
w życiu osobistym i zawodowym

życzą

Przewodnicząca Rady Miejskiej Ewa Nowak
Burmistrz Rejowca Tadeusz Górski
oraz
Radni i Pracownicy Samorządowi

**Wesołych, zdrowych i pogodnych
Świąt Wielkanocnych,**
pełnych wiary, nadziei i miłości,
serdecznych spotkań w gronie rodziny
i wśród przyjaciół oraz Wesołego Alleluja
wszystkim Mieszkańcom Gminy Żółkiewka
życzą

Przewodniczący Rady Gminy Żółkiewka Marian Kania
Wójt Gminy Żółkiewka Jacek Lis

Niech Zmartwychwstanie Pańskie,
które niesie odrodzenie duchowe,
napelni wszystkich spokojem i wiarą,
da siłę w pokonywaniu trudności
i pozwoli z ufnością patrzeć
w przyszłość

życzą

Wójt Gminy Żmudź Edyta Niezgoda
Przewodniczący Rady Gminy Żmudź Krzysztof Gawrjolek

Modernizują sieć na ul. Piwnej

● **CHEŁM** Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Chełmie rozpoczęło modernizację sieci wodociągowej na ul. Piwnej. Prace obejmują przebudowę około 650 metrów istniejącego wodociągu, w tym wymianę przestarzałych rur azbestowo-cementowych na nowoczesne, bezpieczne i bardziej trwałe rozwiązania.

W ramach inwestycji zmodernizowane zostaną wszystkie przyłącza – od ul. Złotej aż do granic miasta. Dodatkowo na tym odcinku pojawiają się nowe hydranty, co znacząco poprawi bezpieczeństwo i niezawodność systemu wodociągowego.

Obecnie projekt znajduje się na drugim etapie przewiertu –

for. MPGK Chełm

rura została już wciągnięta na długości 400 metrów. Co istotne, wszystkie prace realizowane są siłami własnymi MPGK, bez udziału zewnętrznych wykonawców.

Szacowany koszt inwestycji wynosi około 485 tysięcy złotych.

AW

● **REGION** Tegoroczny sezon budowlany na drogach województwa lubelskiego zapowiada się wyjątkowo intensywnie. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad prowadzi lub przygotowuje się do realizacji aż 16 odcinków dróg szybkiego ruchu o łącznej długości 262 km. Siedem z nich jest już w budowie, a dziewięć kolejnych ma ruszyć jeszcze w tym roku – po uzyskaniu decyzji ZRID.

Aktualnie GDDKiA zarządza w regionie siecią ponad 230 km dróg ekspresowych, a w najbliższych latach długość tras szybkiego ruchu w województwie ma wzrosnąć do około 580 km.

Spośród planowanych 262 km, w realizacji znajduje się już łącznie około 102 km dróg. Trwają prace m.in. na trzech odcinkach drogi ekspresowej S19: od granicy województwa mazowieckiego do Międzyrzecza Podlaskiego, obwodnicy Kocka i Woli Skromowskiej oraz na trasie Lubartów – Lublin. Powstaje również obwodnica Chełma w ciągu S12 oraz trzy odcinki autostrady A2 między

for. GDDKiA

Malinowcem a Białą Podlaską.

W 2025 roku GDDKiA planuje rozpoczęcie prac na kolejnych 160 km tras. Będą to m.in.: S12: Piaski – Dorohucza, Dorohucza – Chełm oraz Chełm – Dorohucza, S17: Zamość Wschód – Zamość Południe, Zamość Południe – Tomaszów Lubelski, Tomaszów Lubelski – Hrebenne, S19: Międzyrzec Podlaski – Radzyń Podlaski, Radzyń Podlaski – Kock oraz Kock – Lubartów.

Dla wszystkich tych inwestycji złożono już wnioski o wydanie decyzji ZRID (zezwoleń na realizację inwestycji drogowej).

Nowe przetargi i kolejne plany

GDDKiA zapowiada również ogłoszenie przetargów na dwa brakujące odcinki S17: Łopienik – Krasnystaw oraz Zamość Sitaniec – Zamość Wschód. Ich realizacja pozwoli domknąć ciąg

S17 od Warszawy aż do granicy z Ukrainą.

Równocześnie trwają przygotowania do przedłużenia autostrady A2 w kierunku wschodnim, aż do granicy z Białorusią. Ogłoszono przetarg na projekt i budowę odcinka Kijowiec – Dobryń. Wkrótce ogłoszone zostanie także postępowanie przetargowe dla fragmentu Biała Podlaska – Kijowiec. Na ostatni fragment trasy, Dobryń – granica, procedura ZRID została wstrzymana z uwagi na sytuację geopolityczną.

Trwają także prace na drogach krajowych. W tym roku zakończone zostaną inwestycje na DK74 (Gorajec – Szczecznyszyn, Janów Lubelski – Frampol z obwodnicą Dzwoli), budowa nowego mostu w Łęcznej oraz ronda w Głębokim na DK82.

W II kwartale tego roku ruszy budowa obwodnicy Gorajca (DK74) oraz rozbudowa DK48 między Dęblinem a Moszczanką. Planowana jest także przebudowa półkilometrowego odcinka DK74 prowadzącego do mostu w Annopolu.

AW

Drogowa ofensywa - 262 km nowych tras szybkiego ruchu

Z okazji
*Świąt
Wielkanocnych*
przekazuję najserdeczniejsze życzenia
zdrowia, radości i wszelkiej
pomyślności.

Niech te świąteczne dni będą czasem
wypoczynku, spokoju i zachwytu
nad pięknem odradzającego się życia.

Niech duchowe odnowienie
da nam siłę w pokonywaniu trudności
i pozwoli z ufnością patrzeć
w przyszłość.

Jerzy Bencuszek
PREZYDENT MIASTA CHEŁM

Z okazji *Świąt Wielkanocnych*
wszystkim mieszkańcom Powiatu Chełmskiego
życzymy wszelkiej pomyślności, wzajemnej życzliwości,
a przede wszystkim dużo zdrowia i spokoju.
Niech ten świąteczny, wyjątkowy czas
nappełni nas wiarą na lepsze jutro
i przyniesie pokój.

Wicestarosta Przewodniczący Rady Powiatu Starosta Chełmski
Jerzy Kwiatkowski Piotr Szymczuk Piotr Deniszcuk

Wielkanoc - źródło nadziei.
Z okazji *Świąt Wielkiej Nocy* życzymy
by był to czas pogłębionej refleksji
nad tym, co przed nami,
czas zadumy nad wartością pokoju
i dobrem drugiego człowieka,
czas czerpania radości z oddechu wiosny,
a także czas spędzony w otoczeniu najbliższych.

Piotr Prokopiuk Zdzisław Krupa
Przewodniczący Wójt Gminy
Rady Gminy Rejowiec Fabryczny

**Zdrowych i pogodnych
Świąt Zmartwychwstania Pańskiego**
oraz smacznego Święconego
w gronie najbliższych.
Niechaj Zmartwychwstały
Chrystus
nappełni pokojem,
wiarą i miłością
oraz da siłę do pokonywania
wszelkich trudności.
Mieszkańcom
Gminy Ruda-Huta

życzą:

Piotr Śliwa Jarosław Walczuk
Przewodniczący Rady Wójt
Gminy Ruda-Huta Gminy Ruda-Huta

Niech Zmartwychwstanie Pańskie,
które niesie odrodzenie duchowe,
nappełni wszystkich spokojem i wiarą,
da siłę w pokonywaniu trudności
i pozwoli z ufnością patrzeć w przyszłość

życzą

Wojciech Sawa Małgorzata Sarzyńska
Wójt Przewodnicząca Rady
Gminy Dorohusk Gminy Dorohusk

Zdrowych, spokojnych,
pełnych nadziei na przyszłość,
Świąt Wielkanocnych
Klientom i Gościom życzą:
Zarząd i Pracownicy firmy Neptun

Neptun

Sie je! dobre
jedzenie

Kurczęta odchowane
nowy zestaw
szczepień

● Kurki ● Kogutki ● Brojlery
Ferma drobiu Łowcza, gm. Sawin
Tel. 604 283 232

Sprzedaż od marca 2025 roku zamówienie powyżej 50 sztuk
transport gratis + 20 kg paszy!

CZyste POWIETRZE
DOFINANSOWANIE
DO 170 100 zł

KOMPLEKSOWA USŁUGA

- Docieplenia budynków
- Wymiana źródła ciepła
- Wymiana stolarki okiennej
- Składamy wnioski

MYŚL GLOBALNIE, DZIAŁAJ LOKALNIE

SPEC-BUD tel. 607 452 099

**Malowanie
elewacji**

Płomień
odpowiedzialne ciepło

Stolpie 31, 22-151 Stolpie

**SKŁAD
OPAŁU
PŁOMIEŃ**

☎ **794 318 020**

PROMOCJA

Węgiel Śląski 1300 zł/t

W ofercie również:
pellet, ekogroszek, brykiet torfowy

Z okazji zbliżających się Świąt Wielkanocnych wszystkim mieszkańcom Gminy Białopole składamy najserdeczniejsze życzenia spokoju, zdrowia, nadziei oraz wiary w dobro. Niech ten radosny czas będzie czasem duchowego odrodzenia, da siłę w pokonywaniu trudności i pozwoli z ufnością patrzeć w przeszłość.

Wesołego Alleluja!

Przewodniczący
Rady Gminy
Marcin Karczmarczyk

Wójt
Gminy Białopole
Aneta Radomska

Z okazji Świąt Wielkiej Nocy składamy wszystkim mieszkańcom Powiatu Włodawskiego oraz Naszym Gościom najserdeczniejsze życzenia zdrowych, pogodnych i rodzinnych chwil spędzonych w atmosferze domowego ciepła. Pragniemy, aby zbliżające się święta umocniły Waszą wiarę w siebie, podniosły na duchu i napełniły serca nadzieją.

Mariusz Zańko
Starosta
Włodawski

Danuta Kononiuk
Przewodnicząca Rady Powiatu
we Włodawie

Z okazji zbliżających się Świąt Wielkanocnych wszystkim mieszkańcom Włodawy i czytelnikom Super Tygodnia składamy najserdeczniejsze życzenia zdrowia, radości i pomyślności. Niech ten wyjątkowy czas napełni Wasze serca nadzieją, a chwile spędzone w gronie rodziny i bliskich przyniosą spokój i ukojenie. Niech Święta Wielkiej Nocy będą pełne ciepła, uśmiechu i wzajemnej życzliwości, a budząca się do życia wiosna doda nam wszystkim energii do realizacji nowych wyzwań.

Wesołego Alleluja!

Przewodnicząca Rady Miejskiej
we Włodawie
Renata Kapelko

Burmistrz
Włodawy
Wiesław Muszyński

Zdrowych, spokojnych,
pełnych rodzinnego ciepła i radości
Świąt Wielkanocnych
oraz bezpiecznej i szerokiej drogi

życzy

Dyrektor i Pracownicy
Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego
w Chełmie

Z okazji zbliżających się Świąt Wielkanocnych składamy Państwu najserdeczniejsze życzenia spokoju, radości oraz nadziei w życiu i wiary w dobro.

Życzymy, aby tegoroczne Święta Wielkiej Nocy stały się dla nas wszystkich okazją do pojednania i okazywania sobie miłości oraz szacunku.

Niech Zmartwychwstały Chrystus zawsze wszystkim błogosławi

Bernard Błaszczuk
Wójt Gminy Wyrki

Piotr Horszczarek
Przewodniczący Rady
Gminy Wyrki

Nowe schody przy gmachu coraz bliżej realizacji

CHEŁM Mieszkańcy Chełma doczekali się długo wyczekiwanej wiadomości. Maciej Baranowski, dyrektor chełmskiej delegatury Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego, opublikował w mediach społecznościowych optymistyczny komunikat, który daje nadzieję na poprawę jednej z ważnych tras pieszych w mieście. Chodzi o schody przy chełmskim gmachu, które od kilku lat są wyłączone z użytkowania.

„Chciałem poczekać do przysłowiowego wbicia pierwszej łopaty, ale zainteresowanie mieszkańców miasta Chełm, lokalnych mediów i pytania o realizację tej inwestycji skłoniły mnie do poinformowania, co wydarzy się niebawem” – napisał Maciej Baranowski.

Jak poinformował, w budżecie Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego na 2025 rok zabezpieczone zostały środki finansowe na wykonanie dokumentacji technicznej i budowę nowych schodów przy Placu Niepodległości. To właśnie one stanowią główny pieszy łącznik pomiędzy osiedlami Dyrekcja Dolna i Dyrekcja Górna.

Obecnie, ze względu na zły stan techniczny oraz kwestie własnościowe, schody są całkowicie wyłączone z użytkowania, co znacząco utrudnia codzienne funkcjonowanie mieszkańców tych części miasta. Miasto nie mogło podjąć żadnych działań, ponieważ teren nie znajduje się w jego gestii.

Zgodnie z zapowiedzią dyrektora, proces inwestycyjny będzie przebiegał w kilku etapach. Najpierw ogłoszenie postępowania przetargowego na wykonanie dokumentacji technicznej, potem budowa nowych schodów oraz oczekiwanie na realizację i – jak dodaje Baranowski – trzymanie kciuków za powodzenie inwestycji.

„Niemożliwe stało się powoli faktem” – podsumował z entuzjazmem dyrektor delegatury. Dla wielu mieszkańców to znak, że długo zaniedbana infrastruktura może wreszcie odzyskać dawną funkcjonalność. Jeżeli wszystko pójdzie zgodnie z planem, już wkrótce chełmianie znów będą mogli swobodnie pokonywać trasę pomiędzy osiedlami bez konieczności okrążania budynku gmachu.

Wybrali sekretarza i utworzyli komisje

CHEŁM 8 kwietnia odbyła się II sesja Młodzieżowej Rady Miasta Chełm. Na spotkaniu podjęto ważne decyzje organizacyjne, które będą miały wpływ na dalsze funkcjonowanie rady.

Jednym z kluczowych punktów obrad był wybór sekretarza Młodzieżowej Rady Miasta Chełm. W wyniku tajnego głosowania funkcję tę powierzono Paulinie Czerpak.

Podczas sesji, na mocy stosownych uchwał, utworzono również komisje tematyczne, umożliwiające efektywniejszą

pracę radnych w wybranych obszarach. Składy poszczególnych komisji przedstawiają się następująco:

Komisja ds. Aktywizacji Młodzieży i Życia Kulturowego: Bartkiewicz Wojciech, Dąbrowska Anna, Jakimiak Olaf, Niedzielski Adam, Szponar Patrycja, Woźniak Julia, Komisja ds. Współpracy i Dofinansowań: Kierepka Filip, Linkiewicz Hubert, Misiura Martyna, Rzeszut Gabriel, Wic Gabriel, Komisja ds. Sportu i Rekreacji: Adamiec Maksymilian, Blacha Piotr, Choińska Anastazja, Makow-

ski Ernest, Makuch Hanna, Rudzka Kinga, Sienkiewicz Kornel, Komisja ds. Promocji i Social Mediów: Adamczuk Julia, Blacha Piotr, Chmielewski Mikołaj, Choińska Anastazja, Czerpak Paulina, Makowski Ernest, Sidor Wiktoria, Komisja ds. Klimatu i Ochrony Środowiska: Adamczuk Julia, Adamiec Maksymilian, Jakimiak Olaf, Kowalczyk Klaudia, Pawelek Zofia, Rudzka Kinga, Komisja ds. Świadomości Cyfrowej i Dobrostanu Młodzieży: Chmielewski Mikołaj, Krzywiński Aleksander, Pawelek Zofia, Rzeszut

Gabriel, Wic Gabriel, Komisja ds. Edukacji i Oświaty: Chomik Kacper, Drygasiewicz Emilia, Kowalczyk Klaudia, Linkiewicz Hubert, Misiura Martyna. Ważnym punktem sesji było również przyjęcie uchwały w sprawie wyboru opiekuna Młodzieżowej Rady Miasta. Radni jednogłośnie poparli kandydaturę Katarzyny Janickiej – radnej Rady Miasta Chełm, nauczycielki i działaczki społecznej. Stosowna uchwała została przekazana Radzie Miasta Chełm w celu dalszego procedowania.

AW

Budowa nowych boisk pod znakiem zapytania

CHEŁM Plany budowy nowoczesnych boisk wielofunkcyjnych przy placówkach oświatowych w Chełmie zostały wstrzymane. Powodem jest znaczne przekroczenie budżetów założonych na te zadania przez wszystkie oferty złożone w przetargu.

Urząd Miasta Chełm ogłosił przetarg na realizację jednego zadania, podzielonego na dziewięć części, obejmujących budowę boisk m.in. przy szkołach podstawowych nr 1, 2, 3, 4, 7, Zespole Szkół Energetycznych i Transportowych, II Liceum Ogólnokształcącym oraz Zespole Wychowania i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej nr 1. Przy Szkole Podstawowej nr 7 planowano powstanie aż dwóch obiektów, w tym jednego z pełnowymiarową halą.

Wizualizacja hali sportowej w programie Olimpia

Zgodnie z informacją z sesji na temat otwarcia ofert, najniższe zaproponowane ceny znacząco przekraczały środki, które urząd zamierzał przeznaczyć na poszczególne inwestycje. Przykładowo na boisko przy Szkole Podstawowej nr 1 miasto planowało wydać 3,2 mln zł, podczas gdy najniższa

oferta opiewała na blisko 7 mln zł, na boisko przy Szkole Podstawowej nr 2 zaplanowano 2,87 mln zł, a najniższa oferta wyniosła prawie 4,9 mln zł. Boisko Szkoły Podstawowej nr 7 (boisko nr 1) miało kosztować 3,52 mln zł, natomiast najtańsza oferta opiewała na 4,3 mln zł, na budowę hali sportowej przy SP 7

przewidziano 3,5 mln zł, a oferty zaczynały się od 4,35 mln zł.

Rozbieżności między zakładanymi budżetami a ofertami wynoszą w niektórych przypadkach nawet kilka milionów złotych.

W przetargu wzięły udział firmy takie jak: LK INWEST Sp. z o.o. z Wrocławia, FHU Api-Bis z Zakopanego, MIRON-BUD z Lublina oraz Central Kort z Lublina. Jednak żadna z ich propozycji nie mieściła się w ramach finansowych określonych przez chełmski magistrat.

Miasto na razie nie podało dalszych kroków w sprawie realizacji inwestycji. Nie wiadomo jeszcze, czy zostanie ogłoszony nowy przetarg z wyższym budżetem, czy też zadanie zostanie ograniczone lub podzielone na mniejsze etapy.

AW

Świąt Wielkiej Nocy
spędzonych w rodzinnej atmosferze
dużo spokoju, ciepła i radości
oraz wiosennego nastroju

życzy
dr Rafał Stachura

W te nadchodzące Wielkanocne Świąta
życzę Państwu dużo spokoju, otwartego serca,
wytrwałości i nadziei na lepsze jutro.
Zdrowych i spokojnych świąt

życzy
Kinga Jędrzejewska
właścicielka firmy
„Twój Agent” Ubezpieczenia

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Zdrowych, pogodnych Świąt Wielkanocnych,
pełnych spokoju i nadziei
życzy
Józef Zając
Senator Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowni Państwo,
z okazji Świąt Wielkanocnych
składamy najserdeczniejsze życzenia
zdrowia, radości, spokoju i nadziei,
która płynie z tajemnicy Zmartwychwstania.
Niech ten wyjątkowy czas
będzie pełen rodzinnego ciepła,
a wiosenna atmosfera doda sił i energii
do realizacji wszystkich planów.

Z wyrazami szacunku
**Zarząd i Pracownicy
Miejskiego Przedsiębiorstwa
Gospodarki Komunalnej w Chełmie**

Wesołego Alleluja!

Z okazji Świąt Wielkanocnych
życzymy chwil pełnych spokoju, otuchy i nadziei.
Niech radość Zmartwychwstania przenika każdą chwilę
i przypomina o sile, którą mamy w sobie.
Wiosna niech obudzi nowe marzenia,
a każdy dzień niech będzie pełen światła i miłości.

Daniel Popielnicki
Przewodniczący Rady Gminy

Joanna Jabłońska
Wójt Gminy Leśniowice

● **CHEŁM** Radny docieka: ile pozwoleń, a ile odmów na budowę wydano w ostatnich latach w mieście?

Budowlana mapa Chełma

W odpowiedzi na interpelację radnego Sebastiana Bieleckiego, Urząd Miasta Chełm przekazał szczegółowe dane dotyczące pozwoleń na budowę wydanych w latach 2022-2024. Zestawienie pokazuje nie tylko, ile wniosków wpłynęło i jak zakończyły się postępowania, ale też z jakich powodów inwestorzy spotykali się z odmową.

Radny Rady Miasta Chełm **Sebastian Bielecki** (Koalicja Obywatelska) w interpelacji poprosił o statystyki dotyczące liczby wniosków o pozwolenie na budowę, złożonych w latach 2022, 2023 i 2024 – z podziałem na cztery typy obiektów: budynki mieszkalne wielorodzinne, jednorodzinne, biurowe i przemysłowe. Dodatkowo zapytał o liczbę decyzji pozytywnych i negatywnych oraz przyczyny odmów.

Najwięcej domów jednorodzinnych

Z przekazanych danych wynika, że w Chełmie dominują inwestycje w budynki jedno-

rodzinne – w każdym roku to właśnie one były najczęstszym

typem planowanej zabudowy.

W sumie w latach 2022-2024 złożono 301 wniosków o pozwolenie na budowę. Najwięcej – 138 – wpłynęło w 2022 roku.

W całym analizowanym okresie wydano tylko sześć decyzji odmownych na podstawie art. 35 Prawa budowlanego – po jednej 2023 i 2024, oraz trzy w 2022 roku. Wskazywano w nich niezgodność projektów z przepisami ustawy.

Oprócz tego w 2022 r. aż 25 wniosków zostało pozostawionych bez rozpoznania (najczęściej z powodu braków

formalnych). W 2023 r. takich przypadków było 5, a w 2024 – 7. Wydano też 8 decyzji o umorzeniu postępowania, m.in. z powodu wycofania wniosku przez inwestora czy bezprzedmiotowości postępowania. Część postępowań nadal jest w toku, zwłaszcza z 2024 roku – m.in. 7 przypadków dotyczących domów jednorodzinnych i przemysłowych.

Procedura formalna

Wiceprezydent **Radosław Wnuk** przypomniał w odpowiedzi, że urząd weryfikuje formalną kompletność każdego wniosku. W razie braków – inwestor dostaje wezwanie do ich uzupełnienia. Brak reakcji kończy się pozostawieniem wniosku bez rozpoznania.

Jeśli natomiast projekt narusza przepisy Prawa budowlanego – urząd wyznacza termin na usunięcie nieprawidłowości, a w razie ich utrzymania – wydaje decyzję odmowną. Umorzenie postępowania następuje, gdy np. inwestor wycofa wniosek lub sprawa staje się bezprzedmiotowa. **AW**

Świąt Wielkiej Nocy
wypełnionych radością
i miłością,
niosących optymizm,
odpoczynek i spokój.
Miłych spotkań
z rodziną
i przyjaciółmi

życzą
**Rada Nadzorcza,
Zarząd, Rady Osiedli
i Pracownicy
Chełmskiej Spółdzielni
Mieszkaniowej**

PELLET DRZEWNY
sprzedaż hurtowa i detaliczna
BRYKIET DRZEWNY KORA SOSNOWA

Producent:
Graf Pellet, Sielec 136 B tel. **509 311 488**
biomass.produkcja@gmail.com www.grafpellet.pl

Z okazji Świąt Wielkanocnych
życzymy, aby ten wyjątkowy czas
był pełen spokoju,
radości i nadziei.
Niech budząca się
do życia wiosna
przyniesie zdrowie,
pomyślność i spełnienie
wszystkich marzeń.

Wiesław Prażnowski
Przewodniczący Rady Miejskiej
w Siedliszczu

Hieronim Zonik
Burmistrz
Siedliszcza

**Pogodnych, zdrowych
i pełnych spokoju
Świąt Wielkanocnych.**
Niech ten szczególnie czas,
spędzony w gronie najbliższych,
napelni Was radością
i będzie wytnieniem
od codziennych zmartwień i trosk.

Wesołego Alleluja!

Wójt
Gminy Fajslawice
Janusz Pędzisz

Przewodniczący Rady
Gminy Fajslawice
Sławomir Michalak

**Życzymy Mieszkańcom spokojnych
i zdrowych Świąt Wielkanocnych.**
**Wesołego Świątowania, wiosennego nastroju,
serdecznych spotkań w gronie rodziny
i wśród przyjaciół.**
Niech te Święta będą czasem refleksji i pojednania
oraz czasem okazywania
wzajemnej miłości i szacunku.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Izbicy
Janusz Dusznik

Burmistrz
Miasta i Gminy Izbica
Jerzy Lewczuk

Z okazji
Świąt Wielkanocnych
pragniemy złożyć
Mieszkańcom Gminy Wojsławice
najserdeczniejsze życzenia
zdrowia, pogody ducha
oraz wzajemnej życzliwości.

Niech ten czas spędzony w gronie najbliższych
upłynie Państwu w atmosferze wyjątkowego,
świętecznego nastroju

Przewodniczący Rady
Gminy Wojsławice
Adam Łopocki

Wójt
Gminy Wojsławice
Henryk Gołębiowski

Z okazji Świąt Wielkanocnych
składamy najserdeczniejsze życzenia:
Oby ten wyjątkowy czas
był wypełniony pokojem,
radością oraz ciepłem rodzinnym,
a Zmartwychwstały Chrystus
niech napelni serca nadzieją i siłą
do podejmowania nowych wyzwań.

Wesołego Alleluja!

Przewodniczący
Rady Gminy
Krzysztof Golec

Wójt
Gminy Krasnystaw
Wojciech Kowalczyk

Z okazji
Świąt Wielkanocnych
życzymy wszystkim mieszkańcom gminy Urszulin
zdrowia, wszelkiej pomyślności oraz chwil
spędzonych w gronie najbliższych osób.

Niech ten piękny czas upływa w radosnej atmosferze,
przyniesie wytchnienie od codziennych trosk,
wzmocni Państwa zapał do podejmowania wyzwań
i pozwoli z optymizmem patrzeć w przyszłość.
Niech radość Zmartwychwstałego Chrystusa
stanie się dla Państwa źródłem siły, mocy i wiary
na każdą chwilę życia.

Wesołego Alleluja!

Wójt
Gminy Urszulin
ADAM PANASIUK

Przewodniczący
Rady Gminy Urszulin
ANDRZEJ JUNG

**Zdrowych, pogodnych
Świąt Wielkanocnych,
przepełnionych wiarą, nadzieją i miłością.**
Radosnego wiosennego nastroju,
serdecznych spotkań w gronie rodziny
i wśród przyjaciół oraz wesołego „Alleluja”
życzą

Wesołego Alleluja!

Wójt
Gminy Rudnik
Paweł Kucharczyk

Przewodniczący
Rady Gminy
Marek Kielbus

**Zdrowych, pogodnych Świąt Wielkanocnych,
przepełnionych wiarą, nadzieją i miłością.**
Radosnego, wiosennego nastroju

życzy
Dorota Rybaczuk
Dyrektor
Stacji Ratownictwa Medycznego
w Chełmie - SP ZOZ

Nowy market dzieli mieszkańców

● **CHEŁM** Na terenie dawnego szpitala gruźliczego przy ul. Hrubieszowskiej powstaje kolejny market spożywczy. Choć inwestycja realizowana jest zgodnie z przepisami i ma zgodę urzędników, wielu mieszkańców nie kryje frustracji, bo zamiast sklepu woleliby w tym miejscu park, centrum kultury lub przestrzeń spotkań. Rozebrany fragment muru to dopiero początek gorącej debaty na ten temat.

Na działce położonej na terenie dawnego kompleksu szpitala gruźliczego, w sąsiedztwie hotelu Duet, ma powstać nowy, wielkopowierzchniowy obiekt handlowy. Miasto wydało zgodę na rozbiórkę dwóch przęseł muru, przez który zostanie poprawiony dojazd do planowanego marketu. To jednak wywołało mieszane reakcje wśród mieszkańców.

Nowy sklep ma mieć jedną kondygnację, pełne zaplecze instalacyjne i własny parking. Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, dopuszczalna jest tam budowa obiektów handlowych o powierzchni do 800 m². Prawo pozwala jednak na realizację kilku takich budynków na jednej działce, co w praktyce umożliwia powstanie czegoś na wzór niewielkiego centrum handlowego – podobnego do Vendo Parku przy al. 3 Maja. Według nieoficjalnych informacji, głównym najemcą ma być popularny market spożywczy.

Wielu mieszkańców nie kryje

zaskoczenia i rozczarowania, że w tej lokalizacji powstaje kolejny sklep, a nie przestrzeń rekreacyjna, kulturalna lub miejsce służące do integracji społecznej.

- Zamiast kolejnego marketu, marzyliby się tu coś dla ludzi – mówi pani **Anna**, mieszkanka osiedla w pobliżu planowanej inwestycji. - Park, dom kultury, miejsce spotkań - a dostajemy to samo co zawsze.

Tymczasem prace na działce już trwają. Zniknął fragment muru, a teren jest przygotowywany pod inwestycję.

Rzecznik prasowy Urzędu Miasta Chełm **Damian Zieliński** zapewnia, że wszystkie decyzje zostały podjęte zgodnie z obowiązującymi przepisami.

- W uzgodnieniu z Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wydana została decyzja, która zezwala na rozbiórkę dwóch przęseł ogrodzenia murowanego - poinformował Zieliński.

Warto dodać, że we wrześniu 2024 roku inwestor złożył także wniosek o wycinkę drzew. Zgoda na ten krok została uzależniona od uzyskania pozwolenia na budowę i przeprowadzenia na-

sadzeń zastępczych.

Głos w sprawie zabrał również prezydent Chełma **Jakub Banaszek**. W emocjonalnym wpisie w mediach społecznościowych odpowiedział na krytykę mieszkańców.

- Pragnę przypomnieć, że Urząd Miasta nie ma możliwości ingerencji w plany poszczególnych przedsiębiorców. Jeśli ktoś chciałby wybudować market, dyskont spożywczy, to ma do tego prawo - zaznaczył.

Skrytykował również tych, którzy jego zdaniem bezpodstawnie zarzucają urzędowi wspieranie inwestora.

- Przedsiębiorca otrzymał wszystkie zgody, działał w obrębie przepisów i wola UM nie ma tu nic do gadania.

Mimo zapewnień władz, temat wciąż wzbudza wiele emocji. Dla jednych to przykład rozwoju i wykorzystania potencjału inwestycyjnego miasta, dla innych - symbol braku dbałości o przestrzeń publiczną i potrzeby mieszkańców.

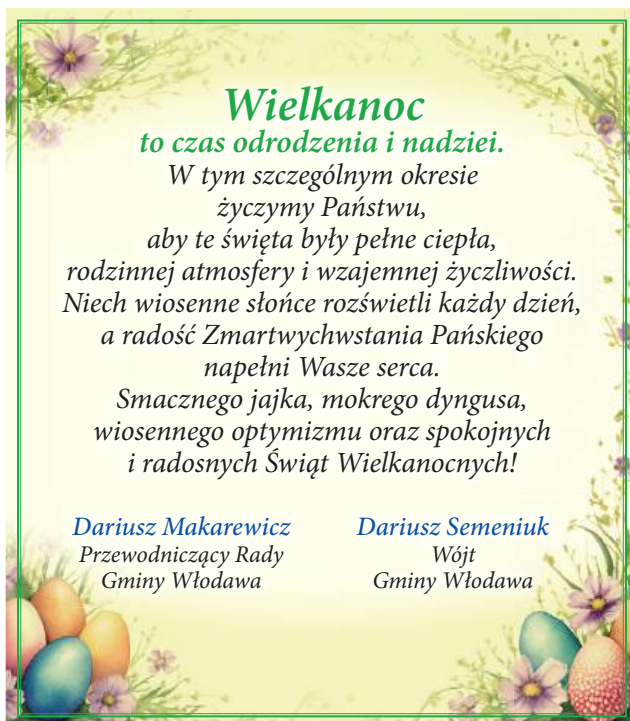
Czy w Chełmie rzeczywiście brakuje miejsca na rekreację i kulturę, czy po prostu potrzeby rynku są dziś inne? **AW**

Z okazji Świąt Wielkanocnych pragnę złożyć najserdeczniejsze życzenia zdrowia, radości i rodzinnego ciepła. Niech ten wyjątkowy czas napelni serca nadzieją, miłością i spokojem, a budząca się do życia wiosna przyniesie optymizm i energię do realizacji planów. Niech Zmartwychwstanie Pańskie umocni naszą wiarę w dobro i jedność.

Burmistrz Krasnegostawu

Dariusz Makarewicz

Wielkanoc to czas odrodzenia i nadziei.

W tym szczególnym okresie
życzymy Państwu,
aby te święta były pełne ciepła,
rodzinnego atmosfery i wzajemnej życzliwości.
Niech wiosenne słońce rozświetli każdy dzień,
a radość Zmartwychwstania Pańskiego
napelni Wasze serca.
Smacznego jajka, mokrego dyngusa,
wiosennego optymizmu oraz spokojnych
i radosnych Świąt Wielkanocnych!

Dariusz Makarewicz
Przewodniczący Rady
Gminy Włodawa

Dariusz Semenik
Wójt
Gminy Włodawa

Niech zmartwychwstanie Pańskie
napelni serca spokojem i wiarą,
a w Państwa domach zagości
miłość, nadzieja i obfitość
łask Bożych.

Wesołego
Alleluja!

Anna Dąbrowska-Banaszek
- POSEŁ NA SEJM RP -

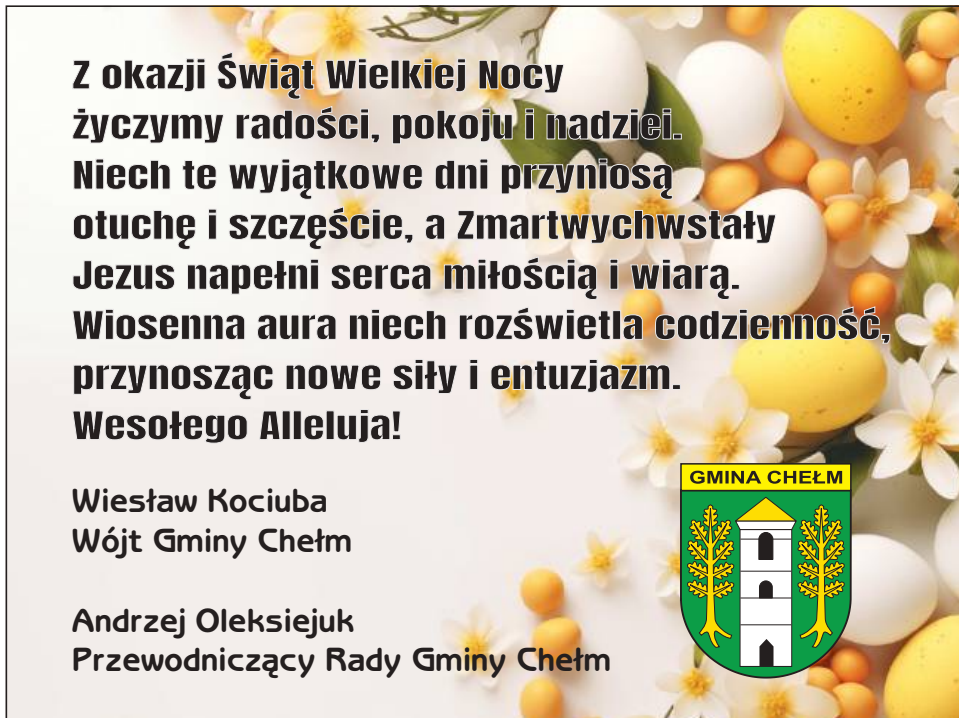

Z okazji Świąt Wielkanocnych

składamy wszystkim Mieszkańcom,
Przyjaciółom naszego Miasta
oraz czytelnikom Super Tygodnia Chełmskiego
najserdeczniejsze życzenia:
zdrowia, spokoju i nadziei,
którą niesie ze sobą Zmartwychwstanie,
ciepła rodzinnych spotkań, serdeczności,
a także siły i wytrwałości w codziennych wyzwaniach.
Niech ten świąteczny czas będzie pełen wiary, miłości
i wzajemnego zrozumienia.

Iwona Herda
Przewodnicząca
Rady Miasta

Gabriel Adamiec
Burmistrz
Miasta Rejowiec Fabryczny

Z okazji Świąt Wielkiej Nocy
życzymy radości, pokoju i nadziei.
Niech te wyjątkowe dni przyniosą
otuchę i szczęście, a Zmartwychwstały
Jezus napelni serca miłością i wiarą.
Wiosenna aura niech rozświetla codzienność,
przynosząc nowe siły i entuzjazm.
Wesołego Alleluja!

Wiesław Kociuba
Wójt Gminy Chełm

Andrzej Oleksiejuk
Przewodniczący Rady Gminy Chełm

● **GMINA SAWIN** W sprawie powstania Sobiborskiego Parku Narodowego...

Buntują się kolejne środowiska

Na naszych łamach wielokrotnie informowaliśmy o tym, że pomysł utworzenia Sobiborskiego Parku Narodowego wzbudza sporo różnego rodzaju kontrowersji. Do tej pory otwarty sprzeciw wobec tej idei wyrażali przede wszystkim mieszkańcy powiatu włodawskiego. Okazuje się jednak, że nie tylko tam dyskutuje się intensywnie o tym rozwiązaniu. Petycję w tej sprawie złożyli ostatnio na ręce przewodniczącej rady gminy Teresy Krzeszczyk, także mieszkańcy sołectwa Łowcza. Na co zwracają uwagę?

Przypomnijmy – z pomysłem utworzenia parku wystąpiło Towarzystwo dla Natury i Człowieka z siedzibą w Lublinie. Założenia mówią, że nowy w naszym regionie obszar chroniony miałby objąć takie gminy, jak: Hańsk, Sawin, Stary Brus, Włodawa, Wola Uhruska oraz Wyrki. Nie powinno więc dziwić, że głos w sprawie postanowili zabrać także mieszkańcy jednej z wymienionych gmin – gminy Sawin.

zdjęcie ilustracyjne

Zdaniem mieszkańców sołectwa Łowcza utworzenie nowego parku pociągnie za sobą wiele zagrożeń i ograniczeń – przede wszystkim dla lokalnej społeczności.

„Będą to ograniczenia związane z użytkowaniem terenów – zakazy dotyczące zaplanowanych budów, rozwoju infrastruktury czy działalności gospodarczej. Wystąpią też ograniczenia związane z dostępem do zasobów naturalnych. Parki narodowe wprowadzają często restrykcje dotyczące z tych zasobów. Funkcjonowanie parku

może utrudniać korzystanie z tradycyjnych form gospodarki leśnej czy rolnictwa, które są istotne dla lokalnej społeczności” – mieszkańcy wymieniają niektóre z potencjalnych zagrożeń.

Mowa jest również o innych. Twórcy petycji uważają, że utworzenie nowego obszaru chronionego będzie się wiązało z rozregulowaniem lokalnego rynku pracy. Z jakich powodów? Wspomniano już o nich wcześniej. Ponieważ utworzenie parku może wpłynąć negatywnie na dynamikę rozwoju gospodarczego gminy, to w konsekwencji zacznie brakować miejsc pracy.

„Istnieje też zagrożenie zamrożenia naszego regionu. Utworzenie parku może doprowadzić do sytuacji, w której wprowadzenie jakichkolwiek zmian może być znacznie utrudnione lub wręcz niemożliwe” – obawiają się mieszkańcy Łowczy.

Ich zdaniem „oberwać” może się również właścicielom różnego rodzaju nieruchomości, które, zgodnie z postawioną diagnozą, zaczną tracić na wartości.

„Należy podkreślić, że Re-

gion Lasów Sobiborskich korzysta już z form ochrony przyrody. Funkcjonuje Sobiborski Park Krajobrazowy, rezerwat przyrody oraz Natura 2000. Istniejące formy ochrony przyrody są wystarczające do zabezpieczenia unikalnych walorów przyrodniczych Sobiboru, bez konieczności wprowadzania dodatkowych ograniczeń. Obecne formy ochrony dają także dużo większe możliwości, zarówno gospodarczo-ekonomiczne, jak również zapewniają bezpieczeństwo dla mieszkańców tego obszaru” – uważają mieszkańcy sołectwa.

Treść petycji zamyka apel o rezygnację z realizacji planów utworzenia parku i zachowanie obecnych form ochrony przyrody.

Petycję przekazano również do wiadomości wójt gminy Sawin Agnieszki Dąbrowskiej, Krzysztofa Gorczyca z Towarzystwa dla Natury i Człowieka, minister Pauliny Hennig-Kloski oraz posła Wiesława Różyńskiego.

Rozpatrzeniem dokumentu zajmie się też oczywiście gminna komisja skarg, wniosków i petycji.

RC

Radna prosi o konieczne remonty

● **GM. SIEDLISZCZE** Radna Aneta Okoń skierowała na ręce burmistrza Hieronima Zonika dwie interpelacje, w których prosi o dokonanie bieżących napraw. Jakie obiekty zwróciły jej uwagę i dlaczego, zdaniem radnej, należy się nimi zainteresować?

W jednym z pism radna Okoń wskazuje na potrzebę przyjrzenia się bramie, która stanowi część ogrodzenia placu zabaw przy ul. Jasnej w Siedliszczu.

„Proszę o potraktowanie sprawy jako pilnej ze względu na bezpieczeństwo osób, które przebywają na tym placu, a w szczególności dzieci. Skorodowane zawiasy i słupki mogą w każdej chwili złamać się, co spowoduje z kolei przewrócenie się bramy. Załączone zdjęcia pokazują, jak nieudolnie naprawiono skorodowany słupek bramy. Zaznaczam, że stan pozostałych zawiasów bramy powinien być sprawdzony” – uważa radna.

Wnosi również do włodarza gminy o to, aby po dokonanej naprawie udostępnił dane związane z poniesionymi na ten cel kosztami.

O przeprowadzenie prac blacharsko-spalowniczych, ale i malarskich radna Okoń prosi również w kontekście wiaty przystankowej, która położona także w Siedliszczu, ale z kolei przy ul. Lubelskiej. „Wnioskuje o oczyszczenie i pomalowanie konstrukcji metalowych, pomalowanie ławeczki i wymianę ścianek bocznych. Przystanek w stanie obecnym wygląda nieestetycznie, a na jego elementach widać skutki oddziaływania negatywnych warunków atmosferycznych. Widok wyremontowanego przystanku wpłynie pozytywnie na samopoczucie osób oczekujących na przjazd środka transportu oraz poprawi estetykę okolicy” – uważa radna.

Treść odpowiedzi na oba pisma nie jest jeszcze znana.

RC

Wielkanoc to czas otuchy i nadziei.
Czas odradzania się wiary w siłę Chrystusa
i drugiego człowieka.

Życzymy Mieszkańcom Gminy Kamień

aby Święta Wielkanocne przyniosły radość
oraz wzajemną życzliwość.

By stały się źródłem wzmacniania ducha.

Wesołych Świąt...

Wójt Gminy Kamień
Dariusz Stocki

Przewodniczący Rady Gminy
Piotr Strelczuk

Obie Dyrekcje debatowały

● **CHEŁM** Podczas spotkań mieszkańców Dyrekcji Dolnej i Dyrekcji Górnej omówiono sprawozdania z działalności rad osiedli, przedstawiono postulaty dotyczące rewitalizacji terenów zielonych, poprawy infrastruktury i bezpieczeństwa, a także zainicjowano nowe projekty społeczne. Mieszkańcy pokazali, że zaangażowanie i współpraca mogą realnie wpływać na poprawę jakości życia w ich najbliższym otoczeniu.

Głównym celem zebrania na Dyrekcji Dolnej było przedstawienie sprawozdania z działalności Zarządu Osiedla, które zaprezentował przewodniczący **Andrzej Stachniuk**. Sprawozdanie zostało przez mieszkańców przyjęte. Podczas zebrania przedstawiono także korespondencję i działania podejmowane przez zarząd w odpowiedzi na zgłaszane wnioski mieszkańców.

W dalszej części spotkania odbyła się ożywiona dyskusja, podczas której mieszkańcy zgłosili szereg postulatów, w tym: kompleksową rewitalizację skweru przy SP nr 5 przy ul. Szwolężarów, remont chodników przy SP nr 5 oraz przy ul. Księdza Piotra Skargi, poprawę bezpieczeństwa w rejonie szkoły, skweru i sklepu nocnego poprzez zwiększenie patroli służb porządkowych, poprawę widoczności przejść dla pieszych na ul. Starościńskiej, utwardzenie terenu za Przedszkolem Miejskim nr 2, remont nawierzchni ulicy Wołyńskiej oraz zagospodarowanie

foto: UM Chełm

placu pomiędzy ul. Jedność a SP nr 1 (stworzenie w tym miejscu m.in. parkingu, placu zabaw i dog-parku).

Mieszkańcy zwrócili również uwagę na problem wyrzucania resztek jedzenia na trawniki oraz dokarmiania dzikich gołębi, co może być szkodliwe zarówno dla środowiska, jak i zdrowia zwierząt. Przewodniczący przypomniał, że wyrzucanie odpadów organicznych poza wyznaczone pojemniki może skutkować mandatem w wysokości 500 zł.

Ponadto, na wniosek użytkowników działek, Rada Osiedla Dyrekcja złożyła zapytanie o możliwość wsparcia finansowego rodzinnych ogrodów działkowych np. z budżetu miasta na 2026 rok. Wskazano, że ROD-y pełnią istotne funkcje społeczne i przyrodnicze, a wsparcie może pochodzić z funduszy europejskich, miejskich lub rządowych.

Przewodniczący zaapelował do mieszkańców o aktywny udział w kolejnej edycji Budżetu Obywatelskiego – zarówno

na etapie składania projektów, jak i późniejszego głosowania. Dzięki wcześniejszemu zaangażowaniu udało się już zrealizować kilka cennych inicjatyw.

Podczas spotkania Rady Osiedla Dyrekcja Górna poruszone natomiast m.in. temat modernizacji Parku XXX-lecia. Rada pozytywnie przyjęła odpowiedź prezydenta Chełma w sprawie ogłoszenia konkursu na projekt rewitalizacji tego terenu, z naciskiem na bezpieczeństwo, remont alejek, monitoring oraz rozwój infrastruktury rekreacyjnej.

Zainicjowano również dwa projekty społeczne: „Zielona Dyrekcja” – to zachęta do upiększania ogródków przed kamienicami i parapetów kwiatami, z możliwością uzyskania refundacji. Natomiast „Zdrowa Dyrekcja” to projekt promujący wspólne spacerki dla poprawy zdrowia i integracji mieszkańców. Spotkania odbywają się w każdą sobotę o godz. 9:00 przy wejściu do parku od strony ul. Żwirki i Wigury.

AW

● **GMINA SAWIN** Radni przyjęli nowe regulacje

Jak działać będzie nowa spółdzielnia?

W czasie ostatniej sesji rady gminy radny **Łukasz Dyczkowski** zgłosił wątpliwości dotyczące poręczenia dla organizującej się właśnie Spółdzielni Socjalnej „Sawin”. Okazuje się jednak, że to element niezbędny do tego, aby struktura mogła się starać o dodatkowe środki zewnętrzne.

O jakiej kwocie mowa? Z informacji, jakiej udzieliły w sprawie władze gminy, wynika, że takie poręczenie miałyby wynieść 350 tys. zł. Czy to jednak konieczne, aby gmina zabezpieczała dla organizacji taką właśnie kwotę? Okazuje się, że tak.

Na jednym ze spotkań, kiedy omawialiśmy jeszcze szczegóły związane z utworzeniem spółdzielni, pytałem o to, co się stanie wówczas, kiedy spółdzielnia po prostu nie przetrwa. Zapewniono nas wówczas o tym, że gmina odpowiada w wymiarze finansowym tylko do wysokości trzech swoich udziałów, czyli trzy udziały po 100 zł. Dzisiaj mówimy już o znacznie wyższej kwocie? Co się zmieniło? – dociekał radny.

Wójt **Agnieszka Dąbrowska** potwierdziła, że jeśli tego typu strukturę zakłada organizacja pozarządowa i gmina, to na początku działa ona tylko w oparciu o wniesione udziały. Sytuacja zmienia się w momencie, kiedy spółdzielnia otrzyma środki zewnętrzne, dotację. Wówczas spółdzielnia potrzebuje od jednego z podmiotów, o których była mowa wcześniej, poręczenia. Do wysokości udzielonej dotacji.

W tej chwili spółdzielnia otrzymała już informację mówiącą o tym, że może podpisać umowę na dotację na utworzenie nowej struktury, ok. 152 tys. zł oraz na utrzymanie pięciu miejsc pracy w pełnym wymiarze ok. 162 tys. zł. Uwzględniamy jednak pewien czynnik ryzyka.

Zdjęcie ilustracyjne

foto: Freepik

Spółdzielnia może nie przetrwać pierwszego roku działalności, a sytuacja, jeśli idzie o minimalne wynagrodzenie, może się nieco zmienić. Tak więc dokładamy do tych kwot jeszcze 10% i w ten sposób uzyskujemy te 350 tys. zł – wyjaśniła radnemu wójt Dąbrowska.

Zaznaczyła jednak, że wypłata dotacji uzależniona jest niestety od ustalenia poręczenia. To dodatkowe zabezpieczenie dla podmiotu, który tej dotacji udziela.

Oczywiście, istnieje ryzyko, że spółdzielnia nie przetrwa próby czasu, ale z drugiej strony nie możemy nie udzielić tego poręczenia. Jeśli go nie udzielimy, spółdzielnia nie otrzyma środków. Warto też pamiętać o tym, że w ciągu roku spółdzielnia otrzymuje 2700 zł wsparcia pomostowego na utrzymanie jednego etatu. Może też odzyskać składki ubezpieczenia. Tak więc zakładamy, że będzie się w stanie utrzymać przez te 12 miesięcy. Uważam jednak, że będzie funkcjonować znacznie dłużej – podkreśliła w czasie sesji wójt.

Gminie zależy na tym, aby wszelkie prace związane z utrzymaniem przekazać podmiotowi zewnętrznemu i tym samym

ograniczyć ponoszone na ten cel koszty. O powodach założenia spółdzielni wójt **Agnieszka Dąbrowska** wspominała zresztą wielokrotnie i przy różnych okazjach.

Dodatkowym argumentem „za” jest i ten, że spółdzielnia będzie mogła zakupić sprzęt, np. rębak, przy pomocy którego będą prowadzone prace związane z odkrzaczaniem. Jako podmiot ekonomii społecznej spółdzielnia będzie się też mogła ubiegać o środki dla tego typu przedsiębiorstw społecznych. Tak więc tych korzyści jest naprawdę wiele. A założenie jest takie, aby z barków gminy zrzucić stopniowo, rok po roku, kolejne zadania komunalne – zaznaczyła w czasie obrad wójt.

Zastrzeżenia do uchwały wniósł też radny **Zbigniew Krzanowski**, który zauważył, że nowy prezes spółdzielni nie wspominał wcześniej o potrzebie zabezpieczenia poręczenia.

Ja zgłaszuję za, ale można było powiedzieć o tym wcześniej – zauważył radny Krzanowski.

Wójt podkreśliła, że z jej perspektywy najważniejsze jest, aby spółdzielnia pozyskała dotację i zaczęła, najszybciej jak to możliwe, normalnie funkcjonować.

RC

Pełnych nadziei, wiary i miłości,
radosnych Świąt Wielkiej Nocy
oraz serdecznych spotkań
w gronie Najbliższych

życzy

Dr n. med. Marek Daniłoso

W uroczysty dzień radosnych
Świąt Wielkanocnych
niech zmartwychwstały Chrystus
wspiera Was swymi łaskami
i da Wam moc pokonywania
codziennych obowiązków

życzy

Zarząd i członkowie
Rolniczej Spółdzielni
Produkcyjnej w Zagrodzie

Z okazji Świąt Wielkanocnych
dużo zdrowia, miłości,
radości i spokoju

życzą

Właściciel i Pracownicy Salonu Meblowego

SKOREK

Śmieciowa katastrofa

● **GM. REJOWIEC** Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych został już co prawda udostępniony, ale, jak zaznaczył podczas niedawnych obrad burmistrz Tadeusz Górski, wymaga jeszcze podjęcia pewnych dodatkowych prac. I po raz kolejny przypomniał radnym o tym, że dane, jakimi władze dysponują w kontekście gospodarki odpadami komunalnymi, są głęboko niepokojące. Dlaczego?

Włodarza niepokoją przede wszystkim ilości produkowanych odpadów, które, jak na „przeciętną” gminę powiatu chełmskiego, wydają się wręcz zatrważające.

- Punkt już działa i tylko w przeciągu trzech pierwszych dni jego funkcjonowania odebraliśmy od mieszkańców 10 ton odpadów gabarytowych. A warto przypomnieć o tym, że nasz limit w wymiarze rocznym wynosi 12 ton. Do tego doszły dwie tony tekstyliów oraz prawie siedem ton opon. Opony udało nam się zagospodarować we własnym zakresie. Znaleźliśmy podmiot, który zgodził się je odebrać za niecałe 1400 zł. W przypadku firmy, która odbiera od nas odpady, zapłacilibyśmy za odebranie tych opon ponad 10 tys. zł. Nie dało się jednak uniknąć kosztów związanych z gabarytami. Zapłaciliśmy za ich odbiór ponad 15 tys. zł – zauważył burmistrz Tadeusz Górski.

I nie po raz pierwszy zresztą podkreślił, że gmina Rejowiec,

zdjęcie ilustracyjne

fol. Freepik

która liczy w tej chwili niespełna 6 tys. mieszkańców, jest w stanie wyprodukować więcej śmieci, niż ponad dwukrotnie liczniejsza gmina Chełm.

- Nie mam pojęcia, jak to jest możliwe. Nikt nie przekona mnie do tego, że są to tylko i wyłącznie nasze odpady. Proszę państwa – w trzy dni nazbieraliśmy tyle mebli, że nie zmieściły się pod przygotowanym na nie zadaszaniem. Warto, również nie po raz pierwszy, przypomnieć o tym, że tak naprawdę za wywóz odpadów każdy mieszkaniec powinien płacić 40 zł. Tak nie jest. Ta stawka jest jednak niższa, ponieważ część środków dokładamy z budżetu. Prawda jest też taka, że ok. 1000 mieszkańców nie płaci za śmieci w ogóle – podkreślił, mówiąc o przyczynach śmieciowego

krzysu, burmistrz Górski.

Zdaniem urzędników istnieją też rozbieżności pomiędzy informacjami, które wynikają ze złożonych deklaracji, a stanem faktycznym. Czy w sprawie śmieci urząd ma do przekazania tylko złe wieści? Okazuje się, że nie do końca.

- Pocieszające jest to, że trafia do nas coraz więcej deklaracji związanych z przydomowymi kompostownikami. Oznacza to, że wszystkich odpadów biodegradowalnych i zielonych gmina będzie produkowała nieco mniej. Spróbujemy też zagospodarować te odpady we własnym zakresie – oczywiście te, które będziemy musieli odebrać z niektórych posesji. Cóż, ceny rosną, więc musimy dołożyć starań, aby te koszty obniżyć – wyjaśnił burmistrz Rejowca. **RC**

Wiary, radości, miłości i spokoju
na święta i po świętach
życzy

Krzysztof Grabowski

Posel na Sejm RP

Kto weźmie się za Topolową?

● **GM. SAWIN** Władze gminy prowadzą postępowanie przetargowe, które związane jest z potrzebą wyłonienia wykonawcy przebudowy ul. Topolowej w Sawinie. Przedsięwzięcie znalazło się na liście planów inwestycyjnych, ponieważ samorząd otrzymał środki w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

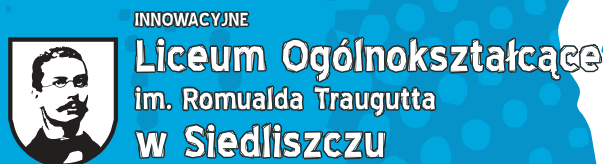
Z udostępnionej na stronie BIP informacji wynika, że ekipa drogowców pracować będzie na odcinku liczącym niespełna 600 m. Przebudowane zostanie również skrzyżowanie z drogą wojewódzką nr 812 – relacji Chełm – Włodawa. Jeśli prace dojdą ostatecznie do skutku, to wykonana zostanie nowa konstrukcja jezdni, która osiągnie szerokość 5 m. Tuż obok pojawią się też pobożca gruntowe, które liczyć będą z kolei 0,75 cm każde. Zjazdy do posesji zostaną wykonane z betonu asfaltowego, natomiast te do pól z kruszywa. Zaplanowano również wykonanie odpowiedniego oznakowania – poziomego, jak i pionowego oraz chodnika. Trakt dla pieszych będzie miał z kolei 2 m szerokości. W obrębie zaplanowanej drogi znajdzie się

również przejście dla pieszych, które oświetlane będzie przy pomocy lampy solarnej. Topolowa to ważna arteria, ponieważ łączy drogę powiatową nr 1819L ze wspomnianą wcześniej drogą wojewódzką. Prace mają kosztować w sumie niecałe 1,16 mln zł, a dofinansowanie stanowi 60% tej kwoty – niecałe 695 tys. zł. Tak wynika z kosztorysu inwestorskiego, jaki gmina przedkładała we wniosku o dofinansowanie. Jakie propozycje przedstawia wykonawcy? O tym przekonamy się po 28 kwietnia. **RC**

OFERTA EDUKACYJNA

INNOWACYJNE
Liceum Ogólnokształcące
im. Romualda Traugutta
w Siedliszczu

- klasa mundurowa
- klasa przyrodnicza
- klasa medialna

Technikum w Siedliszczu

- technik informatyk /OPERATOR DRONÓW/

STYPENDIA

e-Sport

INTERNAT

TWOJA SZKOŁA

WWW.LOSIEDLISZCZE.PL

Nowoczesne laboratoria dla studentów PANS

Fundusze Europejskie
wspólnie tworzymy naszą pr

● **CHEŁM** Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie otrzymała dofinansowanie na rozwój swojej infrastruktury dydaktycznej. Pozwoli ono na modernizację kluczowych laboratoriów i jeszcze lepsze przygotowanie studentów do pracy w nowoczesnym przemyśle.

11 kwietnia w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego odbyło się uroczyste podpisanie umowy o dofinansowanie projektu „Rozwój infrastruktury dydaktycznej PANS w Chełmie”. Dokument odebrali: rektor Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie prof. ucz. dr **Beata Fałda** oraz prorektor ds. rozwoju prof. ucz. dr hab. **Józef Zajac**.

Umowę wręczyli: marszałek województwa lubelskiego **Jarosław Stawiarski** oraz wicemarszałek **Piotr Breś**. Projekt realizowany jest w ramach Działania 7.4 Infrastruktura szkół wyższych, Priorytetu VII Lepsza dostępność do usług społecznych i zdro-

wotnych programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.

Dzięki uzyskanemu wsparciu unowocześniona zostanie infrastruktura dydaktyczna uczelni, co przełoży się na wyższy poziom kształcenia przyszłych inżynierów i specjalistów. Modernizacją objęte zostaną m.in. laboratoria spawalnictwa i mechaniki płynów na kierunku Mechanika i budowa maszyn, Laboratorium Inteligentnych Instalacji Elektrycznych na kierunku Elektrotechnika, a także pracownia do nauki programowania w języku MATLAB.

– Dzięki tym inwestycjom nasi studenci będą pracować na jeszcze nowszym sprzęcie, a my jeszcze efektywniej przygotowujemy ich do pracy w nowoczesnym przemyśle – podkreślają władze uczelni.

Podpisanie umowy to ważny krok w kierunku dalszego rozwoju Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie oraz wzmocnienia potencjału edukacyjnego regionu lubelskiego. **AW**

Zainwestował w „złoto i paliwa”

● **POW. WŁODAWSKI** Miał być szybki zysk, a skończyło się dużą stratą. 71-latek uwierzył w kuszącą reklamę inwestycyjną w Internecie. Zainwestował własne oszczędności i zaciągnął kredyt, licząc na wysokie zyski z funduszy „znanego koncernu paliwowego”. Złudzenia prysły, gdy bank w porę zareagował i ostrzegł przed oszustwem.

Wielkie zyski i inwestycje w złoto – taką wizję roztoczyła przed 71-letnim mieszkańcem powiatu włodawskiego internetowa reklama, która obiecywała szybkie i wysokie profity. Mężczyzna nie przypuszczał, że za chwytliwą stroną i miłą rozmową telefoniczną kryją się przestępcy, którzy wciągnęli go w poważne kłopoty finansowe.

Senior trafił na reklamę, przeglądając Internet. Ofiarowano w niej inwestycję w fundusz powiązany ze znanym koncernem paliwowym. Wystarczyła niewielka wpłata, by – jak sugerowano – rozpocząć drogę do dużych pieniędzy. Po kliknięciu w reklamę, skontaktowała się z nim kobieta podająca się za przedstawicielkę firmy, która zapowiedziała telefon od osobistego brokera inwestycyjnego.

Doradca, z którym później rozmawiał telefonicznie 71-latek, brzmiał bardzo przekonująco. Za jego namową senior założył konto na specjalnej platformie i przelał 800 złotych jako „startową inwestycję”. To był dopiero początek...

Wkrótce mężczyzna został namówiony do „zakupu złota” za 40 tysięcy złotych. Wierząc w skuteczność inwestycji, postanowił wycofać pieniądze – wtedy jednak oszust podsunął mu kolejną propozycję: kredyt na prawie 90 tysięcy złotych, który rzekomo miał przynieść jeszcze większe zyski.

Na szczęście podczas przelewu bank zareagował – pracownik podejrzewając, że klient może paść ofiarą oszustwa, zablokował operację i poinformował seniora o zagrożeniu. 71-latek zorientował się, że został wykorzystany i zgłosił sprawę włodawskiej policji.

– Oszuści wykorzystują niewiedzę i zaufanie, podszywają się pod specjalistów, analityków czy pracowników renomowanych firm, obiecując szybki zysk. Nie klikajmy w podejrzane linki, nie podawajmy danych do logowania i nigdy nie działajmy pod presją czasu – apeluje asp. **Elwira Todyniewicz**, rzeczniczka prasowa Komendy Powiatowej Policji we Włodawie. **(am)**

● **CHEŁM** Tworzą kuźnię talentów

ChKS i Arka otwierają oddział sportowy

Od roku szkolnego 2025/2026 w Niepublicznej Integracyjnej Szkole Podstawowej Nowoczesnych Technologii i Języków Obcych „ARKA” w Chełmie powstanie nowy oddział sportowy w klasie I. To efekt współpracy placówki z Chełmskim Klubem Sportowym, który – w porozumieniu z pięcioma szkołami oraz przy wsparciu miasta Chełm – rozwija w mieście projekt oddziałów sportowych.

W ramach inicjatywy uczniowie będą mieli znacznie zwiększoną liczbę godzin wychowania fizycznego – z dotychczasowych 3 lub 4 do aż 10 godzin tygodniowo. Dzięki temu młodzi sportowcy otrzymają optymalną dawkę aktywności fizycznej, niezbędną do harmonijnego rozwoju i budowania sportowych nawyków od najmłodszych lat.

Chełmski Klub Sportowy zapewnia, że proces szkoleniowy będzie uporządkowany, klarowny i mierzalny – oparty na sprawdzonych standardach, takich jak program certyfikacji szkółek PZPN. Uczniowie będą realizować programy zatwierdzone przez związki sportowe i Ministerstwo Sportu, co gwarantuje wysoką jakość zajęć i brak przypadkowości w prowadzeniu treningów.

– Otwarcie oddziału sportowego w Szkole „Arka” to kontynuacja działań podjętych już wcześniej z placówkami publicznymi. W tym przypadku liczba godzin zajęć ruchowych wzrośnie z poziomu 3 do 10 tygodniowo. Część z nich poprowadzą nasi wykwalifikowani trenerzy, którzy zadbają o prawidłowy rozwój młodych sportowców – mówi **Dominik Małys**, wiceprezes Chełmskiego Klubu Sportowego. – W tym wieku nie ograniczamy się jednak tylko do jednej dyscypliny. Oprócz koszykówki, siatkówki, piłki nożnej czy pływania, również ważne będą ogólne zabawy ruchowe oraz elementy lekkiej atletyki – dodaje.

Na co dzień dzieci będą pracować z kompetentnymi trenerami klubu, którzy będą obecni na zajęciach od 2 do 4 godzin tygodniowo, by czuć nad przebiegiem

szkolenia i odpowiednio wcześniej reagować na ewentualne potrzeby lub niedociągnięcia.

– Jesteśmy dumni, że szkoła „Arka” dołącza do grona naszych partnerów w kształceniu młodych sportowców. Wierzymy, że ruch od najmłodszych lat świetnie wpływa na rozwój psychomotoryczny dziecka i przyniesie długofalowe korzyści zarówno dla niego, jak i dla całego środowiska sportowego w Chełmie – podkreśla prezes ChKS **Artur Juszcak**. – Szkoła „Arka” to także nasz partner biznesowy, aktywnie wspierający nasze sekcje wyczynowe – dodaje.

Dzięki temu projektowi Chełm zyskuje nową kuźnię talentów, a najmłodsi mieszkańcy miasta – doskonałą okazję do rozwijania swoich pasji sportowych pod okiem profesjonalistów.

AW

Chełm 2025r.

XXXIV
Spotkania
CHÓRALNE

Chór Męski Ziemi Biłgorajskiej „Echo” dyr. Paweł Stelmach

Chór „Tarna-Vox” z Tarnawatki dyr. Wiesława Grabek-Woś

Chór Parafii Pliszczyn „EX TOTO CORDE” dyr. Karol Gadzała

Chór „FLETNIA PANA” z Włodawy dyr. Paweł Łobacz

Akademicki Chór Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie dyr. Marek Ozimek

Chór Ziemi Chełmskiej „Hejnał” dyr. Danuta Bałka - Kozłowska

27.04
15:30

Chełmski Dom Kultury

wstęp wolny

Otrzymali pieniądze na gminną inwestycję

● **GM. LEŚNIEWICE** Przedstawiciele samorządu województwa lubelskiego – marszałek Jarosław Stawiarski, wicemarszałek Piotr Breś oraz członek zarządu województwa Jarosław Kwasek wręczyli właśnie 14 umów związanych z projektami dotyczącymi zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej. Wartość projektów, które zostały opisane w tych umowach, opiewa na 77 mln zł, z czego niecałe 53 mln to środki, jakie na wspomniane cele przeznaczyła Unia Europejska w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027”.

foto. Freepik
zdjęcie ilustracyjne

O środki mogły się ubiegać samorządy, które liczą w sumie od dwóch do 10 tys. mieszkańców. Pod uwagę brane były przede wszystkim te projekty, które uwzględniały infrastrukturę do pobierania, uzdatniania i dystrybucji wody.

- Gospodarka wodno-ściekowa ma na celu obniżenie zużycia wody oraz ograniczenie ilości ścieków, co jest związane z ograniczonymi zasobami wody w przyrodzie. Efektem tego ma być poprawa środowiska naturalnego, czystości wód oraz gleby. Przyznane dofinansowanie z Unii Europejskiej umożliwi realizację kluczowych dla gmin inwestycji z korzyścią nie tylko dla środowiska, ale przede wszystkim mieszkańców, podnosząc jakość ich życia – wyjaśnił w czasie spotkania z władzami marszałek Stawiarski.

Na liście beneficjentów znalazła się gmina Leśniewice, która dofinansowanie otrzymała jako jedyna w powiecie chełmskim. Samorząd będzie realizował projekt zatytułowany „Modernizacja sieci wodociągowej na terenie Gminy Leśniewice”. Pula zewnętrznych środków opiewa w przypadku Leśniewic na kwotę nieco ponad 3,1 mln zł.

- Inwestycja obejmuje budowę nowych rurociągów sieci wodociągowej obok istniejącego rozdzielczego układu wodociągowego. Instalacja powstanie w Leśniewicach i Majdanie Leśniewskim. Infrastruktura

sprawia częste problemy eksploatacyjne, stąd potrzeba podjęcia tych prac. Istniejące przyłącza wodociągowe zostaną przepięte do nowej sieci wodociągowej, a obecnie pracująca sieć zostanie wyłączona z eksploatacji. Poddana zostanie też zakorkowaniu i zamuleniu. W ramach inwestycji zaplanowano również wymianę wadliwych zasuw i hydrantów w 65 lokalizacjach na terenie naszej gminy – mówi o szczegółach inwestycji wójt Joanna Jabłońska.

W ramach wszystkich umów powstaną 92 km sieci wodociągowej, natomiast długość sieci kanalizacyjnych w naszym regionie wzrośnie o 2,7 km. Przebudowanych i zmodernizowanych zostanie w sumie 15 stacji uzdatniania wody, 16 ujęć wody oraz dwie komunalne oczyszczalnie ścieków.

RC

Wójt Gminy Dubienka informuje

że na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Dubienka przy ul. 3 Maja 6 w Dubience, został podany do publicznej wiadomości na okres 21 dni wykaz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Dubienka, przeznaczonej do wydzierżawienia na okres do 3 lat, położonej w obrębie Rogatka.

Szczegółowych informacji udziela się w Urzędzie Gminy Dubienka pokój nr 5, telefonicznie pod numerem 82 544-43-92. Wykaz opublikowany jest na stronach www.ugdubienka.e-biuletyn.pl www.gminadubienka.pl

Wójt Gminy Rejowiec Fabryczny

Informuje, że w dniach od 18 kwietnia 2025 r. do 09 maja 2025 r. na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Rejowiec Fabryczny przy ulicy Lubelskiej 16 oraz na stronie internetowej <https://gminarejowiecfabr.pl/> wywieszono wykaz nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży, położonej w obrębie geodezyjnym Pawłów (działka nr 1203/8), gm. Rejowiec Fabryczny. Szczegółowe informacje pod nr tel. 82 5664545, e-mail: anita.swiader@gminarejowiecfabr.pl

8622

INFORMACJA Wójt Gminy Chełm

informuje, że zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.), na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Chełm Pokrówka, ul. Gminna 18, II piętro, na tablicach ogłoszeń w danej miejscowości, na stronie internetowej urzędu www.gminachelm.pl, na stronie BIP został zamieszczony do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości niezabudowanej położonej w obrębie Srebrzyszcze przeznaczonej do zbycia w formie sprzedaży.

Wykaz ten zamieszczono na okres 21 dni od dnia 18 kwietnia 2025 r. do dnia 9 maja 2025 r.

W terminie 6 tygodni, licząc od dnia wywieszenia wykazu, osoby zainteresowane, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.) mogą składać wnioski w sprawie nabycia nieruchomości.

Szczegółowe informacje o nieruchomości można uzyskać w Urzędzie Gminy Chełm, Pokrówka, ul. Gminna 18 pokój nr 29, II piętro w godzinach 7:30 - 15:30 lub pod telefonem (82) 575 02 34.

Pokrówka, dnia 18 kwietnia 2025 r.

8620

INFORMACJA Wójt Gminy Chełm

informuje, że zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.), na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Chełm Pokrówka, ul. Gminna 18, II piętro, na tablicach ogłoszeń w danej miejscowości, na stronie internetowej urzędu www.gminachelm.pl, na stronie BIP został zamieszczony do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości niezabudowanej położonej w obrębie Staw przeznaczonej do zbycia w formie sprzedaży.

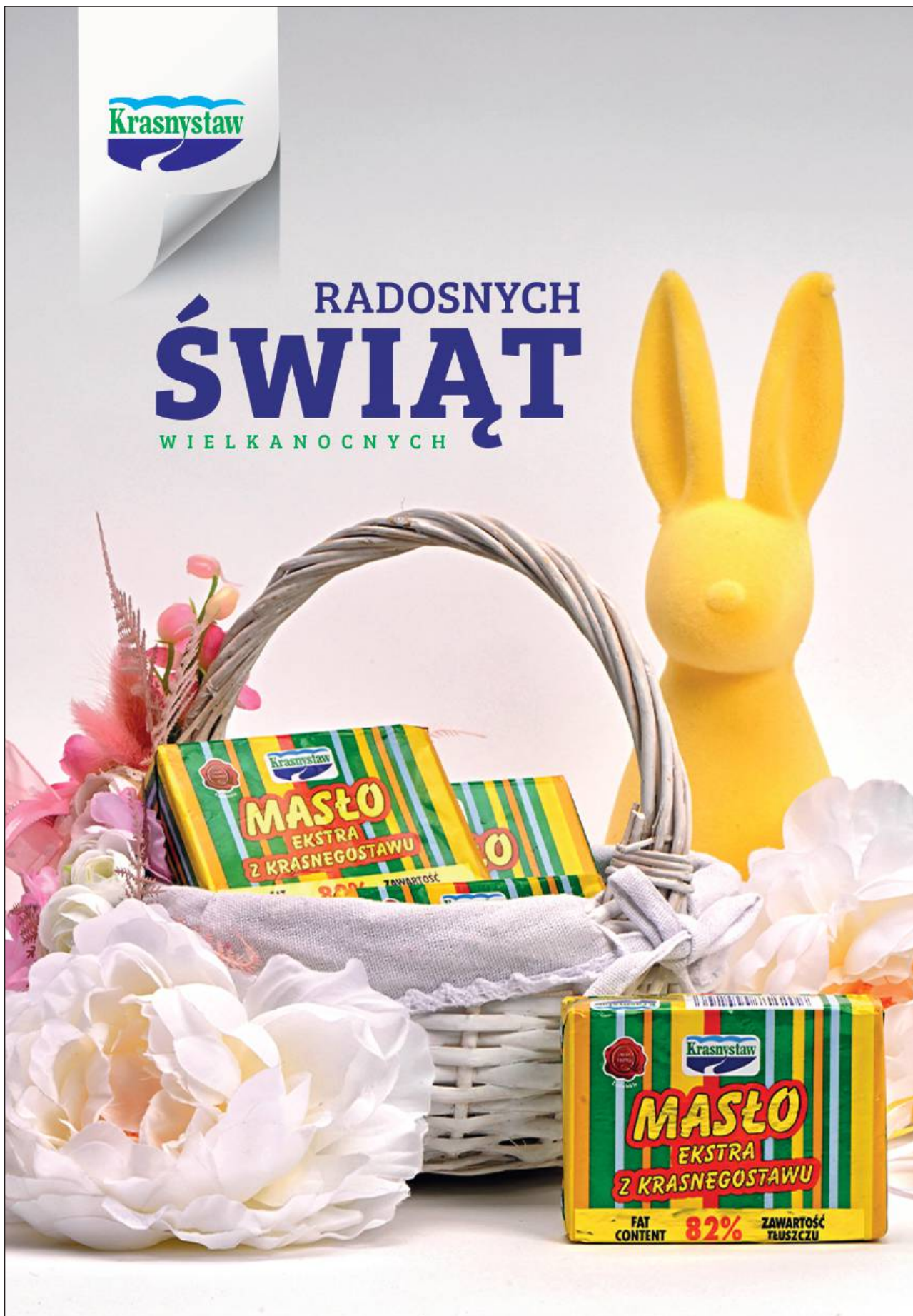
Wykaz ten zamieszczono na okres 21 dni od dnia 18 kwietnia 2025 r. do dnia 9 maja 2025 r.

W terminie 6 tygodni, licząc od dnia wywieszenia wykazu, osoby zainteresowane, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.) mogą składać wnioski w sprawie nabycia nieruchomości.

Szczegółowe informacje o nieruchomości można uzyskać w Urzędzie Gminy Chełm, Pokrówka, ul. Gminna 18 pokój nr 29, II piętro w godzinach 7:30-15:30 lub pod telefonem (82) 575 02 34.

Pokrówka, dnia 18 kwietnia 2025 r.

8621

**WYWÓZ
NIECZYSTOŚCI
PŁYNNYCH**
Usługi Asenizacyjne
Indywidualna negocjacja cen

tel. 501 131 580

Z Nami najbezpieczniej!
RADIO TAXI MPT
82 560 40 20
500 115 113

lub z aplikacji mobilnej
Taxi MPT Chełm

82 19666 82 19623 82 19191
TU ZAPŁACISZ KARTĄ

● **CHEŁM** Ważne miejskie tematy pod lupą radnego Ochery

Defibrylatory, pumptrack i wsparcie dla uczniów

Zastawił na niego sidła

● **POW. CHEŁMSKI** 36-latek padł ofiarą przestępców internetowych. Zamiast zarobić na sprzedaży części samochodowych, stracił blisko 10 tysięcy złotych. Dał się nabrać na fałszywy link do płatności i „pomoc” rzekomego pracownika banku.

W piątek (11 kwietnia) do KMP w Chełmie zgłosił się 36-latek, który poinformował, że padł ofiarą oszustwa internetowego. Cała sytuacja zaczęła się od wystawienia przez mężczyznę ogłoszenia o sprzedaży części samochodowych na jednym z popularnych portali ogłoszeniowych.

Wkrótce po publikacji ogłoszenia otrzymał wiadomość od rzekomego kupującego, który zapewnił, że dokonał płatności i przesłał link umożliwiający jej odbiór. Niczego nie podejrzewając, sprzedawca kliknął w przesłany odnośnik i próbował zalogować się na swoje konto bankowe.

Kiedy napotkał problemy techniczne, skontaktował się z nim mężczyzna, który przedstawił się jako pracownik banku. Ten przekonał 36-latkę, że na jego konto przypadkowo wpłynęła zbyt duża kwota i należy ją bezwzględnie zwrócić do platformy sprzedażowej. W toku rozmowy nakłonił go do wygenerowania kilku kodów BLIK – za pomocą których przestępcy wypłacili z jego konta niemal 10 tysięcy złotych.

Dopiero po chwili refleksji i sprawdzeniu stanu konta pokrzywdzony zorientował się, że padł ofiarą oszustwa. Natychmiast zablokował rachunek i zgłosił sprawę na policję.

— Kolejny raz apelujemy o zachowanie szczególnej ostrożności podczas dokonywania transakcji internetowych. Pamiętajmy, aby nie korzystać z przysłanych nam linków, które przekierowują nas do stron proszących o nasze dane. Sprzedając przez internetowe serwisy, oczekujemy jedynie na wpłatę – bez konieczności potwierdzania jej odbioru — przypomina nadkomisarz **Ewa Czyż**, rzeczniczka prasowa Komendy Miejskiej Policji w Chełmie. (am)

Czy defibrylatory w Chełmie będą bardziej dostępne? Czy powstanie wymarzony pumptrack dla młodych rowerzystów? I jak miasto wspiera dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego? Radny Tomasz Ochera złożył szereg interpelacji i zapytań, na które magistrat właśnie udzielił oficjalnych odpowiedzi. Sprawdzamy, czego mogą spodziewać się mieszkańcy.

Radny Rady Miasta Chełm **Tomasz Ochera** (Koalicja Obywatelska) w pierwszej interpelacji zaapelował o organizację szkoleń z użytkowania defibrylatorów AED, zamontowanych w przestrzeni publicznej Chełma.

„Osoby, które mają najbliższy dostęp do tych defibrylatorów,

powinny być zaznajomione z ich przeznaczeniem i obsługą, aby w sytuacji zagrożenia życia nie tracić czasu na czytanie instrukcji” – argumentował Ochera.

Zaproponował także, aby miasto zamieściło krótki film instruktażowy na swoim oficjalnym profilu w mediach społecznościowych.

W odpowiedzi wiceprezydent **Dorota Cieślak** zapowiedziała

przygotowanie takiego filmu oraz przeszkolenie pracowników urzędu miasta w zakresie obsługi defibrylatorów. Podkreślono również, że zamontowane urządzenia są nowoczesne i samoczynnie instruuje użytkownika po ich uruchomieniu.

Druga interpelacja dotyczyła zmiany lokalizacji defibrylatorów AED znajdujących się na budynkach targowisk przy al. Piłsud-

skiego i ul. Lwowskiej, gdzie w godzinach popołudniowych dostęp do urządzeń jest ograniczony.

Władze miasta poinformowały, że urządzenia montowano głównie w miejscach o wysokim natężeniu ruchu i objętych monitoringiem. Niemniej jednak podjęto działania w celu zmiany lokalizacji tych urządzeń i umożliwienia dostępu do nich przez całą dobę.

W swoich zapytaniach Tomasz Ochera poruszył również kwestię budowy asfaltowego toru rowerowego pumptrack. Radny chciał dowiedzieć się, czy podjęto jakiekolwiek działania w tej sprawie. W odpowiedzi wiceprezydent poinformowała, że na 2025 rok nie zaplanowano środków na tę inwestycję. Jednak w przypadku uzyskania dodatkowych funduszy możliwe będzie

rozważenie jej realizacji.

Radny prosił też o szczegółowe dane na temat liczby uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego oraz zakresu otrzymywanego wsparcia. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez urząd, w miejskich placówkach oświatowych w Chełmie uczy się łącznie 221 dzieci z orzeczeniami.

Wsparcie realizowane jest zgodnie z zaleceniami poradni psychologiczno-pedagogicznych i obejmuje indywidualne programy terapeutyczne, zajęcia rewalidacyjne oraz pomoc nauczyciela współorganizującego proces kształcenia. W tygodniu realizowane są m.in. ponad 1564 godziny grupowych zajęć rewalidacyjnych oraz prawie 562 godziny wsparcia nauczyciela współorganizującego. **AW**

Zbyt krótka czy w sam raz? Spory o komisję trwają do dzisiaj

● **REJOWIEC FABRYCZNY** Mimo że od posiedzenia komisji edukacji, kultury, sportu i rekreacji minęły już prawie dwa miesiące, to wciąż wzbudza ona w samorządowym środowisku miasta sporo emocji. Radny Mariusz Grams uważa, że spotkanie radnych trwało zbyt krótko, czego nie omieszczał wypomnieć przewodniczącemu gremium **Rafałowi Kiejdzie**. Kiejda wychodzi jednak z założenia, że Grams manipuluje faktami i jego zarzuty są bezzasadne. Podobne zdanie na ten temat ma wójt miasta **Gabriel Adamiec**.

Radny Mariusz Grams przesłał do naszej redakcji oświadczenie, w którym dzieli się swoją oceną sytuacji, jaka miała miejsce na sesji i wątpliwościami, jakie, jego zdaniem, budzi praca niektórych radnych. Na co zwrócił uwagę w piśmie?

„Radni rady miasta – zarówno

no w czasie sesji, jak i podczas posiedzeń komisji – pracują w aplikacji Esta Rada, w której uwidoczniona jest godzina rozpoczęcia, jak i zakończenia każdego posiedzenia. Komisja edukacji, która odbyła się w dniu 17 lutego br., zgodnie z zapisem w aplikacji rozpoczęła się o godzinie 16.11 i 44 sekundzie i zakończyła się o godzinie 16.14 i 37 sekundzie. Trwała więc rekordowe 173 sekundy!!! Zatem gdzie to można doszukiwać się mojej manipulacji i podawania nieprawdy. Wiem, że prawda boli” – zauważył w sporządzonym przez siebie opisie radny.

Sugeruje też, że radny Kiejda nie powinien pobierać dodatku do diety w wysokości 150 zł, ponieważ nie wywiązuje się na leżycie ze swoich obowiązków.

„Komisja edukacji od początku obecnej kadencji odbyła tylko trzy posiedzenia. Radnemu **Sławomirowi Kuładze** za nieobecność w dniu 17 lutego

na tak krótko trwającej komisji potrącono z diety 85 zł. Czy to jest w porządku? Moim zdaniem absolutnie nie” – uważa radny Grams.

Zdaniem radnego przewodnicząca rady miasta **Iwona Herda** powinna powtórnie pochylić się nad jego wnioskiem o nagrywanie posiedzeń stałych komisji rady miasta.

„Ostatnie posiedzenie komisji edukacji miało miejsce 25 marca. Uczestniczyłem w nim, chociaż nie jestem członkiem tej komisji. Obecnych było tylko troje radnych, a zaproszonych gości sześcioro. Mając powyższe na uwadze oraz fakt, że porządki obrad posiedzeń komisji edukacji zawierają bardzo mało punktów, należy zastanowić się nad połączeniem komisji edukacji z komisją spraw społecznych, która liczy tylko czterech członków” – twierdzi radny.

Do jego uwag odniósł się

w czasie ostatniej sesji rady miasta, „wywołany do tablicy”, radny **Rafał Kiejda**. W jego opinii wszystkie zarzuty radnego Mariusza Gramsa są bezpodstawne.

- Najważniejsze jest jednak to, że pan radny Mariusz Grams, który sformułował te zarzuty, nie jest członkiem komisji edukacji. Nie uczestniczył też w obradach tej komisji, które miały miejsce 17 lutego. Nie posiada wiedzy na temat przebiegu i merytorycznego zakresu posiedzenia. Nie wskazał też na żadne konkretne kryteria, które wskazywałyby na to, że czas trwania komisji jest niewystarczający. Każde posiedzenie trwa tyle, ile wymaga opracowanie poruszonych tematów. Działalność rady miasta powinna się opierać na merytorycznej pracy, a nie kreowaniu sztucznych konfliktów i rozpowszechnianiu niesprawdzonych informacji – podkreślił

w krótkim oświadczeniu radny Kiejda.

Swoimi spostrzeżeniami w tej sprawie podzielił się też burmistrz **Gabriel Adamiec**.

- Warto z pewnością zauważyć, że komisja obradowała realnie około godziny, co może potwierdzić zresztą urzędniczka z biura rady, przy której odbywała się komisja. Błąd niedoświadczonego przewodniczącego polegał na tym, że zbyt późno zorientował się, że trzeba włączyć tablety i zarejestrować przebieg komisji. Radny Grams wiedział o kulisach tamtego spotkania i tylko aby wytworzyć mylne wrażenie u mieszkańców, że „radni biorą kasę za 3 minutowe komisję”, pozwoilił sobie na nieuczciwe insynuacje. W obszarze sportu i edukacji od początku kadencji dzieje się w naszym mieście bardzo dużo. Miasto zadbało o poszerzenie listy dostępnych możliwości - dla dzieci i dorosłych - a to z kolei świadczy o tym, że komisja wypracowuje istotne rozwiązania – uważa wójt miasta. **RC**

Chełmski Dom Pogrzebowy

Firma Łukowiec

Organizujemy pogrzeby na wszystkich cmentarzach i zajmujemy się transportem międzynarodowym zmarłych.

- Przeprowadzamy kremację w ciągu kilku godzin.
- Posiadamy własną kaplicę i chłodzię.

📍 Chełm ul. Szpitalna 49
☎ 82 564 36 07
☎ 602 469 287
🌐 chelmskidompogrzebowy.pl

USŁUGI CAŁODOBOWE - BEZGOTÓWKOWE
Wypłacamy Zasiłki Pogrzebowe ZUS i KRUS Przed Pogrzebem

Profesjonalna renowacja nagrobków

Oferujemy usługi renowacji nagrobków z wykorzystaniem nowoczesnej techniki epoksydowej, która zapewnia trwałość i estetykę.

517 757 510

Kompleksowe Usługi Pogrzebowe

KOMPLEKS
Zakład Usług Pogrzebowych

24h

Chełm, ul. Rejowiecka 93
Rejowiec Fabr., ul. Dworcowa 4

☎ 82 566 40 53 ☎ 502 791 454

Odeszli...

Irena Cioch, lat 98	Irena Kalisio, lat 89
Mieczysław Kiczyński, lat 87	Teresa Syczuk, lat 53
Zuzanna Głaz, lat 92	Rozalia Kowalewska, lat 82
Stanisław Bil, lat 65	Elżbieta Olszak, lat 66
Robert Kosmala, lat 88	Jan Siedlecki, lat 90
Wacława Sapuła, lat 88	Paweł Pyrz, lat 44
Jolanta Gałan, lat 63	Zbigniew Szymczak, lat 80
Waldemar Drzazgowski, lat 72	Anna Mił, lat 93
Henryk Pieczykolan, lat 89	Krzysztof Walachniewicz, lat 40
Edmund Igras, lat 88	Czesław Lala, lat 74
Bronisława Koldy, lat 97	Halina Wiśniewska, lat 72
Grażyna Suprun, lat 62	Tadeusz Radziszewski, lat 91
Dariusz Marczuk, lat 63	Tadeusz Kulesza, lat 71
Tadeusz Władysław, lat 89	

● **CHEŁM** Oni nie zapomnieli...

Odra-Niemen – pomost łączący rodaków

Członkowie Stowarzyszenia Odra-Niemen i uczestnicy ostatniego spotkania stowarzyszenia

Już od 15 lat Stowarzyszenie Odra-Niemen niesie pomoc naszym rodakom, którzy po II wojnie światowej pozostali na terytorium Związku Radzieckiego, a więc historycznych kresach Rzeczypospolitej Polskiej. Rzesza kombatantów i zesłańców topnieje z roku na rok, ale pozostały młode pokolenia, które chcą być wierne ich przesłaniu – Kochaj ojczyznę i myśl samodzielnie. - To testament, którzy pozostawiają nam rodacy za Bugiem – mówi prezes zarządu stowarzyszenia Ilona Gosiewska.

Kiedy w przestrzeni publicznej wciąż toczy się debata na temat tego, jak opowiadać o historii i trudnych losach naszego kraju, wolontariusze ze stowarzyszenia sięgają po niezwykle proste środki i po prostu pomagają tam, gdzie tej pomocy brakuje już od wielu dziesiątków lat. 15 lat temu spakowali najpotrzebniejsze produkty do pudełek i udali się za wschodnią granicę naszego kraju, aby objąć opieką tych, którzy nie zdążyli powrócić do kraju. Zostali tam – na Białorusi, na Ukrainie, Litwie, a niekiedy także w dalekich zakątkach Kazachstanu.

- Pamiętam, że spotkałam się wówczas z panią **Weroniką Sebastianowicz**, osobą, która Polakami zajmowała się na

miejsku, w Grodnie i poprosiła mnie o przygotowanie tych paczek. Zaznaczyła tylko, aby zostały rozdzielone sprawiedliwie, pomiędzy wszystkich. Dostęp do sieci nie był tak prosty i powszechny, jak obecnie, ale postanowiliśmy „rzucić hasło” i zaangażować chętnych do gro-

w skrajnie trudnych warunkach. Ale o Polsce nie zapomnieli nigdy.

- To było chyba najmocniejsze świadectwo, jakie otrzymaliśmy młodzi wolontariusze. Mielili lekcję historii w oparciu o praktykę życia. To nie był wykład. Wkrótce zapragniemy tego,

Kombatanci, którzy znajdują się w centrum zainteresowania wolontariuszy

madzenia tych darów. Udało się. Włączyli się kibice, młodzi ludzie, szkoły. To było fantastyczne – mówi o początkach aktywności prezes organizacji **Ilona Gosiewska**.

Młodzi udali się do polskich domów, których gospodarze przypomineli o tym, co najważniejsze. O wartościach, przywiązaniu do najistotniejszych spraw, miłości do ojczyzny. Żyli bardzo skromnie, niekiedy

aby tych ludzi, naszych rodaków, zacząć przywozić do kraju, zacząć organizować dla nich środowisko. Zaczęły się różnego rodzaju spotkania, projekty, w centrum których byli zawsze kombatanci, świadkowie historii – podkreśla pani Ilona.

Członkowie organizacji zauważają jednak, że czasy i okoliczności zmieniają się. Czas upływa, a wraz z nim odchodzą również ci, nad którymi stowa-

rzyszenie roztoczyło parasol swojej opieki. Przemija pokolenie, ale nie ulegają dezaktualizacji wartości, według których żyli i przesłanie, które pozostawili młodym jako swój testament.

- Cóż, ostatnie lata naszej aktywności wypełnione są pogrzebami. Z rzeszy ludzi, z którymi współpracowaliśmy i którymi opiekowaliśmy się, pozostała już tylko nieliczna garstka. Tak więc musimy nieco zmienić nasz sposób działania, akcent postawić na ludziach młodych i zaproponować im spójną ofertę aktywności na tym polu. W obszarze pamięci historycznej. To niezwykle ważne. Tak więc kontynuujemy, z jednej strony, nasze zbiórki, ale z drugiej proponujemy, najbardziej aktywnym liderom, wspólne wyprawy za Bug. Młodzi mają okazję wejść w te środowiska, spotkać kresowiaków, odwiedzić groby, pracować na nich. Dać coś od siebie. Pozostawić tam, za wschodnią granicę, swój pot i trud. Używamy języka, który młodzi rozumieją i chętnie podejmują ten wysiłek. Młodzi lubi zresztą, kiedy się od niej wymaga. My wymagamy i to przynosi konkretne owoce – uważa społeczniczka.

W piątek, 11 kwietnia, miało miejsce spotkanie chełmskiego środowiska stowarzyszenia, które już od wielu lat, pod przewodnictwem **Reginy Awtoniuk**, włącza się w proponowane przez centralne władze aktywności i organizuje wyjazdy na zapomniane nekropolie.

- Zbieramy dary do paczek, znicze, które rozwożone są następnie po kresowych nekropoliach. Staramy się angażować młodzież szkolną, harcerzy,

Regina Awtoniuk, która odpowiada za chełmskie struktury organizacji

a nawet najmłodsze zuchy. Proponujemy też warsztaty rękodzielnicze, w czasie których przygotowujemy wieńce. Kompozycje trafiają później na cmentarze, na których pochowani są kombatanci – zarówno w kraju, jak i poza jego granicami. Organizujemy również okolicznościowe wystawy, traktujące między innymi o tragedii wołyńskiej. Jesteśmy też zaprzyjaźnieni z wieloma kresowymi środowiskami. Odwiedzamy Zamłynie, wileńską Rosę, Luboml, Bielin, Rymacze, Ostrówki czy Bindugę. Angażowaliśmy się również w budowę wołyńskiego pomnika w Dorohusku. Staramy się docierać wszędzie tam, gdzie są ślady Polski – mówi przedstawicielka chełmskich społeczników.

Stowarzyszenie współpracuje stale z Liceum Ogólnokształcącym w Dubience, Szkołą Podstawową w Dubience, zespołem wokalnym „Hubal”, Zespołem Szkół Ekonomicznych i Mundurowych w Chełmie, Szkołą Podstawową nr 8 w Chełmie czy Stowarzyszeniem Kombatantów Misji Pokojowych ONZ. Swoją działalność stowarzyszenie może rozwijać również dzięki środkom, jakie pozyskuje w Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

Kiedy więc nie wiadomo, jak opowiadać o historii, być może warto sięgnąć po proste, sprawdzone formy. Skompletować narzędzie, zapakować do bagażnika znicze, kwiaty, dary i udać się tam, gdzie pozostali oni, nasi rodacy. Ci, którzy tęsknią, jak i ci, którzy przemawiają do nas z czeluści mogił... **RC**

Ilona Ostrowska - prezes zarządu Stowarzyszenia Odra-Niemen

Trudne, drogowe wybory

● **GM. WIERZBICA** Władze gminy odbyły niedawno konsultacje z mieszkańcami ulic: Długiej, Pogodnej i Słonecznej. Zaplanowane tam inwestycje drogowe – zwłaszcza te dotyczące dodatkowego wjazdu na teren miejscowej szkoły – zrodziły sporo różnego rodzaju wątpliwości. Co dokładnie rozważano i czy ostatecznie uda się dojść do konsensusu?

O trudnych rozmowach poinformowała w czasie ostatniej sesji wójt **Anna Flisiuk**.

- Ostatecznie nie doszliśmy z mieszkańcami do porozumienia, ponieważ oczekują od nas rozwiązań, którym nie jesteśmy w stanie sprostać. Ich zdaniem

system odprowadzania wody powinien zostać tak skonstruowany, aby nie wpływała na prywatne posesje. Deszcze nawalne są absolutnie nieprzewidywalne. Nie radzą sobie z nimi duże ośrodki miejskie, które dysponują instalacjami burzowymi, a co dopiero takie gminy, jak nasza – podkreśliła, odnosząc się do zagadnienia, wójt Flisiuk.

Gmina zmieniła więc nieco plany i teraz pod uwagę brany jest wariant rozbudowy ul. Jarzębinowej, która będzie łączyła ul. Długą z drogą powiatową. Pas drogowy zostanie poprowadzony za kościołem w Wierzbicy. Inwestycja będzie dotyczyła również ul. Świerkowej, która

obecnie nie łączy się z Jarzębinową.

- Dlaczego zdecydowałam się na takie rozwiązanie? Otóż do naszej szkoły prowadzi tylko jedna droga. Jest to ul. Szkolna. Gdyby doszło do nagłej awarii i w tym samym czasie wydarzyłoby się coś niedobrego w samej szkole, to tracimy jedyny dojazd. Sądziłyśmy, że ten drugi wjazd udałoby się zorganizować od strony Pogodnej i Słonecznej, ale skoro mieszkańcy nie wyrażają na to zgody, to pozostaje nam tylko Jarzębinowa. W ten sposób zabezpieczymy dodatkowo dzieci i młodzież – poinformowała w czasie obrad wójt.

RC

PÓŁNOC
NIERUCHOMOŚCI

Sprzedaż | Kupno | Wynajem

Darmowa konsultacja
+ 500 zł
rabatu na prowizję

Odwiedź nasze biuro lub zadzwoń: 664 775 457

● **GMINA SAWIN** To ludzie z pasją, więc „nie da się” nie istnieje w ich słowniku

Połączyła ich chata

Ścieżki życia wiodą nas niekiedy w bardzo różnych, czasami nieoczywistych kierunkach. Warto czasem odwieść na wieszak i schować do szafy zdrowy rozsądek i pójść za głosem serca. Tylko przy jego pomocy można dotrzeć do bogactwa duszy – zarówno swojej, jak i tych, których napotykamy na krętych niekiedy ścieżkach. - Mnie do „Chaty z pasją” przywiodło przeświadczenie, że jeśli nie zrobię tego teraz, to już zapewne nigdy. Absolutnie nie żałuję – mówi, zarażając energią, Marzena Karpowicz, prezes „Chełmskiego Stowarzyszenia Ludzi z Pasją”. Organizacja pokonała właśnie administracyjne meandry i wyrusza na podbój wód kultury.

Miejsce czyli „ja”

Nie sposób mówić o tożsamości inaczej, jak tylko przez pryzmat fenomenów, które wpływają ostatecznie na to, jacy jesteśmy. Na sposób myślenia, czucia i widzenia świata. Jednym z nich jest bez wątpienia miejsce. Może dom rodzinny, który zbudowaliśmy pracą i miłością po to, aby zatroszczyć się o naszych najbliższych? Dom – ojczyzna? Przez wielkie i małe „o”. Droga, ścieżka, las, ulica, park. Miejsce pracy. Miejsce, gdzie spełniają się nasze plany i sny. Marzenia. Tych miejsc jest z pewnością tyle, ilu nas chodzi

Marzena Karpowicz oraz członkowie zarządu stowarzyszenia - Rafał Wichrowski i Elżbieta Bronisz

po tej ziemi. Każde inne, niepowtarzalne, wypełnione inną energią. Pewne jest jeszcze jedno – że takie miejsce trzeba po prostu mieć. Coś swojego. Mojego. Naszego. A jeśli się nie ma, to tęskni się za tym, aby takie miejsce odnaleźć. Jak pani Marzena.

- W pewnym momencie mojego życia odkryłam taki zakątek na ziemi jak Sawin, gdzie ostatecznie zamieszkałam. Robiąc codzienne zakupy, przechodziłam obok takiego niepozornego, a jednocześnie pełnego uroku budynku, szarej chatki. Drewnianego domu, który za każdym razem przyciągał mnie i zapraszał jakąś tajemnicą. W pewnym momencie pojawiło się na nim ogłoszenie związane z wynajmem. Pomyślałam jednak: „Po co miałabym wynajmować tę przestrzeń? Co można byłoby tutaj robić?” I ta

myśl pracowała we mnie jakiś czas – zdradza animatorka kulturalnej przestrzeni, do której wiodą teraz, jak się okazuje, wszystkie sawińskie ścieżki.

Głos artystycznej duszy pani Marzeny nie dawał jednak za wygraną. Dlaczego zresztą miałby umilknąć? Ktoś, kto przez całe życie związany jest z kulturą i przestrzenią artystycznych emocji, nie może zapomnieć. Nie może po prostu odpuścić.

- Pomyślałam wtedy, że nie chcę już być zależna od kogoś, od decyzji, na które nie mam wpływu. Jestem już zresztą w takim wieku, że nie chcę już ciągle walczyć i udowadniać. W taki właśnie sposób zrodził się pomysł na zagospodarowanie wnętrza chaty. Nie chciałam zresztą organizować kolejnej w miejscowości, typowej działalności gospodarczej. Sklepu czy czegoś w tym rodzaju. Zresztą

nie znam się na tym. Rodzina podpowiedziała mi, abym zajęła się budowaniem czegoś, na czym znam się najlepiej. I tak weszłam na tę ścieżkę – wspominam początki społeczniczka.

Życie jak przechadzka po pięknym ogrodzie

W duszy i sercu pani Marzeny gra przede wszystkim muzyka, ale nie tylko. Przez szereg lat miała okazję współpracować z wieloma pięknymi ludźmi, artystami. Jednostkami, które mają coś do opowiedzenia, przekazania. Pozostało więc tylko zaczerpnąć z tego pełnego bogactw skarbcza lokalnej kultury.

- Zaczęliśmy organizowanie przestrzeni dla dzieci. Zajęcia muzyczne, ognisko, które ma oderwać młodych ludzi od ekranów i pokazać coś naprawdę pięknego i atrakcyjnego. Ja prowadzę zajęcia związane z instrumentami klawiszowymi i wokalem, a pan Fryderyk Dobrowolski zajmuje się akordeonem, ukulele czy gitarą. Warto chyba jednak podkreślić, że naszych szans nie upatrujemy tylko i wyłącznie w muzyce. Miałam to szczęście i zaszczyt współpracować z wieloma naprawdę ciekawymi ludźmi, więc kierunków, jakie chcemy obrać w naszej pracy, jest naprawdę wiele – wyjaśnia prezes Karpowicz.

Z góry patronuje stowarzyszeniu Zbigniew Wodecki, jeden z ulubionych artystów pani

Uroczy zakątek ludzi z pasją

Marzeny. Ponieważ jednak nie jest związany z naszym regionem, to organizacja poszukuje inspiracji w tym, co bliższe naszemu powiatowi.

- Ciekawych ludzi warto pokazywać, promować. Mówić o nich. I angażować do praktycznych działań. Nasza chata jest co prawda ograniczona w sensie przestrzeni, ale nie w sensie wspólnoty, którą chcemy budować. Zapraszamy do niej wszystkich, którzy chcą coś przekazać, zaproponować. Ludzi z pasją właśnie – podkreśla Karpowicz.

To, co dobre, obroni się samo

Chata podbiła już serca lokalnej społeczności. Nie można nie ulec złudzeniu, że wszyscy dopytują o kolejne wydarzenia i aktywności, które będą miały miejsce w tych niezwykłych czterech ścianach.

- W tej chwili na zajęcia uczęszcza już ponad 30 dzieci. Tej przestrzeni fizycznie jest niewiele, ale sporo wydarzeń będziemy też organizować w plenerze. Jesteśmy już po dniu kobiet czy koncercie upamiętniającym po-

stać św. Jana Pawła II. Mieszkańcy już sygnalizują nam, że czują pewien niedosyt. Postaramy się zaspokoić ten głód (śmiech). Koncert udał się świetnie. To wszystko nie udało się jednak, gdyby nie mój wspaniały zespół. Rafał Wichrowski całkowicie zmienił swoje życie i teraz chce dzielić się tym doświadczeniem z innymi. Będzie odpowiadał za organizację Festiwalu Sportu i Kultury. Członkiem zarządu jest również Elżbieta Bronisz, animatorka zajęć z seniorami, dla których przygotowujemy taki cykl wyjazdów „Wiara i kultura” - mówi o szczegółach najbliższych działań pani Marzena.

Stowarzyszenie chce uczyć dzieci, angażować rodziców, zmieniać kobiety, proponować spotkania z kulturą przez wielkie „K” i mówić o ludziach „pozytywnie zakręconych”. I kształtować. Przede wszystkim kształtować. Przestrzeń, sposób myślenia i działania. Zаразаć, animować. Pokazywać szanse, odkrywać pasje i talenty. Czujesz się zaproszony? Zajrzyj więc do chaty. Kto wie, jakie pasje skrywasz... **RC**

● **CHEŁM** Ola Krawczuk vel Walczuk otworzyła minigalerię sztuki na placu Łuczowskiego

Artystka, która zakochała się w Chełmie

Zabytkowy kiosk w samym sercu miasta, który przez kilkanaście miesięcy stał pusty i zapomniany, zyskał nowe życie. Za sprawą Oli Krawczuk vel Walczuk, artystki z Warszawy, która po latach odwiedzin zdecydowała się na stałe zamieszkać w Chełmie. Kiosk stał się minigalerią sztuki – miejscem spotkań z naturą, emocjami i malarstwem.

Choć Ola nie pochodzi z Chełma, związała się z tym miastem dzięki swojemu mężowi – rodowitemu chełmianinowi. Początkowo sceptyczna, z czasem coraz bardziej zakochiwała się w lokalnym krajobrazie, spokoju i naturalnym rytmie życia.

- Na początku powtarzałam mężowi: nigdy się tu nie przeprowadzimy. Nigdy. Ale coś się zmieniło. Chełm dał mi przestrzeń i czas, jakby bonusowe godziny życia – mówi artystka.

Po sześciu latach regularnych wizyt i doświadczeniach pandemicznych w warszawskim mieszkaniu na czwartym piętrze, Ola podjęła decyzję o przeprowadzce.

- Zrobiłam listę plusów i minusów. Wyszło, że plusów jest dużo więcej... i to znacznie – śmieje się.

I choć tęskniła za rodziną i znajomymi z Warszawy, przekonała się, że relacje zyskały nową jakość – są bardziej świadome, intensywniejsze, bardziej owocne.

Jej twórcza droga nie była oczywista. Nie ukończyła akademii sztuk pięknych, nie studiowała malarstwa. Jak sama mówi, jest samoukiem – ucząc się metodą prób i błędów, z pasji i potrzeby serca. Artystyczne zacięcie płynie w jej żyłach – rodzice są architektami, w rodzinie byli też malarze. Twórczość Oli eksplodowała podczas pandemii – zamknięcie i izolacja zamieniły się w inspirację, a balkon stał się jej pierwszym atelier.

Dziś jej obrazy przedstawiają

głównie przyrodę – rzeki, ptaki, konie. Czerpie z pamięci, nie z fotografii.

- Nie chcę kopiować rzeczy-

tutaj, w Chełmie i na Lubelszczyźnie – tłumaczy.

Pomysł na galerię zrodził się spontanicznie. To mąż zauważył pusty kiosk na placu.

- Byłam w szoku, że on stoi pusty. Jak tylko to usłyszałam, pomyślałam – to idealne miejsce na małą galerię – opowiada z entuzjazmem.

Półtora miesiąca intensywnie pracowała nad przekształceniem go w artystyczną przestrzeń.

- Kiedy wchodzę do środka, mam wrażenie, że przenoszę się do innego świata. Jeszcze nie ma wszystkich obrazów, ale już czuję, że to będzie mój azyl.

Otwarcie było niebanalne – można było nie tylko zobaczyć

obrazy, ale też samemu stworzyć małe dzieło.

- Chciałam, żeby to było coś więcej niż wystawa. Kupiłam małe podobrazia, każdy odwiedzający mógł usiąść, złapać za pędzel i stworzyć coś własnego. Chcę zarazić ludzi tą radością tworzenia.

Kiosk-Galeria ma być nie tylko przestrzenią wystawienniczą. Ola chce zapraszać mieszkańców do wspólnego malowania – organizować otwarte warsztaty i zajęcia zarówno dla dzieci, jak i dorosłych. Dzięki temu miejsce to ma stać się małym centrum spotkań i działań twórczych – bez presji, bez ocen, za to z uwagą i serdecznością. W świecie, który stale przyspiesza, to miejsce ma oferować coś, co dziś jest niemal luksusem – czas i spokój.

Chełm – choć nie jest metropolią – powoli staje się przestrzenią dla takich właśnie inicjatyw. Galeria w kiosku to dowód na to, że kultura i sztuka mogą powstać wszędzie, jeśli tylko ktoś ma odwagę i serce, by je tam zaszczepić.

Artystka, choć woli dziką naturę, nie zamyka się na przyszłość i nie wyklucza, że kiedyś sportretuje Górkę Chełmską czy białego niedźwiedzia, a może samego ducha Bielucha? **AW**

● **GMINA SAWIN** Świat Józefa Felczyńskiego, lokalnego artysty i świadka historii

W poszukiwaniu minionego wieku

Musiał minąć dobre kilkadziesiąt lat, zanim Józef Felczyński, mieszkaniec Chutcza, zaczął zajmować się na poważnie drewnem i sztuką jego obróbki. Dzisiaj znany jest ze swoich malowniczych rzeźb bocianów, żurawi, dudków, psów i kogutów, ale do tego miejsca, w którym się obecnie znajduje, wiodła go długa, wyboista droga. - Kiedy ma się, tak jak ja, 100 lat, to człowiek cieszy się, że jeszcze ktoś o nim pamięta. Że może usłyszeć w słuchawce życzliwy głos. Cieszy też to, że mogę opowiedzieć o tym, co przeżyłem i co widziałem na własne oczy – mówi świadek historii i przewodnik po świecie, którego dotknąć już dzisiaj nie sposób.

Od czeladnika do mistrza

Pięknego, ale i niezwykle wymagającego stolarskiego rzemieślnika uczył go brat teściowej. Rodzina ze strony żony pochodziła z okolic Krasnika, gdzie wuj był uznanym fachowcem. To on pomógł młodemu małżonkom uporać się z wieloma wyzwaniami, na jakie napotkali, urządzając się w poukraińskim gospodarstwie.

- Moja rodzina związana była z Łowiczem, ale po wojnie osiedliłem się wraz z żoną właśnie tutaj. Stary dom zbudowany był z cztero- i pięciocalowych bali. To drewno ma już z pewnością kilkaset lat i mam je wciąż złożone obok warsztatu. Nie wszystko jeszcze zresztą wykorzystałem. I tak wuj wprowadzał mnie po woli w tajniki stolarstwa i jednocześnie pomagał nam budować nowy dom. Zaczynałem od najprostszych prac, jak przygotowywanie specjalnych kołeczków do

połączeń. Były potrzebne np. do składania ram drzwi – wspomina pan Józef.

Jako czeladnik przepracował w warsztacie wuja wiele długich godzin. Nauka zawodu kosztowała go w sumie kilka lat intensywnej pracy. Prawdziwym przełomem dla Felczyńskich, jak i dla pozostałych mieszkańców wsi, był moment, kiedy domostwa zyskały dostęp do linii energetycznej.

- Charakter pracy stolarza nie zmienił się oczywiście od razu, ale z czasem niektóre czynności można było zastąpić pracą maszyny. Wcześniej każdy kawałek drewna, czy to na okno, czy na drzwi, należało wyrabiać od początku do końca ręcznie. I tak, wyuczony przez wuję, za-

cząłem zajmować się stolarką. Różne zlecenia wykonywałem przez 20 lat. Później nastąpiła moda na drewnianą boazerię i klienci zapraszali mnie do swoich mieszkań i domów, aby montować ją na ścianach. Różnie bywało (śmiech) – uśmiecha się pan Józef.

Nie był nigdy, jak sam podkreśla, wybitnym uczniem, ale posiadał od urodzenia pewien zmysł, szczególną zdolność czy „dar od Boga”, który pozwalał mu bardzo szybko wchodzić w nowe aktywności i obszary. Wielu ludzi podziwia go za to do dzisiaj. W kręgu jego znajomych słyszy się często „Gdyby nie pan Józef...”.

- To prawda, otrzymuję często, tak to widzę, pewien sygnał czy światło, które pozwala mi podjąć takie czy inne działania. Tak było też z rzeźbieniem. Ale od początku. Zanim po raz pierwszy, jak to się mówi, sięgnąłem po dłuto, przyszedł mi do głowy dosyć szalony pomysł na własny skansen. Tak to nazywam. Taka konstrukcja, trochę altana, a trochę namiastka takiej typowej, wiejskiej chaty. Miejsce, gdzie można by było usiąść la-

tem i nieco odpocząć. Spotkać się z rodziną. To był strzał w przyszłościową dziesiątkę, bo nie mielibyśmy gdzie przyjąć z moją świętą pamięcią żoną tyłu gości – podkreśla dumny gospodarz miejsca.

Kogut, który spać nie dawał

Na dachu konstrukcji znalazła się słoma z żyta, które pan Józef osobiście kosił na polu u kuzyna, a później wymłócił osobiście w stodole. To właśnie obok słynnego już dzisiaj „skansenu” pana Józefa zrodziły się jego pierwsze, rzeźbiarskie pomysły. Najpierw był kogut. Piękny, biały osobnik, który przed laty przechadzał się po podwórzu Felczyńskich, został więc uwieczniony już na zawsze.

- Z kogutem było tak. Sie-działem sobie kiedyś nieopodał skansenu, a po podwórzu chodził sobie kogut. Mielśmy kiedyś pięknego, białego koguta, który wyglądał naprawdę malowniczo. Nie dawał mi spokoju. Zastanawiałem się, jak go odtworzyć? Oczywiście w taki sposób, aby przypominał tego żywego. I tak to się faktycznie zaczęło... – wspomina pierwsze próby uznanego artysty.

Z biegiem lat w zwierzyńcu rzeźbiarza zaczęło pojawiać się coraz więcej pięknych okazów. Nawet koń. Ale jak zbudować „prawdziwego” konia? To także wymagało nie lada wysiłku. A przede wszystkim należało znaleźć odpowiednie drewno.

- Za naszą stodołą rosła kiedyś topola. W pewnym momencie uznałem, że należy ją ściąć. I kiedy leżała już na ziemi, przyszedł mi do głowy pomysł, aby spróbować zrobić z niej konia. Takiego pełnowymiarowego, jak się patrzy, z łbem i na czterech nogach. Szalony pomysł (śmiech). Pilarze, którzy wycinali tę topolę, przycięli od razu pień na odpowiednie klocki. Później drewno leżało rok czy dwa lata i schło. A później to już wziąłem się za obróbkę. Nie miałem jednak odpowiednich narzędzi. Całą obróbkę zrobiłem siekierą – opowiada z energią pasjonat.

Nikt, kto byłby świadkiem naszej rozmowy, nie pomyślałby nawet, że rozmawiam z człowiekiem, który przeżył wiek. Najwyżej 50 lat. I który ma ochotę na drugie tyle...

- No dobrze, ale jak tego konia poskładać i postawić na nogi? Wziąłem się na sposób. Wciągnąłem tułów na przyczepkę i przetransportowałem na miejsce, gdzie stoi do dzisiaj. Później przygotowałem, już z debowego drewna, nogi. Zostały zamontowane na odpowiednio przygotowanych, stalowych prętach. Wciąż towarzyszyło mi jednak pytanie – jak to wszystko postawić? Zaczepiłem więc do ciągnika grubą linę i powolutku odjeżdżałem nim w obranym wcześniej kierunku. I udało się. Nogi się nie połamały, a koń, prawie jak żywy, stanął na swoich czterech nogach. Później dorobiłem łeb. Także z nim było sporo zachodu. Obróbka trwała ponad tydzień – zdradza rzemieślnik.

Teraz koń stoi w przydomowym skansenie i cieszy oko rodziny i przybyłych gości. Każdy

zakątek tego zaczarowanego podwórka skrywa swoją niezwykłą tajemnicę. Tutaj wyciąga długą szyję bocian, ówdzie czapla szara. Jest i pies, który pilnuje zazdrośnie swojej posesji. I przychodzi na myśl pytanie – jawa to, czy sen? Czy drewniane posążki nie ożyją wkrótce i nie rozbiegą się po wiosennej trawie? Gdzie indziej małe kurczaczki podążają karnie, w ogonku, za swoją mamą. Jest i stary kocur, który, przeżąc długi ogon, szykuje się do skoku na małą myszkę. Filemon to czy Bonifacy? Wszystko, co fruwa, biega, żyje po prostu, nadaje temu miejscu niezwykły klimat. Wszystko tutaj ma swój czar i jedyny w swoim rodzaju urok.

- Moja sąsiadka pożyczyła mi kiedyś album z najróżniejszymi zwierzętami i w dużej mierze wzoruję się na zwierzętach, które zostały ukazane właśnie tam. Na początku towarzyszyło mi oczywiście pytanie, jak to właściwie zrobić, aby wszystko miało swoje „ręce i nogi”. Doszedłem ostatecznie do rozwiązania, które polega na tym, że na początku wyrysowuję sobie szablon, sylwetkę zwierzęcia na papierze czy kartonie, a później wycinam przy pomocy wyrzynarki z kawałka drewna. Później oczywiście należy ten kawałek odpowiednio ukształtować,

w niektórych przypadkach zrobić odpowiednie uszy, pyszczek czy dziób. A na końcu pomalować – opowiada o procesie twórczym Felczyński.

Wiara, która przenosi góry

W pracy artystycznej, tak jak i w życiu, wiedzie go instynkt i przekonanie, że opatrność czuwa nad jego każdym krokiem. Czuwała w czasie okupacji, w obozie, w czasie prac przymusowych. Więc dlaczego nie miałyby czuwać i teraz? Czy życie 100-latką jest mniej warte od tego, które dopiero przychodzi na świat? Gdyby tylko ci młodzi chcieli słuchać...

- Staram się mówić prawdę. Opowiadać o tym, co sam przeżyłem i ci widziałem na własne oczy. Nic nie dodaję. Mogę oczywiście ująć, ponieważ nie mam już tej samej, co kiedyś, pamięci. To chyba cenne doświadczenia. Dzisiaj na przykład przychodzą mi do głowy wspomnienia, jak Wielkanoc obchodziło się przed wojną. W mojej wsi, w rodzinnym domu. Było inaczej, zdecy-

dowanie. Pamiętam też jedną z okupacyjnych Wielkanocy, którą spędziłem w niemieckim gospodarstwie nieopodał Świecka – przywołuje na kliszach pamięci pan Józef.

Jako nastolatek został wywieziony na roboty do Niemiec, a tam pracował przez pewien czas u niemieckich gospodarzy.

mówi o przedwojennych latach Felczyński.

Jeśli żyć, to na całego

Wiele radości do trudnego, codziennego życia wносиły święta, który dla jego pokolenia był faktycznie świętym czasem. Zupełnie tak samo, jak niedziela. Nie było mowy o jakichkolwiek

ci, o dziwo, nie mieli pretensji o to, że Felczyński modli się czy chodzi do kościoła. Wręcz przeciwnie, pochwalali to i zachęcali do tego, aby nie rezygnował z religijnych praktyk.

- W gospodarstwie musiałem wstawać już o 5.00 rano, kiedy zaczynał się tzw. obrządek. Mój gospodarz pukał do drzwi pomieszczenia, w którym spałem i sprawdzał, czy już nie śpię. Kiedyś zastał mnie klęczącego przy łóżku i delikatnie się wycofał spod drzwi. Zrobiło to na mnie piorunujące wrażenie. Spodziewałem się awantury. Pamiętam też jedną z mszy, którą miejscowy ksiądz odprawiał w wielki czwartek. Niemcy byli bardzo przywiązani do obchodów wielkiego czwartku – wspomina Felczyński.

Wiara pozwoliła mu przeżyć najtrudniejsze chwile i nie stracić nadziei na to, że kiedyś jeszcze ujrzy kraj. Jak mu się żyło przed wojną?

- Miałem sześcioro rodzeństwa. Mój ojciec był dosyć zamożnym gospodarzem. Pamiętam, że pracowali u niego nasi nieco ubożsi sąsiedzi, którym udostępniał, w zamian za pomoc i pracę właśnie, małe działki. Mogli tam sadzić i siał, co tylko chcieli. Później ojciec ładował te wszystkie plody na wóz i zawoził do ich gospodarstw. Dzięki temu mogli przetrwać zimę. Nie byli bezdomni, ale nie na tyle zasobni, aby móc posiadać wystarczającą ilość własnej ziemi. Tacy sąsiedzi otrzymywali więc możliwość zarobku u bogatszych gospodarzy. W ten sposób cała wieś żyła jak jeden organizm –

zbytka, ale na stole niczego nie brakowało.

- Pamiętam, jak wyrabiano kielbasy. Jelita, osłonki, nawlekano na duży klucz, taki do otwierania drzwi, a mięso upychano wewnątrz kiszki przy pomocy palca. I tak powstawała kielbasa. Nie było mowy o jakichkolwiek maszynkach do mięsa. Ludzie musieli sobie radzić ze wszystkim tylko i wyłącznie przy pomocy siły własnych rąk. Ale mimo wszystko było radośnie. Jakoś inaczej. Młodzież знаła granice. Bawiła się, strzelając np. z kalichloru, specjalnej mieszaniny, którą umieszczano w wydrążonym kawałku żelaza, zatykano stalowym korkiem i uderzano o mur. Rozlegał się huk, ale każdy wiedział, że to tradycja. Nikt nie miał pretensji. Wszystko odbywało się w zgodzie – mówi z przekonaniem pan Józef.

W domach pojawiali się też dyngusie, czyli wielkanocni kołędnicy. Śpiewali pieśni oparte na motywach religijnych, ale nie kościelne. Krótkie przedstawienia, jakie prezentowali w domach gospodarzy, stanowiły jednocześnie formę zalotów do panien, jeśli takie przebywały akurat w danym domu. W dowód wdzięczności dostawali od gospodarzy kilkadziesiąt groszy albo byli zapraszani na poczęstunek.

- To naprawdę były inne czasy. Ludzie tęsknili za sobą. Ignęli do siebie, oczekiwali obecności. Dzisiaj cieszymy się, kiedy kogoś usłyszymy przez słuchawkę... – mówi z nostalgią w głosie pan Józef. **RC**

● **OBYCZAJE** Jeszcze nie tak dawno na Lubelszczyźnie popularnym zwyczajem było kolędowanie wielkanocne. W wielu wsiach wczesnym

Od Popielca do Zielonych Świątek.

Południowe Podlasie i Lubelszczyzna to regiony niezwykle bogate w zwyczaje wielkanocne. Znaczna część obrzędów związanych z celebrowaniem świąt okresu wiosennego ma swoje źródła w czasach przedchrześcijańskich. Przenikają się tu rytuały, ceremonie, obrzędy chrześcijańskie z elementami ludowego celebrowania nadejścia wiosny i zapewnienia płodności zarówno roślinom, zwierzętom, jak i ludziom. Część z tych zwyczajów powoli zanika, choć ich ślad pozostaje w publikacjach etnograficznych.

Wielkanoc w województwie lubelskim, jak i w innych miejscach o tradycjach chrześcijańskich, jest najważniejszym świętem dorocznym, a co za tym idzie – najuroczystej celebrowanym w całym wiosennym cyklu świątecznym. Cykl obejmuje okres od Środy Popielcowej, otwierającej Wielki Post, do święta Zesłania Ducha Świętego – zwanego powszechnie Zielonymi Świątkami.

Wschodnią wiosną

Marzec rozpoczynał Wielki Post. Jego pierwszym dniem był Popielec. W tak zwaną wstępną środę w kościele ksiądz posypywał głowy wiernych popiołem,

rzewi, że jeśli nie poczęstuje ich wódką, to owe drewno podpalą. Ten częstował ich, żeby przepłukali gardła po mięsopustach, czyli końcu karnawału w tradycji ludowej. Za to karczmarz otrzymywał przyniesiony kłoc.

Wielki Post obejmował 46 dni kalendarzowych. Przez 40 dni powszednich i 6 niedziel jedzono żur, kapuśniak z chlebem, kaszę gryczaną i jęczmienną na oleju, słoduchę, kisiel z owsa, lak (czyli rosół ze śledzi), groch, prażony len, barszcz grzybowy, kartofle z Inem czy przypiekane na kuchni. W każdy piątek w kościele odprawiano drogę krzyżową, a w niedzielę po południu gorzkie

Pocztówka z 1909 r. Pisanki z Lubelskiego, wzory z Muzeum Etnograficznego

nacyjny czas obchodów męki i zmartwychwstania Chrystusa. W wierzeniach ludowych był też okresem, w którym ludzie narażeni byli na działanie złych mocy. Rozpoczął się od Kwietnej, Wierzbnej lub – jak kto woli – Palmowej Niedzieli. W tym dniu wszyscy szli do kościoła, aby poświęcić palmy wielkanocne. Przygotowywano je z gałęzi wierzbowych, leszczynowych, trzciny wodnej, barwinka, widlaka, bukszpanu, a czasami dodawano też gałązki porzeczki czy wiśni. W niektórych regionach palmy przyozdabiano suszonymi kwiatkami i wstążkami. Tworzono też tzw. gaiki. Były to ozdobione młode gałęzie z obrazkiem, np. Matki Boskiej. Później, z gaikiem-maikiem, zwanym także zielonym gaikiem czy nowym łatkem, kolędowały dziewczęta. Pieśni gaikowe miały charakter świecki i witały wiosnę. Zwyczaj chodzenia z gaikiem ma tradycję jeszcze przedchrześcijańską. Dawniej na jej wierchołku przywiązywano lalkę, która miała oznaczać wiosnę.

Wierzono, że poświęcone palmy mają magiczną moc. Była symbolem płodności, urodzaju, strzegła domostwa przed ogniem i piorunami. Bазie z niej dodawano do ziarna siewnego i do ziemniaków przygotowanych do sadzenia. Wierzono również, że połknięcie kotka wierzbowego przynosi zdrowie i zapobiega bólowi gardła. W Wielką Sobotę kawałki palmy zatykano w ożminę, by zapewnić sobie dobre plony. Części z nich używano do okadzania chorych. Palmy przechowywano w domu zwykle zatknięte za obrazami świętych, z nadejściem zimy, albo Wielkanocy w roku następnym, rzucano je w płomień.

We wsiach w okolicach Włodawy przy pierwszych siewach wiosennych układano na polu krzyż z gałązek palmowych, aby chroniły zboże przed gradem. W Chełmskiem, w obawie przed piorunami, wrzucano kawałek palmy do ogniska. Uderzano nią też bydło podczas pierwszego wypasu, aby dobrze się choowało. Gospodynie kładły palmę pod progami obory, aby zwierzęta przez nią przeszły, co miało uchronić je przed chorobami i zapewnić, że będą się dobrze pasły.

Mieszkańcy okolic Białej Podlaskiej, Chełma, Parczewa

i Włodawy, kiedy wracali z poświęconymi palmami do domu, uderzali się nimi po plecach. Stosowanie tej praktyki miało zapewnić zdrowie i bogactwo. Mówiono przy tym: „Palma (lub wierzb) bije, nie ja biję”; „Za tydzień Wielki Dzień” lub „Oczert, łozina, za tydzień słonina”.

Czekając na zmartwychwstanie

W Wielki Poniedziałek w okolicach Bełża i we wsiach nieopodal Tomaszowa Lubelskiego bawiono się w tak zwane chachułki. W tańcach oraz śpiewach uczestniczyły kobiety, młode dziewczyny i kawalerowie. Wszyscy pochodzenia polskiego i ukraińskiego. Zabawa miała charakter

a symbolizował obecność w rodzinie młodej panny. Rano, na pograniczu Lubelszczyzny i Podlasia chłopcy chodzili z racyjką. Śpiewali pieśni religijne i otrzymywali za to jajka lub pierogi, którymi dzielili się z resztą wsi podczas odwiedzanej chałupy.

Z kolei Wielka Środa miała charakter zaduszkowy. W kościele uroczystie otwierano drzwi do nawy głównej. W Wielki Czwartek milkiły dzwony, które według wierzeń ludowych odpędzały demony i pioruny. Zastępowały je kołatki, z którymi biegali po wsi mali chłopcy. Od tego dnia przez sześć kolejnych dni nie można było pracować kijanką, bo – jak wierzono w powiecie włodawskim – pioruny będą biły. Nie wolno było też rąbać drzewa, młócić i prażyć. Mogło to spowodować takie nieszczęścia jak burze, grady czy posuchę. W wielu wsiach obowiązywał w tym czasie także zakaz tkania na warsztacie czy używania kierata. Prace te należało zakończyć do Wielkiej Środy wieczorem. Zasad ściśle przestrzegano.

W Wielki Czwartek i Piątek do obór zakradały się czarownice, aby odebrać krowom mleko. Chodziły one także po miedzach i skrzyżowaniach dróg, zbierając rosę do swych tajemnych praktyk.

We wsiach w okolicach Wło-

rybę. Musiało do niej zasiąść dwanaście osób. Jeżeli rodzina nie była liczna, wówczas zapraszano osoby samotne bądź inne, ubogie rodziny.

Innym reliktem słowiańskich praktyk zaduszkowych było palenie w Wielki Czwartek ognisk, które rozmieszczano zazwyczaj na granicach wsi. Wierzono bowiem, że dusze zmarłych przychodzą do tego ognia, aby się ogrzać. W niektórych rejonach województwa lubelskiego, gromada chłopców przebierała się za żołnierzy i zrobiwszy sobie Judasza ze słomy, ubranego w czarne, podarte szaty, szła z nim do kościoła. Po skończonej mszy zabierano Judasza na cmentarz, gdzie był chłostany i bity kijami wśród wrzawy i śmiechu zebranego ludu. Następnie kładziono go na taczkę i wywożono do plebanii i dworu, gdzie powtarzano widowisko. Stamtąd udawano się do gospody, aż w końcu kukłę topiono w rzece lub stawie, a jeśli się już ściemniło, palono na wzgórzu za wioską.

W Wielki Piątek obowiązywał ścisły post. W tym dniu w Biłgorajskim (Andrzejówka, Górnik, Korytków, Wola Obszańska) nie pieczono chleba, aby nie sprowadzić suszy. Był to dzień żałoby. Dawniej mieszkańcy wsi zatrzymywali zegary, zasłaniali lustra, mówili przyciszonym głosem. Zachowania te były typowe dla sytuacji, kiedy ktoś umierał. Wierzono, że woda w ten dzień ma właściwości lecznicze. Przed wschodem słońca należało się umyć, aby zapewnić sobie zdrowie (np. brak wrzodów) i bogactwo przez cały rok. Towarzyszyło temu odmawianie modlitw do ran Chrystusa. Dopuszczalne było też mycie się w misce, do której wrzucano monety. Kobiety przemyczały oczy rosą, aby ustrzec je przed chorobami. Nie wolno było nic pożyczać, żeby nie zabrało to szczęścia z domu. Z Wielkim Piątkiem związane są też przepowiednie pogody i urodzaju na cały rok. Wierzono również, że tego dnia, kiedy Jezus jeszcze leży w grobie, po świecie kreci się najwięcej zmór, czarownic, upiórów, których nie ma kto pilnować. W wielkopiątkową noc każde ziolo miało większą moc niż zwykle. W ostatnich dniach Wielkiego Tygodnia pieczono paschy, przygotowywano święconki i potrawy wielkanocne.

Nie tylko koszyczek

W Wielką Sobotę ksiądz święcił ogień, wodę oraz pokarmy. Jadło święcono zazwyczaj w chałupie najbogatszego gospodarza albo na wolnym powietrzu, np. pod przydrożnym krzyżem, gdzie wszyscy mieszkańcy wsi przynosili swoje kosze. Wkładano do nich dużo jaj, bochenek chleba, żeby go nigdy w domu nie brakowało, pęta kielbasy, boczek, ser, masło, cały chrzan oraz sól. Dokładnie sprawdzano, czy wszystko jest. Jeśli czegoś by zabrakło, byłaby to zła wróżba.

W latach międzywojennych ozdobę święconego stanowił ba-

Kartka pocztowa z ok. 1905 roku. W Wielką Sobotę święcono wodę, którą później wlewano do studni, by pozbyć się robactwa

wymawiając przy tym formułę: „Pamiętaj człowiecze, żeś jest proch i w proch się obrócisz”. Później chłopcy i dziewczęta – np. z okolic Łosic i Białej Podlaskiej – przygotowywali bałwana z grochów. Ubierano go w codzienną odzież i wkładano do wózka o dwóch kółkach. Sami zaś przebierali się za Cyganów lub żebraków. Niektórzy nieśli garnki z popiołem, a inni długie kije zakończone pończochą wypełnioną popiołem. Tak chodzili od chaty do chaty i zbierali podarki. Jeśli nic nie otrzymali, rozbijali w izbie dzban z popiołem. Tych hojnych dotyczyła po głowie swoim specjalnym kijem. Po obejściu całej wsi rozbierano bałwana. Czasem go topiono lub palono. Z otrzymanych darów przygotowywano wspólną ucztę.

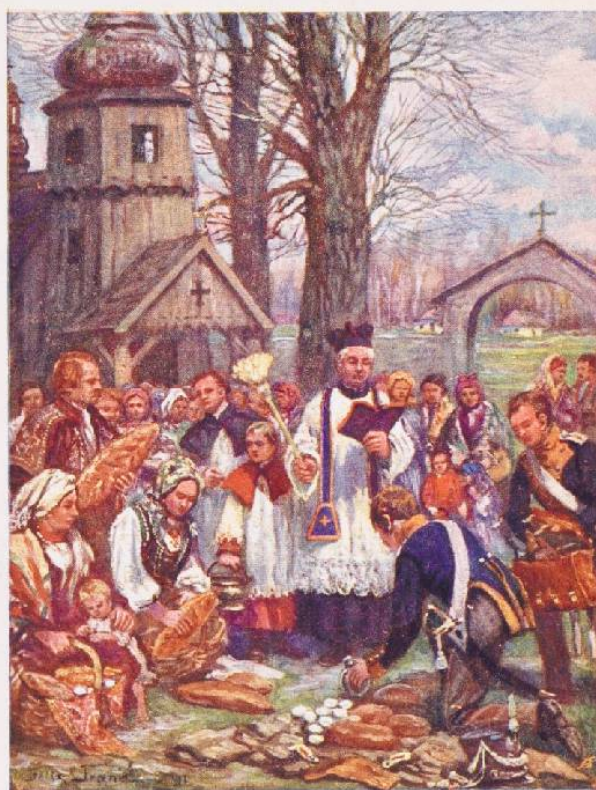
Tego dnia praktykowano także zwyczaj popłuczyn – należało napić się wódki, żeby „ostatecznie spłukać zbytki zapustne”. Na obszarach wschodnich – chociażby w Sawinie i Chełmie – w pierwszy dzień Wielkiego Postu, zwany tamże wstępnym poniedziałkiem (stupnyk, stupny poniedziałek) dorośli mężczyźni przynosili do karczmy ogromny kłoc drzewa i grozili karczma-

żale. Nie wolno było w tym czasie organizować zabaw i śpiewać wesołych pieśni. Wyjątkiem był 19 marca, czyli Świętego Józefa. Wtedy rozpoczynano prace polowe. Śpiewać wesoło można było 12 marca, w gregorianki. Dawniej w tym dniu małe grupy żaków zbierały jajka dla nauczycieli, czemu towarzyszył specjalne pieśni.

W połowie postu (śródoście lub przebijanie postu) chłopcy płatali rozmaite figle. Łobuzowali szczególnie tam, gdzie mieszkały młode dziewczyny. Wrzucali do izby garnek z popiołem zwany gładyszką, wpuszczano wróbla do domu, rozbierano wozy i wciągano je na dach, malowano okna słoniną, bielono płoty. Współcześnie, np. na Południowym Podlasiu maluje się przystanki PKS-u, stodoły lub umieszcza napis „Środoposć”. Pannom, które nie wyszły za mąż w karnawale, chłopcy malowali okna wapnem, podrzucali palmę pod drzwi garnek z żurem lub popiołem, przyczepiali na spodnicy wydmuszki z jajek lub kartki z napisem „Szukam męża”.

Palma bije, nie ja biję

Wielki Tydzień to kulmi-

Kartka pocztowa z 1932 r. Jadło zwykle święcono na wolnym powietrzu

zalotny i ludyczny. W Wielki Poniedziałek i Wielki Wtorek robiono porządki w chałupach i w obejściu. Bielono ściany, myto okna, odkurzano obrazy, szorowano podłogi. W największej izbie wieszano u sufitu nowego pająka. Wykonywany był on w czasie zimowych wieczorów,

dawny i Białej Podlaskiej, jeszcze w okresie międzywojennym, w Wielki Czwartek praktykowany był zwyczaj przygotowywania uroczystej postnej biesiady. Zwyczaj ten ma swój rodowód w przedchrześcijańskich uctach zaduszkowych. Na tę kolację pieczono pszeniczny chleb i smażyono

rankiem gromadki chłopców chodziły po wsiach po tzw. dyngusie, lejokach lub lejusie

Magia wielkanocnych obrzędów

Kartka pocztowa sprzed 1936 r. Jak głosi legenda, pierwsi Żydzi obleli wodą Matkę Boską i na pamiątkę tego wydarzenia oblewamy się wszyscy

ranek z gliny lub cukru. Jedzenie przygotowane do święcenia było dekorowane zielonymi gałązkami borówki, barwinku, bukszpanu lub młodym zielonym owsem. Do noszenia święconki używano dużych naczyń słomianych, tzw. króbek, lub drewnianych siewnic przeznaczonych do siewu zboża, bądź specjalnie w tym celu wyplatanych koszyków wiklinowych. Noszono także w miskach glinianych zawiniętych w biały obrus lub okrywano Inianym ręcznikiem, który później służył do ochrony kapusty, aby zapewnić jej urodzaj. Zwykle do kościoła chodzili z nią gospodynie w towarzystwie dzieci. We wsiach Czulczyce, Okopy, Ochoża koło Chełma powszechny był zwyczaj, że kobieta po powrocie z kościoła obchodziła ze święconką dom. Trzy razy dookoła, aby się w nim darzyło.

W Wielką Sobotę należało rozpocząć jakąś pracę na roli. Wróżyło to urodzaj plonów. Wieczorem rozpalano pod kościołem ogniska z gałęzi tarniny, sliwy, cierni głogowych i starych palm, by popiołem z niego posypać głowy wiernych w przyszłym

roku podczas Popielca. Gdy rozchodzono się do domów, każdy zabierał ciernie, które wsadzano w strop, żeby w dom nie uderzył piorun. Na wschodzie Lubelszczyzny powszechnie budowano huśtawki i krętawki, które służyły zabawie. Po niesporach zbierały się dziewczyny i przechodząc z jednego końca wsi na drugi, śpiewały pieśń „Jedzie, jedzie Zelman”.

Ważna rola pisanki

Nieodłącznym elementem i symbolem Świąt Wielkanocnych są pisanki. Wykonywano je powszechnie w Wielkim Tygodniu, w niektórych jednak okolicach (Biłgorajskie, Parczewskie, Radzyńskie) od Wielkanocy do Niedzieli Przewodniej (pierwsza niedziela po Wielkanocy). Zwyczajowo w czasie świąt pisanki były dawane w prezencie gościom od gospodarzy, chrzestne matki wręczały po dwie lub cztery pisanki swoim chrześniakom. Aż do czasów II wojny światowej panował zwyczaj, że dziewczęta obdarowywały nimi chłopców.

Poświęcona pisanka w wierzeniach ludowych odgrywała

bardzo ważną rolę. Przechowywana w domu przez cały rok chroniła dom od nieszczęść, stanowiła środek leczniczy, była także symbolem pomyślności i urodzaju. Ludność zamieszkująca okolice Białej Podlaskiej, Chełma i Zamościa wyznania prawosławnego praktykowała zwyczaj składania w Wielką Niedzielę na grobach swoich bliskich pisanek i paski – bułki pszennej.

W wielu wsiach Lubelszczyzny pisanki wykonywano na Niedzielę Przewodnią. Na przykład w Sitańcu koło Zamościa w Przewody istniał zwyczaj urządzania przez młodzież tzw. pisanekowych wieczornic. Do obowiązków dziewcząt należał wybór odpowiednio dużej izby i przyniesienie pisanek. Potem schodzili się chłopcy z butelką wina i harmonią. W czasie zabawy chłopcy wybierali najpiękniejszą pisanekę. Nagrodą w konkursie było koronowanie: dziewczyna, której pisanka uznana została za najpiękniejszą, była przystrajana wiankiem z jędrliny lub barwinku i miała prawo do tzw. honorowego miejsca wśród zebranych. Następnie wybierano pisanekowego króla. Królem zostawał chłopak, który dokonał najtrafniejszego wyboru pisaneki. Parze królewskiej wszyscy się kłaniali, następnie zasiadano do zjedzenia pozostałych pisanek, pozbawiając je skorupki w wymysłonych na poczekaniu grach. Grom towarzyszyły przyspiewki.

Gusła Wielkiej Nocy

Wielkanoc rozpoczyna się mszą, połączoną z uroczystą procesją. Wracając z rezurekcji gospodarze ścigali się, by dotrzeć do domu przed innymi mieszkańcami wsi. Tego, który wrócił pierwszy do domu, miało spotkać szczęście, powodzenie i urodzaj. Zwyczaj ten był powszechny w całej Polsce. Po powrocie z kościoła gospodarz za pomocą palmy kropił wodą święconą budynek i zwierzęta. Miało to chronić przed złymi duchami. Poświęcone dzień wcześniej produkty spożywano podczas śniadania wielkanocnego. Przed rozpoczęciem posiłku gospodarz żegnał się i dzielił się jajkiem ze wszystkimi członkami rodziny. Wszyscy składali sobie życzenia. W okolicach Dobrynia Dużego, w powiecie białskim, śniadania spożywano na stojąco.

Z jadem wielkanocnym wiązało się wiele praktyk magicznych. Chociażby to, że po spożyciu jajka każdy musiał ugryźć kawałek chrzanu, aby zęby nie bolały. Przestrzegano także, aby spróbować wszystkich poświęconych pokarmów. Święconą wodę wlewano do studni, żeby woda w niej była zdrowa i bez robaków. Niewielką ilość poświęconej wody zachowywano, by użyć jej przy innych okazjach, jak np. święcenie ziarna przed siewem, kropienie bydła w dniu wypędzania pierwszy raz na wiosenny wypas, do kropienia młodej pary przy błogosławieństwie

oraz kiedy ksiądz przychodził po kolędzie lub do chorego, jak i do poświęcania zwłok.

Skorupki z poświęconych jaj rozrzucano w kątach izby, aby zabezpieczyć dom przed robakami. Podkładano je także pod pierwszy zwieziony do stodoły snop, żeby chroniły zboże przed myszami. Skorupki rozrzucano po polu, by niszczyły chwasty i na rozsądę kapusty, aby robaki jej nie jadły. Podkładano je kurom pod gniazda, żeby się dobrze nosły. Poświęcone niegotowane jajka dawno krowom, by miały dużo mleka. Jajko toczono też po grzbiecie krów i koni, żeby były tłuste, lśniąco, zdrowe i odporne na choroby.

Poświęconą słoniną smaro-

zęby. Trochę święconki dawano też zwierzętom gospodarskim, żeby dobrze się chowały. Kawałek kartofla zakopywano na wygonie, żeby dobrze obrodziły.

Po zachodzie słońca nie brano święconego pokarmu do ust, by nie zapaść na kurzą ślepotę. Nie można było zmiatać, bo inaczej kury będą rozgrzebywać grządki w ogrodzie. Nie wolno było spać w dzień, bo inaczej głowa będzie bolała przez cały rok albo na polu wyrośnie dużo chwastów. Nie ścielono łóżek i nie pito wody, żeby pragnienie nie męczyło przez cały rok. Nie można było również chodzić po chałupach, bo można było zanieść komuś nieszczęście. Dalkim echem dawnych wierzeń

łek Wielkanocny lano więc wodę, ale też smagano jałowcowymi gałązkami, ciernistymi lodygami, wierzbowymi albo brzozywymi witkami. Najczęściej bito panienki, dopóki nie złożyły okupu. Oblewała się przeważnie młodzież. Czasem schwyte dziewczęta wrzucano do rzeki lub stawu. Zmoczenie stanowiło pewnego rodzaju wyróżnienie – oznaczało, że panna podoba się chłopcom. Jeśli natomiast w ten dzień pozostała sucha, nie wróżyło jej to powodzenia i szybkiego zamążpójścia.

W tradycyjnej kulturze ludowej wiosenne oblewanie miało znaczenie symboliczne. Było aktem oczyszczenia. Kontakt z wodą pobudzał i wzmacniał siły płodności. W wielu okolicach kropiono wodą również ziemię i zwierzęta.

W Poniedziałek Wielkanocy we wsiach m.in. w okolicy Łukowa i Międzyrzecza Podlaskiego chłopcy obwozili na dwukółowym wózku koguta wyciętego z deski. Z przystrojonym piórami ptakiem wstępowali do domów i deklamowali wiersze o zmarłych Chrystusa.

Drugiego dnia Wielkanocy, po południu, na wschodnich obszarach województwa lubelskiego bawiono się w tzw. żurawia. Chłopcy zbierali się przy karczmi i krzyczeli jak żurawie. Opierali ręce na biodrach sąsiada i biegli za prowadzącym. Gdy ten raptownie skręcił, wszyscy padali na ziemię. Inną zabawą tego dnia było wołoczebnie. Chłopcy chodzili po chatach, zbierali jajka i polewali wodą dziewczęta. Uzbierane jajka trafiały do dworu, za co dostawali kielbasę i placki. Tydzień później, w Przewody, dziewczęta wręczały chłopcom pisanki, za to, że nie wykorzystali oni prawa powtórnego śmigusowania, czyli kolejnego oblewania wodą. Zabawa kończyła się wspólnymi tańcami w karczmi.

W czwartym tygodniu po Wielkanocy wypada tzw. sucha środa. Wstrzegano się wówczas wszelkich prac przy bydle, żeby go nie okaleczyć, bo uważano, że mogłoby wtedy uschnąć. Podobne wierzenia związane z drzewem. W ten dzień dawny lud obchodził także tzw. dziady wiosenne. O świcie w każdej chacie jedna lub dwie kobiety szykowały się na odwiedzin dusz. Ubierały się odświętnie w białe płótno, brały resztki święconki i szły „na dziady”. Na cmentarzu, na bliskich sobie mogiłach rozkładały obrusy, jadło i flaszkę wódki. Następnie rozpoczynały rozmowę ze zmarłymi, wspominanie ich, zawodzenie, żal. Polewały gród alkoholem, jadły i opowiadały zmarłym o tym, co dzieje się we wsi. Częstki spożywanych posiłków kładziono na mogile, dla dusz. Na koniec sprzątały i wracały do domów. Wieczorem pastuszkowie często odwiedzali cmentarz w poszukiwaniu resztek pokarmu i pozostawionych na grobach cenniejszych przedmiotów.

Dorota Hojda

Kartka pocztowa sprzed 1920 r. Do wielkanocnych palm wplatało gałązki baziowe. Wierzono, że połknięcie kotka wierzbowego przynosi zdrowie i zapobiega bólowi gardła

wano krowom chore wymiona, a ludziom ręce i nogi, żeby nie zostały pokaleczone podczas żniw. Posmarowane nią pługi miały skutecznie niszczyć chwasty. Była przez cały rok trzymana w komorze, żeby świnię się chowały.

Poświęconą tarninę zatykano w polu, aby chroniła zbiory przed gradobiciem, albo wkładano za obraz, żeby ochraniała domostwo przed piorunami i pożarem.

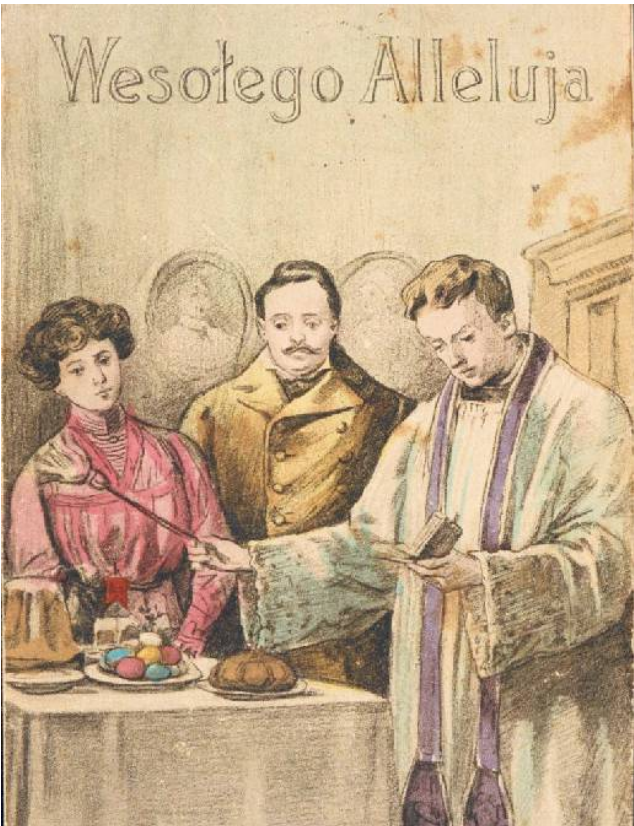
Kości z poświęconych żeber zakopywano w ogrodzie, żeby odstraszały krety. Dawano je także psom, by nie chorowały na wściekliznę. Wkładano też kości pod krokiew, aby chroniły dom od piorunów. Uważano, że jeśli myszy zjedzą poświęcony pokarm, przestaną rosnąć im

był przesąd, że tego dnia rano wschodzące słońce skacze lub trzy razy wschodzi, za każdym razem zataczając krąg na niebie, a dopiero potem wędruje swoją drogą.

Dyngus, lejoki, lejus

Na Lubelszczyźnie popularnym zwyczajem było kolędowanie wielkanocne. W wielu wsiach wczesnym rankiem gromadki małych chłopców chodziły po wsiach po tzw. dyngusie, lejokach lub lejusie. Wygłaszali oracje, będące zlepkiem najrozmaitszych pieśni wielkopostnych lub zabawnych wierszyków, przymawiając się o dary.

Jak głosi legenda, pierwsi Żydzi obleli wodą Matkę Boską i na pamiątkę tego wydarzenia oblewamy się wszyscy. W Poniedział-

Kartka pocztowa sprzed 1939 r. Pokarmy święcono też w chałupie najbogatszego gospodarza

● **POWIAT KRASNOSTAWSKI** Szorowanie garnków popiołem, bielenie domów i rezurekcja o świcie...

Wielkanoc, jaką pamiętają sprzed lat...

Wielkanoc to czas, kiedy ludzie instynktownie szukają bliskości. Wracają do dawnych zwyczajów, zapachów z dzieciństwa, do wspomnień, które łączą pokolenia. Kilka dni przed świętami porozmawialiśmy z Krystyną Brzozowską, prezes Gminnego Stowarzyszenia „Aktywnych Kobiet” w Fajslawicach oraz z Anną Ciechańską-Maruchą, prezes Koła Gospodyń Wiejskich „Górzanie” z Przedmieścia Góry w Krasnymstawie. Mieszkanke powiatu krasnostawskiego podzieliły się wspomnieniami z dzieciństwa, a proboszcz parafii św. Franciszka w Krasnymstawie Jarosław Wójcik wprowadził nas w duchowe znaczenie Wielkiego Tygodnia.

Triduum Paschalne – czas duchowego przygotowania

Triduum Paschalne to wyjątkowo ważny czas duchowego przygotowania do Świąt Wielkanocnych. To kulminacyjny moment Wielkiego Postu, w którym w szczególny sposób skupiamy się na męce, śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa Chrystusa. Poprzez głęboką refleksję, modlitwę i uczestnictwo w liturgii tych trzech świętych dni, otwieramy nasze serca na tajemnicę paschalną i przygotowujemy się na pełne radości i nadziei przeżywanie Zmartwychwstania Pańskiego.

Ksiądz Jarosław Wójcik wyjaśnia znaczenie poszczególnych dni Triduum Paschalnego.

- Wchodzimy właśnie w kulminacyjny moment Wielkiego Postu, czyli Wielki Tydzień, który jest bezpośrednim przygotowaniem do najważniejszego święta w naszej wierze - Zmartwychwstania Pańskiego. Od Wielkiego Czwartku rozpoczynamy Triduum Paschalne, trzy święte dni, które odsłaniają przed nami najgłębsze tajemnice naszej wiary - podkreśla ksiądz.

Wielki Czwartek to pamiątka Ostatniej Wieczerzy i ustanowienia Sakramentów Eucharystii i Kapłaństwa.

- W tym dniu przenosimy Najświętszy Sakrament z tabernakulum do ciemnicy, symbolizującą uwięzienie Jezusa. Wierni gromadzą się na adoracji, wspominając Jego pojmanie - dodaje ksiądz.

Wielki Piątek jest dniem męki i śmierci Chrystusa na krzyżu. W parafiach na całym świecie Wielki Piątek rozpoczyna się uroczystą drogą krzyżową, w której licznie uczestniczą wierni. Najświętszy sakrament przenoszony jest do grobu Pańskiego, gdzie rozpoczyna się adoracja.

- Wielka Sobota to czas ciszy i oczekiwania na zmartwychwstanie. W godzinach porannych wierni przynoszą do kościołów pokarmy do poświęcenia, które spożyjemy w niedzielę Zmartwychwstania. Wieczorna msza święta wigilii paschalnej rozpoczyna się od obrzędu poświęcenia ognia, symbolu

Członkinie koła gospodyń „Górzanie” podczas wykonywania tradycyjnych palm wielkanocnych.

Chrystusa Zmartwychwstałego. Uroczyste wnosi się paschał do świątyni. Liturgia słowa prowadzi nas przez historię zbawienia, aż do radosnego Alleluja i sprawowania eucharystii, ogłaszając zmartwychwstanie - dodaje proboszcz.

To świąteczna niedziela jest najważniejszym momentem Świąt Wielkanocnych. Najczęściej wierni spotykają się wtedy w kościołach już o 6 rano i zaczynają przeżywać wyjątkowy czas. To w ten dzień odbywają się uroczyste procesje, które licznie gromadzą wiernych.

- Chrystus zmartwychwstał swoją mocą, dając nam nadzieję na nasze własne zmartwychwstanie przy Jego powrotnym przyjściu - podkreśla ksiądz.

Wspomnienia z dzieciństwa - babcia szorowała garnki popiołem

Krystyna Brzozowska z Gminnego Stowarzyszenia „Aktywnych Kobiet” w Fajslawicach z sentymentem wraca do lat swojego dzieciństwa. Jak wspomina, przygotowania do Wielkanocy rozpoczynały się już dużo wcześniej. Pamięta, jak zbierano z pól roślinność, by stworzyć symboliczną palmę.

- Będąc dzieckiem, myślałam, że Wielki Post trwa bardzo długo i jest wymagający. Szczególnie pamiętam, jak babcia z niezwykłą starannością, wręcz z pietyzmem, szorowała przed świętami wszystkie garnki popiołem. Dla małej dziewczynki to było coś niezwykłego. W czasie postu poświęciliśmy bardzo rygorystycznie. W środę i w sobotę tolerowane były potrawy mleczne, ale piątek był już bardzo restrykcyjny - wtedy jadło się najwyżej chleb. Pamiętam, jak babcia tłumaczyła mi, kiedy narzekałam, że przez jeden dzień głodu nic mi się nie stanie. Więc jadłam chleb, a do

chleba piłam czarną kawę... - wspomina pani Krystyna.

Malowanie pisanek było radosnym przygotowaniem do świąt. Aby uzyskać różne kolory, jajka gotowano w łupinach cebuli na brązowo, w liściach barwinka na zielono, a w soku z buraka na różowo. Czasami mieszano różne wywary, żeby uzyskać ciekawe odcienie. Następnie ozdabiano jajka. Świąteczne wypieki, choć bez wyszukanych form, miały swój niepowtarzalny urok.

- Nie pamiętam jakiegoś specjalnych, bogatych ciast. Robiliśmy za to takie duże, ciastka amoniaczki, posypane na wierzchu grubym, kryształowym cukrem lub ciasta kruche wykonywane maszynką. Były też bułki z serem i pieczone pierogi z kaszą gryczaną i serem. Oczywiście nie mogło zabraknąć świeżego, własnoręcznie pieczonego chleba - dodaje pani Krystyna.

Ważnym elementem przygotowań było wędzenie mięs. Jak opowiada pani Krystyna, zawsze w Wielki Czwartek jej tata wędził przygotowane wcześniej, peklowane mięsa ze świni z własnej hodowli.

- Biło się ją zazwyczaj w poprzednim tygodniu, mięso było marynowane w specjalnej zale-

kanocnym, to w domu pojawia się mrówki - dodaje Krystyna Brzozowska.

Niedziela Wielkanocna była wypełniona rodzinnym świętowaniem oraz różnymi zwyczajami. Po uroczystej rezurekcji pospiesznie wracano do domów. Wierzono, że ten, kto pierwszy przekroczy próg, jako pierwszy zakończy wiosenne prace polowe. Dla młodych panien zaś szybki powrót zwiastował rychłe zamałżpójście.

- Także z kościoła praktycznie biegliśmy, żeby być jak najszybciej w domu. Wtedy też najstarszy mężczyzna w domu święcił cały dom, wodą poświęconą w sobotę. W Poniedziałek Wielkanocny nie brakowało tradycyjnego polewania wodą. Po wsi chłopcy chodzili z palenkami i wiadrkami z wodą. Święcili domy, śpiewali wielkanocne pieśni i składali życzenia. W zamian dostawali najczęściej jajka albo jakieś produkty spożywcze - opowiada pani Krystyna.

Z prawdziwą satysfakcją wspomina, jak wiele z tych pięknych tradycji, przekazywanych z pokolenia na pokolenie, zdołało przetrwać w jej rodzinie aż do dziś. Z dumą obserwuje, jak jej liczna rodzina z radością i zaangażowaniem pielęgnuje te cenne zwyczaje, które stanowią o ich tożsamości i łączą pokoleniowe więzi. Każde zbliżające się święto jest dla nich wyczekiwany momentem, kiedy to z entuzjazmem gromadzą się, by wspólnie przeżywać ten wyjątkowy czas, dzieląc się radością, wspomnieniami i tworząc nowe, wspólne historie. To właśnie te pielęgnowane tradycje sprawiają, że świąteczna atmosfera w ich domu jest tak wyjątkowa i pełna ciepła.

- Staram się, aby pierwszy dzień świąt zawsze odbywał się u mnie. To dla mnie ważne, żeby te rodzinne zwyczaje były podtrzymywane. Brakuje mi

nie tylko smaki dzieciństwa, ale i zwyczajów, które dziś są coraz rzadsze, a kiedyś były nierozrwalną częścią życia.

- Przed świętami dom musiał być obielony albo pomalowany. Tę czynność wykonywano bielaczem, ale nie byle jakim. Robionym z prosa. Proso się siało, później oczyszczało i robiło się z niego taki pędzel do wapna. Czasem dodawało się do wapna kolor. A potem to już były takie bielacze kupne, a jeszcze później malarskie pędzle, wałki... Ale wtedy to już nie było tego świątecznego malowania - wspomina pani Anna.

Wszystko to wpisywało się w wielkie porządki przedświ-

teczne. Trzeba było zdjąć podwójne okna, które zimą trzymały ciepło w domu, i pozwolić świeżemu powietrzu wiosny rozlać się po mieszkaniu.

- Wielki Tydzień w mojej pamięci to wielkie przygotowanie do Zmartwychwstania Jezusa. To były ostatnie prace związane z porządkami i z przygotowaniem jedzenia. Wcześniej ubijane były świnki, „pożyczaliśmy” sobie mięso na święta, ćwiartkę albo połówkę, później oddawaliśmy przy następnych świątach. Mięso się peklowało, konserwowało, wędziło. Kielbasy, szynki, boczek, balerony... Później piekło się ciasta - obowiązkowo baby. Drożdżowe, wiercone, parzone, w foremkach, dekorowane lukrem, posypkami - wyjaśnia nasza rozmówczyni. - Nawet dzieci chętnie nam w tym pomagały.

Koło gospodyń, w którym działa pani Anna, nadal kultywuje tradycję ozdabiania przez dzieci ciastek.

- Dziś dzieci też lubią dekorować ciasteczka. Na jarmarkach mamy stoisko, gdzie mogą same lukrować zajaczkę i jajeczka z kruchego ciasta. Przygotowujemy lukier z pasteryzowanego białka, różne kolory, dzieci bardzo to lubią - stwierdza prezes koła.

Od Wielkiego Czwartku domy cichły. To czas modlitwy i skupienia. W piątek nie wykonywano już żadnych prac - był to dzień ścisłego postu i adoracji krzyża. Nawet dzieci wiedziały, że tego dnia nie wypada się śmiać ani biegać po podwórku. Panował spokój i wyczekiwanie. Wielka Sobota zaczynała się wcześniej. Koszyczki z pokarmami poświęcono z samego rana - wierzono, że im wcześniej to się zrobi, tym lepsze będą żniwa. W koszyczku nie mogło zabraknąć baranka, chleba, jajek, wędlin, chrzanu i odrobiny soli. Dekorowano koszyczki zazwyczaj barwinkiem.

- W Wielką Sobotę rano

święciło się koszyczek. Dlaczego rano? Bo kto rano wstaje, temu Pan Bóg daje. A przy tym wierzone, że to wróży wcześniejsze żniwa i urodzaj. I nie można było jeść wcześniej. Najpierw trzeba było poświęcić - dopiero potem zjeść posiłek. Po poświęceniu kończyliśmy gotowanie i szykowanie stołu. W niedzielę o godz. 6.00 chodziliśmy na mszę świętą. Potem odbywało się to wyczekane, uroczyste śniadanie. U nas było na nim zwykle 20, czasem i 30 osób. Goście zjeżdżali się z okolicznych wsi - ciotki, kuzyni, znajomi. Śniadanie trwało kiedyś do wieczora. Teraz po pandemii to wszystko się zmieniło, tylko najbliżsi się spotykają. Kiedyś było wesele, tłumnie, atmosfera była pełna radości i wspólnoty - opowiada mieszkanka Krasnegostawu.

Na stole królował barszcz albo żurek z jajkiem, zabieleny świeżą śmietanką od własnej krowy. Do tego wędzonki, kielbasy, jajka na wiele sposobów, sałatka jarzynowa, galareta, bigos. Pani Ania przypomina, że w świąteczną niedzielę nie można było się zdrzemnąć. Mówiono, że jak się to zrobi, to ogród zarosnie i chwastów będzie pełno.

- W Poniedziałek Wielkanocny domy odwiedzała straż pożarna - miejscowi druhowie, przebrani i uzbrojeni w wiadra wody, polewali gospodynie wodą na szczęście. Ludzie czekali na nich z radością - częstowali ich ciastami, jajkami, kielbasą. Dzieci z kolei urządzały konkursy na najmocniejszą pisanek - stuknęły się nimi do momentu, aż tylko jedna pozostała cała - opowiada pani Anna.

Dziś niektóre z tych tradycji zanikają. Wielkanoc jest spokojniejsza, bardziej kameralna. Świętowanie ogranicza się często do najbliższej rodziny, a niektóre potrawy kupujemy gotowe.

- Tesknimy za tą serdecznością, za tym wspólnym bieleniem domu, za zapachem wędzonki, za tym, że się czekało na pomarańcze, czekoladę... Teraz wszystko mamy, ale mniej się cieszymy - stwierdza pani Ania.

Wiara i wspólnota Świąt Wielkanocnych

Ksiądz Jarosław Wójcik z optymizmem zauważa, że wiara wciąż jest silna w lokalnej społeczności.

- Widzę, że wielu ludzi, w różnym wieku, wraca do kościoła i pogłębia swoją wiarę. To, co czasami słyszymy w mediach, nie zawsze oddaje rzeczywistość. Ludzie pragną Boga i kościoła. Aby w pełni przeżyć Wielkanoc, potrzebne jest odpowiednie przygotowanie duchowe: sakramentalna spowiedź, modlitwa i refleksja nad tajemnicą Zmartwychwstania - dodaje proboszcz.

Wielkanoc to nie tylko wspomnienie tradycji, ale przede wszystkim głębokie przeżycie wiary w Zmartwychwstanie Chrystusa. Niech zatem te święta będą dla nas wszystkich czasem radości, nadziei i umocnienia więzi rodzinnych...

AK

● **REGION** Co tak naprawdę wiemy o polewaniu wodą? Jakie tradycje zachowały się w naszym regionie?

Śmigus-dyngus czy śmigus i dyngus?

Dzisiaj wielkanocny poniedziałek kojarzy się nam przed wszystkim z tradycją polewania się wzajemnie wodą. Wodą polewają się chętnie dorośli, ale i dzieci, dla których świąteczna zabawa stanowi często okazję do wypróbowania wyszukanych zabawek. Jak polewano się jednak przed 100 laty i czy śmigus-dyngus od zawsze był śmigusem-dyngusem?

Dwie, zupełnie inne, tradycje

Zanim tradycja, z którą mamy do czynienia obecnie, wykrystalizowała się na dobre, musiało minąć ponad 1000 lat. Zwyczaj polewania niemal wszędzie, nie tylko ludzi, wodą kultywowały ludy słowiańskie, które wierzyły, że woda przynosi obfitość i życie. Zwyczaj ten korespondował oczywiście doskonale z wiosną – porą roku, kiedy przyroda wchodzi w kolejny cykl wegetacyjny. Dlatego też polewano nie tylko siebie nawzajem, ale też pole pod zasiew oraz bydło, aby dawało więcej mleka. Na ziemi sądeckiej, rzeszowskiej i tarnowskiej gospodarze wychodzili o świcie na pola i kropili je wodą święconą, żegnając się przy tym znakiem krzyża. Wbijali też w grunt krzyżki wykonane z palm poświęconych w niedzielę palmową. Miało to zapewnić urodzaj i uchronić plony przed gradobiciem. Z kolei na całej ziemi raciborskiej praktykowano był zwyczaj procesyjnego objazdu pól w intencji przyszłych plonów.

Nasi przodkowie rzadko jednak mówili o śmigusie-dyngusie, ale o dwóch odrębnych tradycjach, które połączono z czasem w jeden ciąg świątecznych zabaw. Śmigus polegał na polewaniu siebie nawzajem, a zwłaszcza panien, wodą i smagania się wierzbowymi, młodymi witekami. Zwyczaj ten miał symbolizować wiosenne oczyszczenie z brudu i chorób, a po chrzcie, który przyjął Mieszko I, także z grzechu.

Z czym wiązał się z kolei dyngus? Dyngus to nic innego, jak wielkanocne kołędowanie. Barwne grupy przebierańców udawały się do poszczególnych gospodarstw, aby przedstawić wielkanocny repertuar i zbierać dary. Dyngus przybierał niejed-

nokrotnie formę załotów do niezamężnych dziewcząt, jeśli takie akurat zamieszkiwały u danego gospodarza.

Na Kujawach powszechny był np. zwyczaj tzw. przywoływek dyngusowych. Urządzano je na centralnym placu wsi. Recytowano wtedy wierszyki o mieszkankach wsi i zapowiadano, ile wody poleje się na każdą z nich. Jeśli o danej pannie wypowiadano się w superlatywach, mogła być pewna, że wkrótce wyjdzie za mąż. Inaczej było ze szpetnymi, nielubianymi dziewczętami, którym podczas przywoływek wytykano liczne wady. One miały pewność, że w najbliższym czasie raczej nie zmienią stanu cywilnego.

Nieco inną z kolei tradycją było chodzenie „po dyngusie”, „po wykupie” lub „po święconym”. W niektórych regionach grupy dynguśników, czyli wielkanocnych kołędników chodziły z wózkami, na którym umieszczano figurę zmartwychwstałego Jezusa. Gdzie indziej po domach chodzili dziadowie, którzy milczeli i w ten sposób informowali o Żydach, którzy nie uwierzyli w zmartwychwstanie, nie głosili dobrej nowiny i za karę utracili głos. Inna tradycja mówi z kolei o grupach, które nie tylko płały gospodarzom figle, ale i polewały ich obficie wodą, życząc owocnego sezonu. Domostwa obchodzono również z „kurkiem dyngusowym” – wypchanym kogutem, który symbolizować miał płodność i liczne potomstwo. Przy pomocy „kurka” zalecano się też do młodych dziewcząt, licząc na to, że uda się skojarzyć nowe pary.

W niektórych regionach w wielkanocny wtorek inicjatywę przejmowały z kolei panie, które rewanżowały się za poniedziałek. Często takie wzajemne oblewanie przeciągało się i na kolejne dni, zgodnie z przysłowiem „Aż do Zielonych Świątek – można lać się w każdy piątek...”.

Śpiewali o zmartwychwstaniu i dokuczali gospodarzom

Z tradycją chodzenia po dyngusie wiąże się również zwyczaj wykonywania religijnych, nawiązujących do zmartwychwstania, ale jednocześnie niekościelnych pieśni. W wielu lubelskich wsiach dynguśnicy sięgali po dosyć zróżnicowany repertuar.

1. Aleluja, biją dzwony, głos ich leci na wsze strony, pora zbliża się radosna, Pan zmartwychwstał, wiosna, wiosna, aleluja. Aleluja!
 2. Biją dzwony na pociechę, co pod kmiącą przyjdzie strzechę i zaświeci nasze stonice na te chaty, na płaczące, aleluja, aleluja!
 3. Przysłiśmy tu po śmigusie i śpiewamy o Jezusie, co zmartwychwstał dnia trzeciego, by odkupić świat od złego, aleluja, aleluja.
- lub
Do tego domu wstępujemy, zdrowia, szczęścia winszujemy. Wyjrzyj pani gospodyni, nowe lalko w twojej sieni. Jeśli chcecie go oglądać musimy coś od was żądać. A nie kaźcie długo czekać i nie chciejcie długo zwlekać, bo my już się nabiegali a jeszcze mało dostali. A tu dzionek nam króluje i nam wiatr maik rozwieje.

Trzymają straż lub wyplatają palmy

Czy tradycje wielkanocne są wciąż żywe? Postanowiliśmy o to zapytać druhów z lokalnych jednostek ochotniczej straży pożarnej oraz członków kół gospodyń wiejskich.

- W naszym środowisku proponujemy na przykład różnego rodzaju warsztaty związane z robieniem stroików i wianków świątecznych. Chcemy z pewnością dzielić się tą pasją z młodszymi pokoleniami, chociaż nie ulega wątpliwości że coraz trudniej zachęcić dzisiaj młodych do rękodzieła. Może przemówią do nich warsztaty oparte o nowe technologie? Chodzą nam po głowie takie pomysły. Zobaczymy – deklaruje **Antonina Bień** z Fundacji „W kobietach siła”.

Przywiązani do tradycji są z pewnością druhowie z jednostki w Żalinie. Ich prezes, **Wiesław Szakuła**, zaznacza, że starsi i bardziej doświadczeni druhowie nie mają już tyle sił, aby pełnić straż przy grobie pańskim, ale są przecież młodzi, którzy chętnie podejmują te zadania.

- Włączaliśmy się też w wykonywanie tradycyjnych palm wielkanocnych, a działania z tym związane animowało

W gminnym polewaniu starają się pomóc co roku druhowie z Leśniowic.

foto: OSP KSRG Leśniowice

nasze żalińskie koło gospodyń. Tutaj, w Żalinie, odbywał się też świąteczny kiermasz, na którym można było nabyć wielkanocne produkty i ozdoby – zdradził nam prezes Szakuła.

Do świąt przygotowują się również druhowie, którzy służą w jednostce w Dorohusku, ale nie włączają się w obchody, które organizowane są na terenie gminy.

- Nie przyjęła się u nas tradycja trzymania straży przy grobie. Nie włączamy się też w żadne oficjalne działania. Okres świąteczny przeżywamy raczej w łączności z naszymi rodzinami, w kameralnym gronie – wyjaśnił nam z kolei naczelnik **Paweł Latos**.

We wszystkie nabożeństwa, które związane są z Wielkim Tygodniem, włączają się aktywnie członkowie koła, które działa w Stasinie Dolnym. Szełowa koła „Wiejskie cuda” opowiedziała nam o kilku tradycjach, które w jej środowisku są bardzo żywe.

- Tak, w przygotowania do świąt włączamy się już w Wielki Czwartek. Staramy się też razem uczestniczyć w mszy rezurekcyjnej i podzielić wspólnie jajkiem. Organizujemy również warsztaty w pieczenia mazurków. U nas na wsi mazurki pieczone są bardzo chętnie. Nasze babcie, mamy i ciocie zawsze piekły te świąteczne przysmaki. To bardzo radosny czas, który spędzamy zawsze całymi rodzinami – podkreśla **Dorota Iwaniuk**.

Mieszkańcy Stasina przystają też przydomowo drzewka kwiatkami z bibuły, co nawiązu-

je z kolei do tradycji „gaikowania”, kiedy dziewczęta chodziły po domach z przystrojonym drzewkiem lub zieloną gałęzią.

Nieco inaczej, nich dotychczas, święta będzie obchodzić w tym roku koło „Na Dolince” z Kumowa Majorackiego. **Jolanta Harmata** zaznacza jednak, że świąteczny klimat zostanie zachowany.

- Różne okoliczności sprawiły, że w tym roku świętować będziemy bardziej indywidualnie, mniej w gronie członków naszego koła. Niemniej jednak przygotowujemy już pisanki, a przed niedzielą palmową przygotowaliśmy też palmy oraz dekorowaliśmy przydrożny krzyż w naszej miejscowości, Kumowie Majorackim. Wymieniamy się też zawsze przepisami i pomysłami na różne świąteczne pyszności. Włączamy się też w śmigus-dyngus, który w naszej gminie jest dosyć żywy – zaznacza pani Jolanta.

Rozsądek nie może się udać na spoczynek

Gotowość do pełnienia warty zgłaszają też zawsze druhowie z jednostki, która funkcjonuje w Kamieniu.

- Strażacy włączają się w obchody Wielkiego Tygodnia już od Wielkiego Piątku. Straż pełnimy zawsze w umundurowaniu, podkreślając wagę wydarzenia i fakt, że to właśnie my jesteśmy obecni przy grobie pańskim. W lany poniedziałek postanowiliśmy się nie włączać, ponieważ nasze zaangażowanie bywa różnie odbierane – zauważa na-

czelnik Jacek Waszczuk.

Dla druhów z Kamienia okres świąt Zmartwychwstania Pańskiego bywa też niekiedy bardzo pracowity.

- Dobra pogoda sprzyja przechadzkom na łonie przyrody, a także, niestety, pożarom. Kiedy wstajemy od świątecznego stołu i udajemy się na spacer, należy pamiętać o zachowaniu szczególnej ostrożności. Trawy są generalnie bardzo suche i rzucony pod nogi niedopałek papierosa potrafi wyrządzić wiele szkód. Dość wspomnieć chociażby o pożarze rezerwatu „Wolwinów” czy rezerwatu „Roskosz”. Tak więc świętujemy, ale staramy się też zachować pełną mobilność operacyjną – podkreśla naczelnik Waszczuk.

Wyjątkowe przywiązanie do tradycji wielkanocnych podkreślił też w rozmowie z nami **Krzysztof Wingert**, radny Rady Gminy Dorohusk, ale też założyciel Koła Gospodyń Wiejskich w Husynnem. Koło jest, jak podkreśla, „młode”, ale bardzo aktywne.

- Wzięliśmy udział w warsztatach wielkanocnych z robienia palm oraz w konkursie na najlepszy mazurek, organizowanych przez inne koła gospodyń wiejskich. To była świetna okazja, by nauczyć się czegoś nowego, podpatrzeć ciekawe pomysły i zacieśnić relacje z innymi aktywnymi społecznościami z naszej okolicy. Mieliśmy także własne plany na organizację wielkanocnych wydarzeń w Husynnem, ale niestety - czas przedświąteczny w tym roku zbiegł się z planowanym remontem naszej świetlicy wiejskiej. Chcielibyśmy zorganizować w przyszłości konkurs na najsmaczniejszy pasztet wielkanocny, który – mamy nadzieję – stanie się lokalnym klasykiem. Planujemy również zorganizować konkurs na najładniejszy tradycyjny koszyczek wielkanocny – bo koszyczek to coś więcej niż tylko zbiór produktów do poświęcenia. To symbol wiary, tradycji rodzinnych i estetyki, która jest głęboko zakorzeniona w naszej kulturze – podkreśla pan Krzysztof.

Członkowie koła wierzą, że podobne inicjatywy budują wspólnotę i wzmacniają więzi. A co może cementować bardziej niż tradycja? **RC**

VI Wojewódzki Konkurs na Palmę i Pisaną Wielkanocną

● **REGION** W Centrum Spotkania Kultur w Lublinie odbyła się gala VI Wojewódzkiego Konkursu na Palmę i Pisaną Wielkanocną. Jury, składające się z etnologów, kulturoznawców i artystów plastyków, wyłoniło laureatów w kategoriach tradycyjnych i współczesnych, nagradzając zarówno dzieci i młodzież, jak i dorosłych twórców ludowych. Wśród nagrodzonych są mieszkańcy powiatów: krasnostawskiego, włodawskiego i chełmskiego.

Na konkurs napłynęło bardzo dużo zgłoszeń. Jury, w którego skład weszli wybitni spe-

foto: Centrum Spotkania Kultur w Lublinie

cjaliści z dziedziny etnologii, kulturoznawstwa i sztuki, z uwagą przyjrzało się 270 pracom. Po obradach wyłoniono laureatów w czterech kategoriach: pisanica tradycyjna, pisanica współcześnie-

na, palma tradycyjna i palma współczesna. Nagrodzeni zostali zarówno młodzi, jak i doświadczeni twórcy ludowi.

Pisanica tradycyjna: I nagroda w wysokości 600 zł - **Koło**

Gospodyń Wiejskich w Woli Żulińskiej z gm. Łopiennik Górny (kategoria wiekowa: dorośli), II nagroda w wysokości 400 zł - **Anna Krzyżanowska** z gm. Krasnystaw (kategoria wiekowa: dorośli).

- Nasze pisanki wykonane są techniką batikową. Pisane woskiem w archaiczne wzory z naszego regionu – grabki, wiatraczki, trykwert. Pisane „piską” (ręcznym pisakiem zrobionym z blaszki, zamocowanym na kijku) woskiem pszczelim. Barwione w naturalnych barwnikach z odwaru z roślin takich jak: łupiny cebuli, szyszki olchy,

owoce jagody czarnej oraz pędy żyta. Te pisanki są elementem naszego lokalnego dziedzictwa kulturowego. Pisanki robiłyśmy wspólnie z dziewczynami – jedne pisały, drugie barwiły i ścierały wosk nad płomieniem świecy. Co roku wykonujemy wspólnie pisanki i palmy. Taka nasza tradycja – powiedziała nam **Małgorzata Bandosz**, przewodnicząca KGW w Woli Żulińskiej.

Pisanica współczesna: III nagroda w wysokości 300 zł - **Julia Śliwczyńska** z gm. Włodawa (kategoria wiekowa: dzieci i młodzież do 18 roku życia).

Palma tradycyjna: I nagroda

w wysokości 600 zł - **Julian Jasiuk** z gm. Wojsławice (kategoria wiekowa: dzieci i młodzież do 18 roku życia), II nagroda w wysokości 400 zł - **Aleksandra Wrona** z gm. Żółkiewka (kategoria wiekowa: dzieci i młodzież do 18 roku życia), II Nagroda w wysokości 400 zł - **Marta Dolepska** z gm. Izbica (kategoria wiekowa: dorośli)

Palma współczesna: wyróżnienie w wysokości 200 zł - **Jakub Ilczuk**, lat 10 z gm. Chełm.

Pełna lista zwycięzców znajduje się między innymi na stronie internetowej supertydzien.pl **AK**

● **KRASNYSTAW** Radna apeluje, burmistrz wyjaśnia

Czy miasto doczeka się wybiegu dla psów?

Temat budowy miejskiego wybiegu dla psów wybrzmiał podczas ostatniej sesji Rady Miasta Krasnostaw. Radna Agnieszka Wolanin złożyła interpelację w sprawie stworzenia ogólnodostępnej przestrzeni dla czworonogów. Wiemy już jakiej odpowiedzi w tej sprawie, udzielił burmistrz Daniel Miciuła.

- Człowiek udomowił psa tysiące lat temu i od tamtej pory psy towarzyszą człowiekowi w codziennym życiu. Coraz więcej mieszkańców naszego miasta decyduje się na posiadanie psa, który jest traktowany jak przyjaciel – napisała w interpelacji radna Wolanin.

Jak pisaaliśmy już, zwróciła

fol. freepik

uwagę, że zgodnie z obowiązującymi przepisami, psy w przestrzeni publicznej muszą być prowadzone na smyczy, co ogranicza im swobodę. Wyjątek stanowią ogrodzone wybiegi, które są już standardem. Jak przypominała radna, inicjatywa budowy wybiegu nie jest nowa. - W lutym 2020 roku na wniosek mieszkańców, radni klubu

Krasnostawianie **Marcin Wilkołazki** i **Paweł Mazurek**, złożyli interpelację w tej sprawie. Złożenie interpelacji poprzedziła petycja podpisana przez prawie 400 mieszkańców – wyjaśniała radna Wolanin.

Wówczas projekt wybiegu trafił do budżetu obywatelskiego 2021 i otrzymał 100 tys. zł dofinansowania. Niestety, in-

westycja nie doszła do skutku. Krasnostawska Spółdzielnia Mieszkaniowa oraz ówczesny starosta nie wyrazili zgody na udostępnienie terenów pod budowę.

- Mimo że od tamtej pory minęło sporo czasu, to do dzisiaj na terenie miasta nie został zbudowany profesjonalny wybieg dla psów – zaznaczyła Agnieszka Wolanin.

Zaapelowała do burmistrza o ustalenie dogodnej lokalizacji dla tej inwestycji oraz o zabezpieczenie w przyszłorocznym budżecie środków finansowych na opracowanie dokumentacji projektowej. Na interpelację odpowiedział burmistrz Kra-

snegostawu **Daniel Miciuła**, podkreślając wartość zgłoszonej inicjatywy.

- Zgłoszona inicjatywa jest cenną sugestią, mającą na uwadze potrzeby mieszkańców naszego miasta oraz troskę o poprawę jakości życia zwierząt i ich właścicieli – wyjaśnił burmistrz Miciuła.

Jednak w odpowiedzi burmistrz zaznaczył, że obecnie miasto skupia się na innych priorytetowych inwestycjach.

- Z uwagi na realizację kluczowych inwestycji strategicznych, które mają na celu poprawę infrastruktury miejskiej oraz zaspokojenie pilniejszych potrzeb społecznych tj. budowa

przeprawy mostowej oraz remont krytej pływalni, budowa miejskiego wybiegu dla psów nie znajduje się w pierwszej kolejności zadań do realizacji w najbliższym okresie – przedstawił burmistrz.

Mimo wszystko temat nie został całkowicie zamknięty.

- Temat budowy wybiegu dla psów zostanie uwzględniony w ramach długoterminowych planów rozwoju przestrzeni publicznych w mieście. [...] W bieżącym roku przeprowadzimy konsultacje z mieszkańcami w celu określenia potrzeb i wskazania ewentualnych lokalizacji wybiegu – zapewnił burmistrz. **AK**

Będą nowe wodociągi

● **GM. FAJSŁAWICE** Aż 14 samorządów otrzymało dofinansowanie z programu Fundusze Europejskie na ważne projekty związane z wodą i ściekami. Wśród nich znalazła się także gmina Fajslawice. Łącznie na ten cel przeznaczono ponad 77 milionów złotych. Powstaną nowe i zmodernizowane sieci wodociągowe i kanalizacyjne, a także ulepszone stacje uzdatniania wody i oczyszczalnie ścieków.

Dofinansowanie w kwocie ponad 834 tys. zł pochodzi ze środków programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021 - 2027.

- Gospodarka wodno-ściekowa ma na celu obniżenie zużycia wody oraz ograniczenie ilości ścieków, co jest związane z ograniczonymi zasobami wody w przyrodzie. Efektem tego ma być poprawa środowiska naturalnego, czystości wód oraz gleby. Przyznane dofinansowanie z Unii Europejskiej umożliwi realizację kluczowych dla gmin inwestycji z korzyścią nie tylko dla środowiska, ale przede wszystkim mieszkańców, podnosząc jakość ich życia – wyjaśniał podczas podpisy-

fol. UMWL

wania umów marszałek Województwa Lubelskiego **Jarosław Stawiarski**.

Celem planowanej przez gminę Fajslawice inwestycji jest poprawa funkcjonowania sieci wodociągowej poprzez wybudowanie nowego odcinka - od ujęcia wody w Siedliskach Pierwszych w kierunku Marysina. To działanie zwiększy ciśnienie wody w sieci, z którego brakiem od dawna borykają się mieszkańcy.

- Ponadto w ramach zadania na terenie gminy zostanie wymienionych kilka zasuw i hydrantów na sieci wodociągowej. Gmina Fajslawice zakupi urządzenie do dezynfekcji wody wodociągowej, które w sposób automatyczny samoczynnie bę-

dzie chlorować wodę w sieci, by nie rozwijały się w niej szkodliwe bakterie, a także zakupione zostanie urządzenie do wykrywania nieszczelności sieci, co znacznie ułatwi i skróci czas zdiagnozowania ewentualnych wycieków. Uzupełnieniem będzie wymiana starego ogrodzenia na terenie stacji wodociągowej w Siedliskach Pierwszych - wyjaśnia szczegóły **Aleksandra Granat** z UG Fajslawice.

Umowę na dofinansowanie podpisał w Lublinie wójt gminy Fajslawice **Janusz Pędzisz** oraz skarbnik gminy **Renata Mendel**. Całkowita wartość tej inwestycji wyniesie ok. 1 mln 180 tys. zł, z budżetu gmina dołoży 345 tys. zł. **AK**

Nowe gminne drogi za ponad 2,5 miliona

● **GM. GORZKÓW** Na terenie gminy zaplanowano kilka modernizacji dróg. Pierwsze prace już się rozpoczęły w miejscowości Bobrowe i mają zakończyć się jeszcze w maju. Pozostałe nowe drogi mają być gotowe do połowy października.

Gmina pozyskała dotację z Programu Inwestycji Strategicznych „Polski Łód”.

- Prace w miejscowości Bobrowe będą prowadzone na odcinku o długości około 350 metrów. Firma, która wygrała przetarg, ma wzmocnić podbudowę, poszerzyć jezdnię do 5 metrów, położyć asfaltową nawierzchnię oraz wykonać pobocza i zjazdy na posesje - wyjaśnia wójt gminy Gorzków **Piotr Cichosz**.

Zgodnie z zapowiedziami firmy, która wykonuje prace na tej drodze, wszystko będzie gotowe w maju.

W ramach tego samego projektu „Polski Łód” wsparł jeszcze

fol. UG Gorzków

cztery inne zadania. Jedno jest już skończone. Chodzi o ponad 220 metrów drogi w Wielkopoli, którą zrobiono z ażurowych płyt.

Wyremontowane zostanie też prawie półtora kilometra drogi w Kolonii Czystej Dębiny i Baranicy. Ta droga będzie budowana z płyt betonowych. Kolejnym krokiem ma być przebudowa około 260 metrów ulicy Partyzantów w Gorzkowie

- Osadzie. Tam drogowcy położą nowy asfalt i wykonają rowy z ażurowych płyt. Gmina Gorzków planuje też poprawić ponad 100 metrów drogi do lecnicy w Gorzkowie-Osadzie.

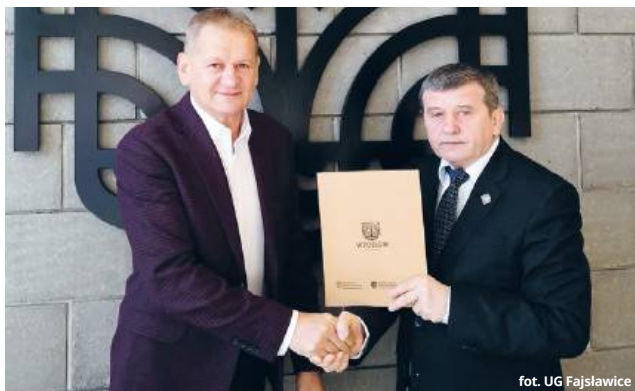
Wszystkie prace będą kosztować ponad 2,5 mln zł, z czego 95 procent będzie stanowić dotacja z „Polskiego Ładu”. Do połowy października nowe drogi powinny być gotowe. **AK**

33 tony azbestu zniknie z dachów

● **GM. FAJSŁAWICE** Gmina pozyskała dofinansowanie na usunięcie niebezpiecznego azbestu z gospodarstw rolnych. Azbest jest szkodliwy dla zdrowia, dlatego pozbycie się aż 33 ton tego materiału sprawi, że okolica będzie czystsza i bezpieczniejsza dla wszystkich.

10 kwietnia wójt gminy Fajslawice **Janusz Pędzisz** podpisał umowę z prezesem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie **Stanisławem Mazurem**, dotyczącą pozyskania dofinansowania na zbieranie, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest z terenu gminy.

- W ramach pozyskanych środków planowane jest usunięcie 33 ton niebezpiecznego materiału z gospodarstw rol-

fol. UG Fajslawice

nym, których właściciele otrzymali dofinansowanie z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na nowe pokrycia dachowe. Realizacja tego zadania to krok w stronę poprawy jakości życia mieszkańców oraz ochrony środowiska naturalnego. Działania te ograniczą negatywny wpływ azbestu na

zdrowie ludzi i przyczynią się do eliminacji jego szkodliwego oddziaływania na otoczenie - informuje nas **Aleksandra Granat** z UG Fajslawice.

Przedsiębiorstwo odpowiedzialne za odbiór niebezpiecznych odpadów będzie informowało mieszkańców o ustalonym harmonogramie. **AK**

Chatka Puchatka dostanie nowe życie

● **GM. RUDNIK** Gminny budynek, na który wielu mówiło „Chatka Puchatka” ze względu na jego kiepski stan techniczny, ma szansę na nowe życie. Zamiast rozbioru, planowana jest jego modernizacja. Co tu powstanie?

Budynek od kilku lat jest nieużywany. Wcześniej w tym obiekcie funkcjonował lokal handlowy i zakład fryzjerski.

- „Chatka Puchatka”, „chalupek” czy „rudera” to tylko kilka z określeń funkcjonujących w odniesieniu do obiektu gminnego w Rudniku. Z uwagi na zły stan techniczny budynku wielokrotnie spotykałem się z pytaniami o jego przyszłość, a nawet o termin rozbioru. Rozbiórka można oczywiście przeprowadzić w każdej chwili. Niestety, wybudowanie nowego obiektu w tej samej lokalizacji byłoby praktycznie niemożliwe - wyjaśnia wójt gminy Rudnik **Paweł Kucharczyk**.

fol. UG Rudnik

Wójt informuje, że w planach jest zagospodarowanie budynku. Włodarz jest już po podpisaniu umowy na opracowanie dokumentacji projektowej na modernizację obiektu.

- Cel to utworzenie w obiekcie „Centrum wsparcia”, ukierunkowanego na usługi społeczne, skierowane m.in. do naszego

starzejącego się społeczeństwa. Najpierw jednak należy przygotować dokumentację, która następnie posłuży do aplikowania o dofinansowanie zewnętrzne w przypadku ogłoszenia naboru wniosków dedykowanego takim działaniom - dodaje **Paweł Kucharczyk**. **AK**

Spotkanie młodzieżowych radnych w Lublinie

● **REGION** Młodzi radni z różnych zakątków Lubelszczyzny spotkali się w Lublinie, aby wesprzeć się w działaniach. W spotkaniu uczestniczyli między innymi przedstawiciele Młodzieżowej Rady Miasta Krasnystaw oraz radni z Chełma. Jak twierdzą - „było to spotkanie pełne pomysłów na przyszłość”.

Lokalny Dialog Młodzieżowy w Lublinie odbył się 10 kwietnia i został zorganizowany przez Polską Radę Organizacji Młodzieżowych (PROM) we współpracy z Młodzieżową Radą Miasta Lublin.

- Podczas wydarzenia dyskutowaliśmy m.in. o tym, jak wzmocnić znaczenie młodzieżowych rad w lokalnych samorządach oraz jak młodzi ludzie mogą wpływać na władze lokalne. Poruszyliśmy przy tym temat zjawiska SLAPP i jak można radzić sobie z tym problemem. Ponadto rozmawia-

fol. MRM Krasnystaw

liśmy o metodach i źródłach finansowania działalności młodzieżowych rad i młodzieżowych sejmików oraz możliwych zmianach w polskim prawie wzmacniających młodzieżowe organy doradcze - wyjaśnia nam **Marcin Wilkołazki**, opiekun krasnostawskich radnych.

Jak przyznają młodzi radni, ciekawym punktem spotkania były warsztaty, podczas których pracowali nad koncepcją mło-

dzieżowej rady miasta ze swoich marzeń. W spotkaniu wzięło udział kilka młodzieżowych rad z całego województwa. Krasnystaw reprezentowali: **Iga Bodio, Paweł Kapuśniak, Hubert Bartnik** wraz z opiekunem grupy, a jednocześnie przewodniczącym Rady Miasta Krasnystaw **Marcinem Wilkołazkim**, wspierała ich także **Agnieszka Pocińska-Bartnik**, wiceprzewodnicząca Rady Miasta Krasnystaw. **AK**

Sterylizacja z dofinansowaniem

● **KRASNYSTAW** Mniej cierpienia, mniej bezdomnych zwierząt, więcej zdrowia - Krasnystaw uruchamia akcję sterylizacji z wysokim dofinansowaniem dla właścicieli kotek i suczek.

Straż Miejska w Krasnymstawie rozpoczęła akcję sterylizacji psów i kotów, której celem jest ograniczenie problemu bezdomności zwierząt oraz poprawa ich zdrowia i dobrostanu.

W ramach „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Krasnystaw na 2025 rok”, mieszkańcy mogą uzyskać dofinansowanie w wysokości 80% kosztów zabiegu sterylizacji.

Zabiegi można wykonać w dwóch placówkach weterynaryjnych, które podpisały umowy

prostooleh/freepik

z miastem. Z dofinansowania mogą skorzystać właściciele suczek i kotek, których miejsce zamieszkania znajduje się na terenie Krasnegostawu.

Warto przypomnieć, że sterylizacja to skuteczna metoda zapobiegania niekontrolowanemu rozmnażaniu zwierząt, zmniejsza ryzyko występowania wielu

chorób oraz pozytywnie wpływa na ich komfort życia.

Informacje dotyczące zapisów, warunków udziału w programie oraz niezbędnych formalności dostępne są w siedzibie Straży Miejskiej w Krasnymstawie. Liczba zabiegów objętych dofinansowaniem jest ograniczona. **AK**

System powiadomień SMS już działa

● **GM. RUDNIK** Mieszkańcy mogą teraz być na bieżąco ze wszystkimi ważnymi informacjami. Urząd gminy uruchomił specjalny System Powiadomienia SMS, dzięki któremu informacje o zagrożeniach, awariach, ważnych wydarzeniach kulturalnych i sportowych będą szybko docierać do ich telefonów.

Uruchomiony System Powiadomienia SMS to bezpłatny kanał przekazu informacji, skierowany głównie do mieszkańców gminy. Mogą z niego korzystać wszyscy, którzy się zarejestrują, składając stosowny formularz.

- Wystarczy wypełnić formularz zgłoszeniowy, w którym musimy podać imię i nazwisko, numer swojego telefonu komórkowego, wybrać sołectwo, w którym mieszkamy oraz zaakceptować regulamin i wyrazić zgodę na przetwarzanie danych osobowych. Wypełniony i podpisany formularz składamy w sekretariacie Urzędu Gminy Rudnik (w godzinach pracy urzędu) lub wysyłamy pocztą bądź podpisany profilem zaufanym wysyłamy na skrzynkę

E-PUAP - informują urzędnicy.

Dzięki Systemowi Powiadomienia SMS Gminy Rudnik jego użytkownicy będą na bieżąco informowani o zagrożeniach, awariach i ostrzeżeniach, które mogą wystąpić na terenie gminy.

- Będziemy również informować mieszkańców naszej gminy o ważnych wydarzeniach lokalnych, imprezach kulturalnych

i sportowych. Użytkownicy systemu nie będą zasypywani ogromną ilością wiadomości, a urząd będzie przekazywał wyłącznie najważniejsze informacje. Ich częstotliwość nie będzie uciążliwa dla odbiorcy. Serdecznie zapraszamy mieszkańców do rejestracji w Systemie Powiadomienia SMS - zachęcają urzędnicy gminy. **AK**

OGŁOSZENIE

Wójta Gminy Fajstławice z dnia 17.04.2025 r.

Na podstawie art. 6c ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 317) oraz art. 8h ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.), informuję o podjęciu uchwały Nr IX/65/2025 przez Radę Gminy Trawniki z dnia 28 marca 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Trawniki dla lokalizacji elektrowni wiatrowych w granicach części obrębów: Biskupice, Trawniki, Trawniki Kolonia oraz o przystąpieniu do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zainteresowani mogą składać wnioski do ww. planu miejscowego oraz prognozy oddziaływania na środowisko sporządzanej w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Wnioski należy składać ustnie do protokołu, na piśmie do Wójty Gminy Trawniki, 21-044 Trawniki, Trawniki 605 lub w formie elektronicznej za pomocą środków komunikacji publicznej z wykorzystaniem adresu e-mail: trawniki@trawniki.pl, ePUAP: /h3c9ttj84i/skrytka, e-Doręczenia: AE:PL-89741-60699-ATGIR-17 w terminie do dnia 15 maja 2025 r.

Wójt Gminy Fajstławice

101 urodziny Janiny Sobiesiak

● **GM. ŁOPIENNIK GÓRNY** 12 kwietnia odbyła się wyjątkowa uroczystość - swoje 101 urodziny świętowała Janina Sobiesiak, mieszkanka gminy Łopiennik Górny. To niezwykle spotkanie pełne wzruszeń i wspomnień zgromadziło rodzinę oraz przedstawicieli lokalnych władz, którzy złożyli serdeczne życzenia i gratulacje z okazji tego imponującego jubileuszu.

Panią Janinę odwiedził wójt gminy **Artur Sawa** wspólnie z **Tomaszem Żołątnikiem** (przewodniczącym rady gminy), **Martą Woźniak** (kierownikiem GOPS-u), oraz **Agnieszką Wójtowicz** (zastępcą kierownika USC).

Pani Janina przez całe życie związana była z wsią, gdzie wspólnie z mężem **Franciszkiem** prowadziła gospodarstwo rolne. Wychowali razem trzy córki, z których jedna, niestety, odeszła w wieku 18 lat. Po śmierci męża w 1985 roku jubilatka

przeniosła się do Glinisk, by zamieszkać z córką. Dziś otoczona jest miłością wielopokoleniowej rodziny - może z dumą cieszyć się obecnością ośmiorga wnuków, piętnastorga prawnuków oraz jednego praprawnuka.

- 101 lat to wiek nacechowany szczególną wartością, którą tworzyły lata doświadczeń naznaczone blaskami i cieniami codziennego życia. Gdy zapyaliśmy członków rodziny, jaką ich mama i babcia ma receptę

na długie życie, usłyszeliśmy, że „całe życie unikała lekarzy”, a w wyjątkowych sytuacjach wykorzystywała receptę. W uroczystości wzięła udział zgromadzona rodzina, której serdecznie dziękujemy za zaproszenie na tę niecodzienną uroczystość. Dostojnej jubilatce gratulujemy pięknego jubileuszu i jednocześnie życzymy dobrego zdrowia na dalsze lata w otoczeniu rodziny - podsumował wójt gminy **Artur Sawa**. **AK**

Wójt nagrodził najlepszych uczniów

● **GM. KRASNYSTAW** Ośmioro szczególnie uzdolnionych uczniów z trzech szkół podstawowych gminy Krasnystaw otrzymało stypendia wójta. Wyróżnieni za wysokie wyniki w nauce w pierwszym półroczu tego roku szkolnego odebrali nagrody z rąk wójtara gminy **Wojciecha Kowalczyka**.

W gronie pierwszych ośmiu stypendystów najwyższą średnią ocen, wynoszącą imponujące 5,92, osiągnęła **Marika Barczuk**, uczennica klasy VII ze Szkoły Podstawowej im. ks. Jana Twardowskiego w Siennicy

fol. UG Krasnystaw

Nadolnej. Wraz z nią stypendia odebrali również: **Agata Szewczyk** z klasy VI (średnia 5,50), **Zuzanna Lancmańska** z klasy V (średnia 5,58) oraz **Aleksander Kasprzak**, również z klasy

V (średnia 5,58).

Szkołę Podstawową im. Juliusza Słowackiego w Małochwieju Dużym reprezentowali dwaj wyróżnieni siódmoklasiści: **Marcelina Rzepka** ze średnią 5,31 oraz **Natan Szafraniec**, który uzyskał średnią 5,62.

Listę nagrodzonych uzupełnia **Aleksandra SzereMETA**, uczennica klasy VII z Zespołu Przedszkola i Szkoły Podstawowej w Krupem, której średnia ocen w pierwszym semestrze wyniosła 5,54. **AK**

Trójka ma dwa złote medale!

fol. UC Krasnystaw

● **GM. KRASNYSTAW** Reprezentacja Szkoły Podstawowej nr 3 zdobyła dwa złote medale - drużynowo i indywidualnie - w prestiżowym 13. Kramskim Turnieju Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

W miniony weekend odbyły się dwudniowe zawody, w których na najwyższym podium stanęła drużyna „Trójki” w starszej kategorii, a w klasyfikacji indywidualnej zwyciężył **Kamil Olówka**. To jedno z najbardziej prestiżowych wydarzeń w kraju, w którym wzięły udział najlepsze drużyny BRD z sześciu województw.

W młodszej kategorii, uczniów klas IV-V, rywalizowało 8 zespołów, a w starszej, złożonej z uczniów klas VI-VIII, wystartowało 10 drużyn. Uczestnikami zawodów były drużyny z województw: lubelskiego, zachodniopomorskiego, pomorskiego i lubuskiego - najlepsze z ubiegłorocznych mistrzostw Polski BRD oraz reprezentanci Europejskiego Konkursu Edukacji Drogowej (ETEC).

Zawody rozpoczęły się testami wiedzy o przepisach ruchu drogowego oraz zasadach dotyczących skrzyżowań. Drugiego dnia rywalizacja przeniosła się na tor rowerowy z przeszkodami, gdzie uczestnicy wykonywali również zadania związane z pierwszą pomocą, w tym udzielanie pomocy osobie porażonej prądem oraz przeprowadzanie resuscytacji krążeniowo-oddechowej.

- Turniej stał na bardzo wysokim poziomie, a zadania były trudne. By rozwiązać niektóre z nich, nawet opiekunowie drużyn musieli sięgać do kodeksu, a tor przeszkód był ciasny i bardzo wymagający. Tym większe słowa uznania dla naszych reprezentantów, którzy w pokona-

nym polu zostawili m.in. dwie drużyny gospodarzy. Wprawdzie my też mieliśmy około 10-minutowe próby na torze, ale oni mogli przeciwstawić wszystkie etapy wiele razy i to na własnych rowerach - podsumowuje opiekun krasnostawskich drużyn **Paweł Haładyj**.

Zwycięską drużyną „Trójki” w składzie: **Kinga Świdnik, Kamil Olówka i Karol Dziedzic**, okazała się najlepsza w klasyfikacji generalnej, pokonując dwie drużyny z województwa lubuskiego.

W rywalizacji młodszych drużyn triumfował zespół z opolskiego, na drugim miejscu znalazła się reprezentacja pomorskiego, a na trzecim małopolskiego. Tuż za podium uplasowała się ekipa z SP 3 Krasnystaw, którą tworzyli: **Aleksandra Dziedzic, Lena Rudnik, Paweł Terlecki i Piotr Psujek**. **AK**

● **WŁODAWA** Trudne rozmowy o finansowaniu SPZOZ i podziale środków na obronę cywilną

Wójtowie debatowali na konwencji

We wtorek (15 kwietnia) w siedzibie Starostwa Powiatowego we Włodawie odbyło się posiedzenie Konwentu Wójtów Powiatu Włodawskiego, poświęcone kluczowym zagadnieniom dotyczącym funkcjonowania lokalnych struktur samorządowych. Główne tematy obrad dotyczyły podziału dotacji celowej z rządowego programu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz bieżącej sytuacji finansowej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej we Włodawie.

W spotkaniu udział wzięli niemal wszyscy reprezentanci władz gminnych powiatu, przedstawiciele zarządu powiatu oraz dyrekcja SPZOZ. Zabrakło jednak dwóch osób istotnych z perspektywy dotychczasowej debaty publicznej: starosty włodawskiego **Mariusza Zańko** oraz wójta gminy Urszulin **Adama Panasiuka**, którzy w ostatnich tygodniach bardzo aktywnie komentowali temat podziału wspomnianych powyżej środków finansowych w mediach społecznościowych.

Dotacja celowa, która była przedmiotem rozmów, pochodzi z budżetu państwa i została rozdysponowana przez wojewodę w ramach programu dotyczącego ochrony ludności i obrony cywilnej. Na powiat włodawski przypadła kwota ok. 3 mln zł – środki te mają charakter jednorazowy, a ich przeznaczenie winno odpowiadać celom wskazanym przez Ministerstwo

Spraw Wewnętrznych i Administracji. Rekomendowana przez wojewodę proporcja podziału to 20% dla powiatu, 80% dla gmin, z możliwością odstępstw w przypadkach szczególnych, wymagających merytorycznego uzasadnienia.

Powiat włodawski, w obliczu pogłębiających się trudności finansowych SPZOZ, zaproponował pierwotnie odmienny podział: 80% dla powiatu i 20% dla gmin, argumentując to kryzysową sytuacją w szpitalu. Ta propozycja została jednak odrzucona przez większość wójtów i burmistrzów Włodawy, którzy wskazali na konieczność zachowania proporcji zgodnej z rekomendacją wojewody.

Obrady konwentu otworzył **Wiesław Holaczuk**, etatowy członek zarządu powiatu włodawskiego, który prowadził spotkanie w zastępstwie nieobecnego starosty: - Trzeba było zacząć od rozmowy. Popelniliśmy błąd, że wcześniej nie zasiadaliśmy razem do stołu. Ale dziś jesteśmy tutaj i możemy coś razem wypracować. Zdrowie to nie jest temat na podziały. Zdrowie to wspólna odpowiedzialność. Holaczuk przedstawił zaktu-

alizowaną propozycję powiatu dotyczącą podziału dotacji – 30% dla powiatu i 70% dla gmin – jako kompromisową wersję po wcześniejszych konsultacjach z wojewodą.

- Sam koszt obsługi kredytów to blisko 8 milionów złotych rocznie. To ogromna suma, której szpital nie jest w stanie udźwignąć sam. Dzięki pomocy powiatu – mówimy tu o już przekazanych 3 milionach złotych – udaje się funkcjonować, ale potrzebujemy wsparcia również ze strony gmin. To wspólny interes – powiedział.

Jednym z najważniejszych punktów obrad była prezentacja aktualnego stanu Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej we Włodawie, przygotowana przez dyrektora jednostki **Artura Szczupakowskiego**. W swojej wypowiedzi przedstawił on skalę trudności finansowych, z jakimi mierzy się szpital.

- Od marca mamy znów uruchomionych 6 łóżek ginekologicznych – to pozwoliło utrzymać kontrakt wart 3 miliony złotych. Ale to tylko część wyzwań. Naszym największym zadaniem jest instalacja nowego systemu

tenowego na oddziale położniczo-dziecięcym – bez tego nie ruszymy z realizacją strategicznego projektu KPO za 12 milionów. To inwestycja ratująca nie tylko szpital, ale i cały region. Potrzebujemy także nowego zbiornika na tlen – koszt 700 tys. zł – oraz nowego ambulansu. Dziś mamy jedną sprawną karetkę. To za mało. Musimy działać.

Dyrektor wyjaśnił również, że obecne zadłużenie SPZOZ wynosi ponad 60 milionów złotych, z czego około 40 milionów to zobowiązania kredytowe, a miesięczne obciążenia finansowe przekraczają 700 tysięcy złotych, z czego 300 tysięcy to same odsetki.

Część wójtów zakwestionowała jednak zasadność przeznaczenia środków obrony cywilnej na potrzeby SPZOZ. Wśród nich głos zabrał **Dariusz Semenik**, wójt gminy Włodawa: - Nie proszę powiatu, żeby dopłacał mi do oświaty czy dróg. To wy jesteście odpowiedzialni za szpital.

Podobne stanowisko zaprezentowała **Grażyna Kowalik**, wójt gminy Hanna: - Jeśli mam wybierać między szpitalem a budową awaryjnego ujęcia wody – wybieram ujęcie.

Obie wypowiedzi odzwierciedlały priorytety gmin w zakresie inwestycji infrastrukturalnych i wskazywały na ograniczone możliwości finansowe samorządów gminnych. Nie zaproponowano jednak alternatywnych modeli wsparcia dla SPZOZ – ani finansowych, ani organizacyjnych.

Obok stanowisk sceptycznych wobec wsparcia szpitala z funduszy gminnych, podczas konwentu wybrzmiały również głosy zachęcające do wspólnego działania. **Bernard Błaszczuk**, wójt gminy Wyryki, zaznaczył: - To jest trudna kadencja, ale właśnie dlatego powinniśmy usiąść razem i działać wspólnie. Potrzebujemy planu. Potrzebujemy strategii. Szpital to nasza wspólna sprawa, niezależnie od podziałów.

Z kolei **Piotr Gorgol**, wicestarosta włodawski, podkreślił znaczenie wykorzystania środków z Krajowego Planu Odbudowy: - Jestem daleki od ocen. Ale musimy przyznać jedno: dziś mamy realną szansę – projekt KPO to nie tylko pieniądze, to przyszłość tej placówki. Jeśli nie pomożemy teraz, jutro może być za późno. Obydwa samorządowcy

podkreślali konieczność wyjścia poza schemat sporu kompetencyjnego i podjęcia wspólnej odpowiedzialności za kluczowe usługi publiczne – w tym za lokalny system ochrony zdrowia.

Pomimo przeprowadzenia szerokiej dyskusji i przedstawienia uwarunkowań przez obie strony, nie osiągnięto porozumienia w zakresie podziału środków. Wójtowie podtrzymali wcześniejsze stanowisko, zgodnie z którym 80% środków powinno trafić do gmin, a 20% do powiatu. W efekcie czego propozycja podziału środków finansowych przyznanych przez wojewodę – 30% na wsparcie włodawskiego szpitala i 70% na potrzeby gmin z zakresu obrony cywilnej nie znalazła poparcia wójtów.

Zarówno prowadzący obrady, jak i wielu uczestników konwentu zadeklarowało jednak wolę kontynuowania rozmów.

Na zakończenie obrad **Wiesław Holaczuk** stwierdził: - Z mojego doświadczenia samorządowego wiem, że w tak ważnych sprawach da się działać nawet „za pięć dwunastą”, więc nie tracę nadziei. Ale tak czy inaczej musimy działać razem. **LP**

● **GMINA URSZULIN** Pożar strawił stolarnię i zabrał źródło utrzymania

Trwa zbiórka dla rodziny z Wincencina

W nocy z 4 na 5 kwietnia doszczętnie spłonęła stolarnia pana Pawła z Wincencina – jedyne źródło utrzymania sześciuosobowej rodziny. Choć sąsiedzi, lokalna społeczność i strażacy ruszyli z pomocą, potrzeby są ogromne. Stowarzyszenie „Wereszczyński Gościniec” uruchomiło oficjalną zbiórkę na odtworzenie zakładu pracy.

Rodzina w potrzebie nie zostanie sama

W Wincencinie, niewielkiej miejscowości w gminie Urszulin (powiat włodawski), życie jednej rodziny zmieniło się z dnia na dzień. Stolarnia, prowadzona przez pana Pawła – główne źródło utrzymania dla jego, żony Emilii oraz pięciorga dzieci – całkowicie spłonęła w pożarze, który wybuchł nocą 4 kwietnia.

Na miejsce natychmiast przybyły jednostki OSP z Urszulina, Wereszczyna, Wytyczna i Hańska oraz strażacy zawodowi z Włodawy. Dzięki ich błyskawicznej akcji udało się zapobiec rozprzestrzenieniu ognia na dom. Niestety, sam budynek

stolarni wraz z całym wyposażeniem i materiałem został doszczętnie zniszczony.

Z pomocą ruszyli sąsiedzi i gmina

Od pierwszych chwil po pożarze lokalna społeczność nie pozostaje obojętna. Rodzina, sąsiedzi, mieszkańcy gminy oraz instytucje samorządowe natychmiast zaoferowali pomoc. - Odtworzenie warsztatu pracy i samodzielności finansowej wymaga jednak przede wszystkim zakupu nowych maszyn – podkreśla wójt gminy Urszulin **Adam Panasiuk**. I liczy na wsparcie poszkodowanych mieszkańców gminy.

Zbiórka na nowy początek W porozumieniu z rodziną Stowarzyszenie „Wereszczyński Gościniec” rozpoczęło zbiórkę środków, które zostaną przeznaczone na odtworzenie stolarni.

- Choć na co dzień zajmujemy się ochroną dziedzictwa kulturowego, nie możemy przejść

fol. OSP Urszulin

obojętnie wobec tragedii, która spotkała naszych sąsiadów – piszą członkowie stowarzyszenia, które znane jest ze swojej działalności społecznej. Wcześniej angażowało się m.in. w pomoc uchodźcom z Ukrainy. Teraz pragnie wesprzeć rodzinę z Wincencina w powrocie do normalności i umożliwić panu Pawłowi odbudowę zakładu, który przez lata zapewniał bezpieczeństwo finansowe jego bliskim.

Każda wpłata ma znaczenie Osoby chcące wesprzeć rodzinę, mogą znaleźć szczegóły zbiórki na stronie pomagam.pl, wpisując Pogorzelnicy z Wincencina. Każda złotówka przybliża rodzinę do odzyskania samodzielności i stabilizacji. **(am)**

Ratownicy medyczni ujęli pijanego kierowcę

● **WŁODAWA** Ratownicy z karetki pogotowia prawdopodobnie zapobiegli tragedii. Widząc pijanego kierowcę za kółkiem, jechali za nim, a następnie wykorzystując okazję, udaremnił mu dalszą jazdę, zabierając kluczyki. Ich postawa zasługuje na uznanie. Okazało się, że 39-latek miał w organizmie prawie 3 promile.

W piątek (11 kwietnia) po godzinie 21:00 dyżurny włodawskiej komendy otrzymał zgłoszenie o kierowcy, który uszkodził 2 znaki drogowe i od-

jechał z miejsca zdarzenia.

Następnie policjant odebrał informację, o tym, że ratownik karetki zabrał kluczyki kierowcy seata leona. Na miejscu policjanci potwierdzili zgłoszenie i zastali załogę pogotowia, która udaremniła dalszą jazdę 39-latkowi z gminy Strzyżewice. Mundurowi ustalili, że ratownicy jechali za pojazdem, który nie trzymał toru jazdy i uszkodził znak drogowy. Następnie uniemożliwili mu dalszą jazdę, zabierając kluczyki – mówi aspirant **Elwira Tadyńiewicz**,

rzeczniczka prasowa Komendy Powiatowej Policji we Włodawie.

Policjanci przebadali alko-matem 39-letniego kierowcę – okazało się, że miał w organizmie prawie 3 promile alkoholu. Mężczyzna został zatrzymany i umieszczony w policyjnym areszcie. Odpowie za kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości. Grozi mu za to do 3 lat pozbawienia wolności, konsekwencje finansowe i utrata uprawnień do kierowania. **(am)**

Z ogniem walczyło 8 zastępów

● **GM. URSZULIN** W piątek (11 kwietnia) o godzinie 18:02, strażacy otrzymali zgłoszenie o płonącym domu w miejscowości Kozubata, w gminie Urszulin. Ogień objął piętro budynku.

Na akcję, która trwała 2,5 godziny, przyjechało 29 strażaków. Początkowo podejrzewano, że na piętrze, gdzie wybuchł ogień, może przebywać właściciel domu i jego życie jest zagrożone. Na szczęście okazało się, że nikogo na górze w środku nie było, dzięki czemu nikt nie został poszkodowany.

Do zdarzenia skierowano osiem zastępów, w tym strażaków zawodowych z Włodawy oraz ochotnicze jednostki OSP z Urszulina, Starego Brusa, Hańska oraz Wereszczyna.

Pożar strawił piętro oraz wyposażenie domu. Wstępne ustalenia wskazują, że przyczyną mogło być zwarcie instalacji elektrycznej. Straty oszacowa-

fol. OSP Urszulin

no na około 200 tysięcy złotych. Dzięki sprawnej interwencji służb udało się powstrzymać rozprzestrzenianie się ognia i uratować pozostałą część budynku. **(am)**

● **WŁODAWA** Rząd nie pomoże szpitalowi we Włodawie?

Interpelacja bez efektu

Mimo złożonej pod koniec lutego interpelacji poselskiej, dotyczącej sytuacji Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej we Włodawie, Ministerstwo Zdrowia nie zapowiedziało żadnych działań interwencyjnych. W interpelacji, przygotowanej przez grupę posłów Prawa i Sprawiedliwości z posłem Dariuszem Stefaniukiem na czele, wskazano na pilną potrzebę wsparcia jednostki, która jako jedyna placówka medyczna w powiecie świadczy usługi w ramach NFZ. W odpowiedzi ministerstwa nie znalazły się jednak konkretne zapowiedzi pomocy dla szpitala.

W dokumencie przesłanym do resortu zdrowia wskazano m.in. na zadłużenie szpitala, niewystarczające finansowanie świadczeń przez NFZ, konieczność finansowania usług ponad limit, a także ryzyko destabilizacji placówki. Zaznaczono również, że najbliższe szpitale znajdują się w odległości przekraczającej 50 km, co w przypadku ewentualnego zawiesze-

nia działalności SPZOZ znacząco ograniczyłoby dostępność opieki zdrowotnej dla mieszkańców powiatu.

Posel **Dariusz Stefaniuk**, autor interpelacji, podkreślił znaczenie tej placówki nie tylko w skali lokalnej:

- Szpital we Włodawie to kluczowa jednostka systemu ochrony zdrowia dla mieszkańców wschodniej Lubelszczyzny. Funkcjonuje na styku granic z Białorusią i Ukrainą, a jego dostępność jest warunkiem bezpieczeństwa zdrowotnego społeczności powiatu włodawskiego. Złożyliśmy interpelację w poczuciu odpowiedzialności za mieszkańców regionu, oczekując konkretnego planu działań ze strony Ministerstwa Zdrowia. Odpowiedź, którą otrzymaliśmy, nie zawiera żadnych zapowiedzi pomocy dla SPZOZ. Trudno nie odczuwać rozczarowania – mówi poseł Stefaniuk.

W odpowiedzi resort powołał się na informację przekazaną przez Lubelski Oddział Wojewódzki NFZ, według których wszystkie świadczenia realizowane przez włodawski SPZOZ są finansowane na zasadach

ogólnych. Zaznaczono również, że świadczenia przekraczające limity NFZ zostaną objęte nowym etapem finansowania dopiero po 2025 roku.

W interpelacji parlamentarzyści pytali również o możliwość interwencji rządu w zakresie zadłużenia szpitala oraz systemowego wsparcia placówek powiatowych w podobnej sytuacji. W stanowisku resortu nie przedstawiono jednak żadnych instrumentów pomocowych, które mogłyby zostać uruchomione wobec SPZOZ we Włodawie.

W obliczu braku reakcji ze strony administracji centralnej, działania na rzecz stabilizacji szpitala podejmują władze lokalne. Powiat włodawski w ostatnich miesiącach przyjął plan naprawczy, obejmujący m.in. pożyczkę w wysokości 1,5 mln zł na zabezpieczenie bieżącej działalności jednostki, działania zmierzające do zmniejszenia zadłużenia oraz aplikowanie o środki zewnętrzne na inwestycje infrastrukturalne. Szpital objęty jest również projektem rozbudowy, finansowanym w ramach kontraktu wartego 60 mln zł. LP

Nielegalna wycinka trzcin nad Jeziorem Białym

● **GM. WŁODAWA** Na terenie chronionym Jeziora Białego w Okunince doszło do nielegalnej wycinki trzcin. W jednym z przypadków usunięto niemal 50 metrów ciągłego trzcinowiska. Starostwo Powiatowe we Włodawie, po przeprowadzeniu wizji lokalnej, zgłosiło sprawę organom ścigania. Tereny te objęte są szczególnie formami ochrony przyrody, a działania tego rodzaju są zabronione na mocy obowiązujących przepisów prawa.

Jezioro Białe zlokalizowane jest w obrębie dwóch form ochrony krajobrazowej: otuliny Sobiborskiego Parku Krajobrazowego oraz Poleskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Ochrona ta została ustanowiona zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz rozporządzeniami Wojewody Lubelskiego. Przepisy te wprost zakazują niszczenia siedlisk dzikich zwierząt, tarlisk ryb, a także prowadzenia prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem ściśle określonych przypadków.

Grażyna Kadrow, kierownik Wydziału Środowiska i Rolnictwa Starostwa Powiatowego we

Włodawie, wskazuje na konsekwencje środowiskowe oraz prawne nielegalnych ingerencji w roślinność przybrzeżną:

- Trzcinowiska pełnią kluczową funkcję w ekosystemie wodnym Jeziora Białego. Stanowią one nie tylko barierę biologiczną chroniącą brzegi przed erozją, ale także miejsce lęgu i schronienia dla licznych gatunków ptactwa wodnego, a dla ryb – naturalne tarliska. Każda nieuzasadniona ingerencja w te siedliska to realne zagrożenie dla bioróżnorodności zbiornika, który i tak poddany jest intensywnej presji turystycznej. Dodatkowo przy-

pominam, że wycinanie trzcin na obszarach objętych ochroną krajobrazową bez wymaganych zezwoleń jest przestępstwem wykroczeniowym, skutkującym odpowiedzialnością karną – zaznacza Kadrow.

Zgodnie z art. 127 oraz 131 ustawy o ochronie przyrody, działania naruszające zakazy obowiązujące na terenach chronionych podlegają karze aresztu lub grzywny. Orzekanie w tego typu sprawach odbywa się na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

LP

Powiat udzieli pożyczki szpitalowi

● **POW. WŁODAWSKI** Podczas nadzwyczajnej sesji Rady Powiatu podjęto jednogłośnie decyzję o udzieleniu pożyczki w wysokości 1,5 mln zł Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej we Włodawie. Środki te zostaną przeznaczone na bieżące zobowiązania, w tym przede wszystkim na wypłatę wynagrodzeń. Przed głosowaniem odbyła się szczegółowa i merytoryczna dyskusja, podczas której radni dopytywali o zakres i zasadność pomocy finansowej dla szpitala.

Wniosek o wsparcie został pozytywnie rozpatrzony przez wszystkich obecnych radnych, którzy jednogłośnie poparli projekt uchwały. Przed podjęciem decyzji radni **Marian Kupisz** oraz **Mariusz Czuj** zwrócili się z pytaniami dotyczącymi planu finansowego jednostki oraz planowanych działań zmierzających do poprawy jej sytuacji.

W odpowiedzi starosta włodawski **Mariusz Zańko** przedstawił szczegółową obecną strategię powiatu wobec SPZOZ we Włodawie.

- Udzielona pożyczka to pierwszy krok w długofalowym planie stabilizacji sytuacji finansowej szpitala. Zakład funkcjonuje w warunkach wysokiej presji kosztowej i ograniczonego finansowania zewnętrznego, dlatego rola

samorządu powiatowego w zabezpieczeniu jego działalności operacyjnej ma dziś kluczowe znaczenie. Obecnie wdrażamy plan składający się z pięciu etapów, którego elementem jest m.in. zmniejszenie zadłużenia powiatu wobec BFF oraz inwestycje infrastrukturalne. Równocześnie realizujemy projekt budowy nowego skrzydła szpitala w ramach kontraktu o wartości 60 mln zł – powiedział starosta.

Zarząd Powiatu Włodawskiego od wielu miesięcy podejmuje działania mające na celu zabezpieczenie funkcjonowania SPZOZ jako placówki pierwszego kontaktu dla mieszkańców całego regionu. Wypłata wynagrodzeń w terminie, zapewnienie ciągłości opieki zdrowotnej oraz poprawa infrastruktury technicznej – to główne obszary, w których starostwo aktywnie wspiera jednostkę.

Władze powiatu podkreślają, że włodawski szpital znajduje się w specyficznej sytuacji geograficznej – oddalony o kilkadziesiąt kilometrów od najbliższych placówek o podobnym profilu, pełni rolę strategiczną dla zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych lokalnej społeczności. Powiat włodawski jest jedynym organem, który aktualnie udziela bezpośredniego wsparcia finansowego tej jednostce. LP

Tajemniczy balon przy granicy

● **GM. WOLA UHRUSKA** Przemysłowcy na wszelkie sposoby próbują przerzucić na teren Polski nielegalne wyroby. Tym razem funkcjonariusze z Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej, udaremniili przemysłowy przerzut nielegalnych wyrobów tytoniowych przez granicę przy użyciu do tego celu balonu meteorologicznego.

9 kwietnia br. podczas prowadzonego patrolu granicznego funkcjonariusze z Placówki SG w Woli Uhruskiej trafili na terenie powiatu chełmskiego na balon z podczepionym ładunkiem. Były w nim wyroby tytoniowe - 30 000 sztuk papierosów bez polskich znaków akcyzy o szacunkowej wartości ponad 26 tys. zł.

- Do sprawy zatrzymano jednego obywatela RP, mieszkańca woj. lubelskiego, wobec którego przeprowadzono niezbędne czynności procesowe, po których został zwolniony do miejsca zamieszkania. Zdarzenie zostało objęte postępowaniem przygotowawczym prowadzonym przez funkcjonariuszy

z Placówki SG w Woli Uhruskiej – informuje **Dariusz Sienicki**, rzecznik prasowy komendanta Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej.

I dodaje, że skuteczna ochrona granicy państwowej sprawia, iż przemysłowcy towarów akcyzowych wciąż szukają nowych metod, aby przerzucić nielegalny towar przez granicę.

- Tym razem amatorzy łatwego zarobku wykorzystali do swoich celów wiatr wiejący ze wschodu w kierunku Polski. Do przemysłu został użyty balon meteorologiczny z podczepionym ładunkiem papierosów. Po nielegalnym przekroczeniu granicy drogą powietrzną, odnajdywany on jest przez osoby trudniące się przemytem, dzięki lokalizacji GPS oraz na podstawie siły i kierunku wiatru – wyjaśnia Sienicki.

Tylko w tym roku funkcjonariusze z Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej nie dopuścili do wprowadzenia na krajowy rynek nielegalnych wyrobów akcyzowych o wartości ponad 15 mln zł. (am)

Karol - duma szkoły

● **WŁODAWA** Karol Franczak, uczeń klasy III c I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki we Włodawie, został finalistą XXXVIII edycji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej. Tematem przewodnim tegorocznych zmagania było hasło „Polska w Unii Europejskiej – bilans XX-lecia”. Do rywalizacji przystąpiło ponad 6000 uczestników reprezentujących 550 szkół z całego kraju.

Finalista rozpoczął udział w olimpiadzie od etapu szkolnego, uzyskując wynik umożliwiający mu przejście do eliminacji okręgowych. Kolejny etap zmagania zakończył się dla Karola Franczaka sukcesem – zakwalifikował się do zawodów III stopnia, które odbyły się 28 marca na Wydziale Ekonomii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Do tego etapu dopuszczono 100 najlepszych uczestników wyłonionych w skali ogólnopolskiej.

Na podstawie wyników części pisemnej przeprowadzonej w Lublinie wybrano 55 osób, które przeszły do ścisłego finału. Etap centralny, obejmujący egzamin ustny, miał miejsce 4 kwietnia w budynku Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie. Po

jego zakończeniu Karol otrzymał oficjalny tytuł finalisty Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej.

Zgodnie z zasadami obowiązującymi w ramach olimpiady, uzyskanie takiego tytułu wiąże się z możliwością skorzystania z uprawnień rekrutacyjnych na kilkudziesięciu uczelniach wyższych w Polsce. Laureat rozważa obecnie podjęcie studiów na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego lub wybór jednego z kierunków oferowanych przez Szkołę Główną Handlową w Warszawie.

Przygotowanie do kolejnych etapów olimpiady odbywało się pod kierunkiem **Joanny Uryniuk** – nauczycielki wiedzy o społeczeństwie w I LO im. Tadeusza Kościuszki we Włodawie.

Tegoroczna edycja Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej była okazją do sprawdzenia znajomości zagadnień dotyczących funkcjonowania Unii Europejskiej, polityki gospodarczej, ekonomii oraz zarządzania. Finalista reprezentujący włodawskie liceum znalazł się w wąskim gronie uczniów, którzy pomyślnie przeszli przez wszystkie szczeble wieloetapowego konkursu o zasięgu ogólnopolskim. LP

Wójt Gminy Urszulín

informuje, że na tablicy ogłoszeń mieszczącej się w budynku Urzędu Gminy Urszulín wywieszono, a także zamieszczono na stronie internetowej Gminy Urszulín www.ug.urszulin.eu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej www.ugurszulin.bip.lubelskie.pl w dniu 18 kwietnia 2025 r., na okres 21 dni wykaz nieruchomości gminnych przeznaczonych do oddania w użyczenie.

W terminie 6 tygodni od dnia wywieszenia wykazu osoby zainteresowane, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości, w oparciu o art. 34 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 ze zm.) mogą składać wnioski o nabycie nieruchomości w drodze bezprzetargowej.

Szczegółowych informacji o nieruchomości można uzyskać w Urzędzie Gminy Urszulín osobiście lub telefonicznie – tel. 82 592 00 09.

Święta Wielkanocne – czas refleksji, tradycji i rodzinnego ciepła

Jak ten wyjątkowy okres wspominają i przeżywają znane osoby z regionu? Od dziecięcych wspomnień o gomółkach dojrzewających na parapecie, przez poranne święcenie pól wodą z Potoka, aż po świąteczne treningi na hali – Wielkanoc ma wiele twarzy. Zapytaliśmy lokalnych liderów – naukowców, samorządowców i sportowców – co dla nich znaczy ten czas. Ich odpowiedzi łączą jedno: bliskość, pamięć i szacunek dla tradycji.

Senator, prof. ucz. dr hab. Józef Zajac:

Przygotowania do Wielkanocy w moim rodzinnym domu zawsze miały wyjątkowy, pełen tradycji charakter. W Wielką Sobotę od rana sprawdzano, czy wszystko jest gotowe zgodnie ze zwyczajem. Choć post już nie był tak surowy jak w Wielki Piątek, można było z umiarem próbować świątecznych potraw. Do kościoła w Potoku jechały dwie kobiety z rodziny, by pobłogosławić pokarmy, a koszyk starannie przygotowywały moje prababie – Marianna i Rozalia. Święcona woda była równie ważna – przywieziona z kościoła w butelce, bo w Poniedziałek Wielkanocny święciliśmy nią pola, zawsze z wielką powagą, używając palmy wielkanocnej poświęconej w czasie nabożeństwa Niedzieli Palmowej, jako kropidła. Choć wody nigdy nie starczało na wszystkie pola, radziliśmy sobie po swojemu, dolewając zwykłej wody – wierząc, że i tak zachowuje swoje święte właściwości. Wieczorem wszyscy kładli się spać w świeżej pościeli, pachnącej owsianą słomą i spokojem nadchodzącej Wielkiej Nocy.

Prof. ucz. dr Beata Falda, rektor PANS w Chełmie:

Wielkanoc to dla mnie coś więcej niż czas wolny od codziennych obowiązków – to wspomnienie dzieciństwa, rodzinnego ciepła i zapachów, które potrafią przywołać całą lawinę obrazów. Gdy tylko zaczyna się wiosna, a pierwsze promienie słońca wpadają do kuchni, przypominam sobie przygotowania do tych świąt – rytuały, które w moim domu miały niemal sakralny charakter. Najważniejszy był koszyczek ze święconką. Mama przykładła ogromną wagę do jego zawartości – wszystko musiało być domowe, przygotowane z sercem i zgodnie z tradycją. W środku, obok jajek, chrzanu, kielbasy i kawałka chleba, zawsze znajdowały się gomółki – coś, co dla wielu jest zupełnie nieznane, a dla mnie to kwintesencja Wielkanocy.

Gomółki były przygotowywane z twarogu z dodatkiem żółtek i przypraw, w tym kminku. Formowane ręcznie w niewielkie stożki, trafiały na okienny parapet. Tam, w cieple pierwszego wiosennego słońca, ser dojrzewał – dzień po dniu zmieniał się, nabierał charakteru. To było jak małe przemienienie – coś zwyczajnego zamieniało się w coś wyjątkowego. Poświęcone gomółki trafiały na stół wielkanocny jako dodatek do świątecznego barszczu. Dziś, gdy sama przygotowuję święta, nie wyobrażam sobie koszyczka bez gomółek. To mój osobisty most między przeszłością a teraźniejszością. Dla mnie są sercem Wielkanocy – symbolem domu, tradycji i tego, co najważniejsze: miłości przekazywanej z pokolenia na pokolenie.

Mariusz Marcyniak, kapitan CHKS Chełm:

Wielkanoc to piękny czas, ale dla nas, sportowców, wygląda trochę inaczej niż u większości ludzi. Zazwyczaj właśnie wtedy jesteśmy w środku przygotowań do najważniejszych spotkań w sezonie i zamiast przy świątecznym stole, spędzamy go na hali lub na siłowni. Od kilku lat nie udało mi się spędzić świąt tak, jak bym sobie tego życzył, zamiast dwóch – spokojnych dni z rodziną, było szybkie śniadanie wielkanocne albo przysłowiowa godzinka przy stole w porze obiadowej i popołudniu musiałem być na treningu. Mam jednak ogromne szczęście, bo trzeci już sezon reprezentuję barwy drużyny z Chełma, dlatego całą moją rodzinę mam na miejscu i choć na chwilę możemy się spotkać na przysłowiowe jajeczko.

Jakub Oleszczuk, prezes MPGK w Chełmie:

Przygotowaniami do Świąt Wielkiej Nocy zajmuje się głównie moja żona Renatka – to ona dba o wszystkie potrawy, dekoracje i świąteczny klimat. Ja natomiast pełnię bardzo ważną rolę... testera smaku! Z przyjemnością podjadam wszystko, co tylko pojawi się w zasięgu ręki – na bieżąco sprawdzam, czy wszystko wyszło idealnie.

Posel Anna Dąbrowska-Banaszek:

Każdego roku Świąta Wielkiej Nocy poprzedzone są czasem przygotowań – rozważań, rekolekcji, porządków oraz Wielkim Tygodniem z Niedzielą Palmową i uroczystościami Triduum Paschalnego. To taki czas zatrzymania i refleksji w pędzie zwykłych, codziennych obowiązków. Ważne jest poświęcenie pokarmów w Wielką Sobotę – aby po Poranku Zmartwychwstania, ciesząc się ze zwycięstwa Życia nad Śmiercią, podzielić się nimi z bliskimi.

Są też takie przysmaki, które „muszą być” na świątecznym stole – np. wafelki, przygotowane według „sprawdzonej” receptury.

Daniel Miciuła, burmistrz Krasnegostawu:

Święta Wielkanocne to dla mnie szczególny czas – nie tylko jako burmistrza, ale przede wszystkim jako męża, ojca i członka dużej, kochającej rodziny. Od maja pełnię zaszczytną funkcję burmistrza, jednak to w domu, przy wielkanocnym stole, odnajduję to, co w życiu najważniejsze – rodzinne ciepło, tradycję i wspólnotę. Od lat podtrzymuję u nas domową tradycję: wstaję jako pierwszy i nie ma zmiłuj – każdego oblewam wodą. Dzieci czekają na to z uśmiechem (no, może niekoniecznie tuż po przebudzeniu), a śmiechu i zamieszania jest co niemiara. Cieszę się, że mimo wielu obowiązków, mogę spędzać te święta tak, jak zawsze marzyłem – w gronie najbliższych, z poczuciem jedności i radości z bycia razem.

Janusz Szpak, starosta krasnostawski:

Zgodnie z chrześcijańską tradycją, Wielkanoc to jedno z najważniejszych i najpiękniejszych świąt. To czas wielkiej radości i nadziei. Zawsze staram się przeżywać ten czas głęboko, w gronie rodzinnym i zawodowym. Poniedziałek wielkanocny to z kolei czas pełen tradycji. U nas w domu pielęgnujemy zwyczaj polewania się wodą – z samego rana polewam moich najbliższych wodą, z uśmiechem i radością, tak by pielęgnować tradycję. Świąteczne śniadanie spędzamy z najbliższymi, przyjeżdża wtedy córka z wnukiem. To chwile pełne ciepła, miłości i wdzięczności.

Marek Nowosadzki, wicestarosta krasnostawski:

Święta Wielkanocne to czas zakorzeniony w polskiej tradycji. Niedziela Zmartwychwstania Pańskiego jest jednym z najważniejszych wydarzeń w roku liturgicznym. Każdego roku z przyjemnością wracam myślami do świąt wielkanocnych z dzieciństwa, do kolorowych pisanek i baranka z cukru. Obowiązkowe było niesienie koszyczka do kościoła, chociaż oczywiście najwięcej emocji budził lany poniedziałek. Woda lała się strumieniami – z kubków, pistoletów wodnych. Nie było mowy o suchych ubraniach. Obecnie Wielkanoc to dla mnie przede wszystkim wspólne chwile, rodzinne śniadanie w Wielką Niedzielę, znajome smaki, wyjazd do lasu i taki trochę rodzinny reset. To czas otuchy i nadziei.

Piotr Deniszczuk, starosta chełmski:

Jesteśmy szóstym pokoleniem rodziny mieszkającej w Wólce Tarnowskiej. Mieszkamy w stuletnim domu, który zbudował mój dziadek. To nasze gniazdo rodzinne. Tu są nasze korzenie. Podobnie jak moi dziadkowie i rodzice, tak i my spędzamy święta w domu. Cała rodzina wie, że czekamy na każdego. Tak więc przyjeżdża ten, kto zażęskni za rodziną i Wólką Tarnowską. Pierwsi goście przyjadą już w piątek – z powiatu i z Polski – i będą kilka dni. Niektórzy wpadną na kilka godzin. W tym roku spędzimy święta z dziećmi, wnukami i kuzynami. Role w domu są podzielone tradycyjnie. Ja i synowie zajmujemy się polem. Kwiecień to czas intensywnych zabiegów agrotechnicznych. Żona i synowie królują w kuchni. Menu zmieniało się w ciągu lat. Teraz wszyscy fit i na dietach – więc większość dań oparta na sałatach, szpinaku i jajkach. Ale i dla miłośników tradycyjnej Wielkanocy coś się znajduje. Nie zabraknie święconki, wędzonki i jaj przygotowanych na różne sposoby. Na Wielkanoc odwiedzamy także groby naszych bliskich – rodziców, dziadków i pradiadków, którzy przez pokolenia świętowali w tym domu. Wnuki wiedzą, że przed dziadkami byli prapradziadkowie i praprapradziadkowie. Pokolenia mijają, zostaje piękna historia i to co najbardziej cieszysz dzieci i wnuki. Nowe życie, nadzieję i energia.

Nowe połączenie z Berlinem już od grudnia

● **CHEŁM** Po latach oczekiwani Chełm znów stanie się ważnym punktem na kolejowej mapie Europy. Jak wynika z zaprezentowanej właśnie przez Ministerstwo Infrastruktury i PKP Intercity nowej oferty połączeń międzynarodowych, mieszkańcy miasta już od grudnia będą mogli bezpośrednio dojechać m.in. do Berlina. Miasto zyska nowe, długo wyczekiwane połączenie i to bez konieczności przesiadek.

Grudzień 2025 przyniesie przełom w kolejowych podróżach międzynarodowych z Polski. Ministerstwo Infrastruktury oraz PKP Intercity przedstawiły założenia nowej oferty, która nie tylko zwiększy liczbę połączeń do krajów sąsiednich, ale też włączy do europejskiej siatki komunikacyjnej miasta dotąd pomijane. Wśród nich wyróżnia się Chełm.

Nowa siatka połączeń opiera się na założeniu, że rozwijana w ostatnich latach infra-

struktura powinna iść w parze z konkretną ofertą przewoźną. Jak zaznaczył wiceminister Piotr Malepszak, rząd planuje nie tylko poprawić dostępność transportu kolejowego w relacjach międzynarodowych, ale też zapewnić korzyści dla pasażerów podróżujących po kraju. Pociągi jadące za granicę będą bowiem zatrzymywały się w wielu polskich miastach, pełniąc również funkcję połączeń wewnętrznych.

W tym kontekście Chełm

zyskuje szczególne znaczenie. Już od grudnia pojedzie stąd nowy nocny pociąg do Berlina – bez konieczności przesiadek, co do niedawna wydawało się zupełnie nierealne. Skład ten, rozpoczynający bieg w Przemyslu, będzie prowadził specjalną grupę wagonów właśnie z Chełma. Przejedzie przez Warszawę i Łódź, dając tym samym mieszkańcom Lubelszczyzny komfortowy i bezpośredni dostęp do stolicy Niemiec.

To jednak nie koniec. Chełm ma stać się także jednym z głównych punktów w podróżach na wschód. Ministerstwo zapowiada bowiem zwiększenie liczby pociągów kursujących na Ukrainę, a jeden z głównych kierunków ma prowadzić przez przejście graniczne w Dorohusku. Na razie trwają jeszcze uzgodnienia dotyczące szczegółów, ponieważ przepustowość tej trasy ograniczana jest możliwościami odpraw granicznych. Niemniej jasne jest, że Chełm odegra tu kluczową rolę, stając się istotnym węzłem na trasie pomiędzy Polską a Ukrainą.

W skali całego kraju nowa oferta PKP Intercity to największe rozszerzenie międzynarodowych połączeń od wielu lat. Do Berlina pojedziemy siedem razy dziennie z Warszawy, z zachowaniem regularnego, dwugodzinnego taktu. Nowe pociągi połączą Polskę również z Lipskiem – kursy wystartują

z Krakowa i Przemysła, przejeżdżając m.in. przez Wrocław i Opole, i dotrą do Niemiec przez nieobsługiwane dziś pasażersko przejście w Horce. W Lipsku zaplanowano dogodne skomunikowanie z dalszymi trasami – do Monachium, Frankfurtu nad Menem czy Stuttgartu.

Silne akcenty pojawiają się także na południu Europy. Połączenia z Czechami i Austrią zostaną znacznie wzmocnione – pociągi z Krakowa będą jeździć do Pragi, a istniejący nocny skład Chopin zostanie wzbogacony o wagony kursujące zarówno do Pragi, jak i do Monachium. Dodatkowo, drugi pociąg do Wiednia wyruszy z Wrocławia, a dotychczasowy zostanie przedłużony aż do Poznania. Oznacza

to, że pasażerowie z zachodniej Polski zyskają znacznie wygodniejszy dostęp do stolicy Austrii.

Nowości nie zabraknie także na kierunku litewskim. Choć model podróży przez Trakiszki i Mockawę pozostanie przesiadkowy, liczba kursów wzrośnie. Do „Hańczy” kursującej z Krakowa, dołączy nowa para pociągów z Warszawy, umożliwiającą codzienne dojazdy w kierunku Wilna.

Na horyzoncie pojawia się także opcja uruchomienia połączenia do Chorwacji – choć na razie trwają rozmowy z partnerami chorwackimi, słoweńskimi i austriackimi, to już teraz mówi się o potencjalnym sezonowym kursie, który byłby hitem wakacyjnym. **AW**

Sprzątają rzekę i zmieniają świat

● **GM. IZBICA** Już 27 kwietnia okolice Tarzymiechów ponownie staną się centrum ekologicznego zrywu. Mieszkańcy, wolontariusze z różnych zakątków Polski oraz pasjonaci przyrody połączą siły, by posprzątać rzekę Wieprz i okoliczne tereny zielone. Wszystko w ramach ogólnopolskiej inicjatywy Operacja Czysta Rzeki, której lokalnym sercem są: Stowarzyszenie Kuźnia Kultury oraz Kanukam Spływy Kajakowe. Ekologicznym bohaterem możesz zostać także i Ty!

O szczegółach akcji na antenie radia Bon Ton opowiedziała z pasją Sylwia Rudnicka – lokalna społeczniczka i organizatorka zrywu, który polega na sprzątnięciu rzeki Wieprz, a także okolicznych miejscowości – Tarzymiechy Pierwsze, Tarzymiechy Drugie i Tarzymiechy Trzecie.

- Sprzątamy rzekę od 2010 roku, a do ogólnopolskiej Operacji Czysta Rzeki dołączyliśmy kilka lat temu. W tym czasie akcja bardzo się rozwinęła. Za-

lasów i terenów wokół miejscowości – dodaje Rudnicka.

Akcja to nie tylko ekologia, ale także edukacja oraz integracja. Po zakończeniu sprzątania na uczestników będzie czekał poczęstunek przygotowany przez koła gospodyń wiejskich z Tarzymiech i Izbicy, warsztaty z filcowania wełny alpaka, zabawy indiańskie przy tipi, pokazy muzyczne i fire show.

Dla najmłodszych zaplanowano specjalne atrakcje – dmuchańce, warsztaty przyrodnicze, a także koncerty w wykonaniu uczniów szkoły muzycznej Yamaha. Organizatorzy kładą duży nacisk na edukację dzieci i młodzieży.

- To oni będą w przyszłości odpowiedzialni za naszą planetę. Dlatego zależy nam, by od najmłodszych lat uczyli się troski o środowisko – podkreśla organizatorka.

Sylwia Rudnicka przywołuje też poruszające historie z poprzednich lat.

- Dwa lata temu nasi kajakarze uratowali cztery małe

for.maj/foto

czynialiśmy od kilkunastu osób, dziś mamy ponad 170 wolontariuszy! Cieszy nas to ogromnie, bo dołącza do nas nie tylko lokalna społeczność, ale też ludzie z Warszawy, Białegostoku, Krakowa czy Lublina – mówiła Sylwia Rudnicka.

W tym roku organizatorzy planują nie tylko sprzątnięcie z kajaków, ale także piesze działania – każdy może znaleźć coś dla siebie. Warto zaznaczyć, że udział w akcji nie wymaga specjalnych umiejętności.

- Jeśli ktoś nie czuje się pewnie na wodzie, może dołączyć do grupy pieszej i zadbać o czystość

Wszyscy chętni mogą dołączyć do Operacji Czysta Rzeki. Na stronie www.operacjarzeka.pl można założyć swój sztab lub zapisać się do już istniejącej grupy. Akcje mogą mieć charakter prywatny, szkolny, firmowy czy otwarty. Jak potwierdzają organizatorzy, każda forma zaangażowania jest cenna. **AK**

Nowoczesne autobusy wyjadą na ulice

● **CHEŁM** Jeden z największych projektów inwestycyjnych w historii chełmskiej komunikacji miejskiej wchodzi w fazę realizacji – już wkrótce na ulice miasta wyjadą pierwsze autobusy wodorowe. Zakup nowoczesnej floty, budowa infrastruktury technicznej oraz dostawy ekologicznego paliwa są już w zasięgu naszych rąk.

18 marca 2024 roku prezydent Jakub Banaszek podpisał umowę z konińską firmą PAK -PCE Polski Autobus Wodorowy Sp. z o.o. na dostawę aż 26 autobusów wodorowych. Kontrakt o wartości blisko 97 milionów złotych został wyłoniony jako najkorzystniejsza oferta spośród trzech zgłoszonych w przetargu.

Nowe autobusy to nie wszystko. Miasto realizuje rozbudowany projekt infrastrukturalny. Na ul. Okszowskiej trwa budowa nowoczesnej zajezdni autobusowej, która będzie wyposażona w pomieszczenia socjalne dla kierowców. Równolegle prowadzone są prace przy ul. Karłowicza, Ceramicznej i Zawadowce, gdzie powstają nowe pętle autobusowe. Modernizacji poddane zostaną także przystanki, które

for. DW/ Spotted Lublin / CLA, Jakub Banaszek profil Facebook

dotąd nie były remontowane. Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, który przeznaczył na ten cel ponad 44 miliony złotych.

Ponadto, 6 listopada 2024 roku prezes Chełmskich Linii Autobusowych Mariusz Chudoba podpisał umowę na dostawę paliwa wodorowego z firmą PAK -PCE Stacje H2 Sp. z o.o. z Konina. Kontrakt obowiązuje przez sześć lat – od 16 kwietnia 2025 do 15

kwietnia 2031 roku. Choć przetarg miał tylko jednego oferenta, umowa zapewnia dostawę aż 430 tysięcy kilogramów wodoru, z gwarantowanym minimum 322,5 tysiąca kilogramów. Cena jednostkowa paliwa wynosi 68,90 zł netto za kilogram, co oznacza, że roczne koszty zakupu wodoru przekroczą 5,6 mln zł brutto.

Kluczowym elementem projektu jest budowa mobilnej stacji tankowania wodoru przy ul.

Chemicznej. Jak poinformował Damian Zieliński, rzecznik prasowy Urzędu Miasta, wykonawca zakończył już prace przygotowawcze i utwardził plac.

- Obecnie trwa składanie elementów stacji. Montaż rozpocznie się w czwartek (17 kwietnia) i powinien zakończyć się jeszcze w tym miesiącu – zaznacza Zieliński.

Nowa flota autobusów wodorowych ma rocznie przejeżdżać około 900 tysięcy kilometrów, zużywając przy tym około 66 tysięcy kilogramów wodoru. Dla porównania, we flocie pozostanie jeszcze sześć autobusów diesla, które rocznie pokonają około 200 tysięcy kilometrów, generując znacznie niższe koszty paliwa – ok. 354 tys. zł brutto rocznie. W zestawieniu z 2022 rokiem, kiedy na paliwo dla całej floty wydano niemal 2,9 mln zł brutto, obecne inwestycje oznaczają znaczący wzrost kosztów, ale również skok technologiczny i jakościowy w miejskim transporcie.

Chełm ma stać się jednym z pionierów zielonej rewolucji w transporcie publicznym w Polsce. **AW**

Kto zostanie głosem mieszkańców?

● **CHEŁM** Miasto szuka osoby, która stanie się łącznikiem między urzędem a mieszkańcami - wsłucha się w ich głos, zadba o ich prawa i pomoże w realnym kształtowaniu lokalnej rzeczywistości. Do 23 kwietnia trwa rekrutacja na stanowisko rzecznika praw mieszkańców - funkcji, która łączy społeczne zaangażowanie z konkretnym wpływem na działania samorządu.

Od 1 września 2022 roku w strukturach Urzędu Miasta Chełm funkcjonuje stanowisko rzecznika praw mieszkańców – instytucji powołanej do reprezentowania interesów mieszkańców, koordynacji konsultacji społecznych oraz

nadzoru nad przestrzeganiem praw obywateli w kontaktach z miejską administracją. Początkowo zajmowała je Magdalena Mazurkiewicz, później jej miejsce zajęła Anna Sobczuk-Błaszczuk. Teraz jednak na stołku tym jest wakat, dlatego miasto ogłosiło konkurs.

Do głównych zadań osoby pełniącej tę funkcję należeć będzie m.in.: koordynowanie spotkań z mieszkańcami, prowadzenie poradnictwa, reprezentowanie interesów obywateli w kontaktach z urzędem oraz badanie satysfakcji z jego usług.

Rzecznik będzie również odpowiedzialny za organizację procesów partycypacji społecznej - w tym konsultacji oraz

realizacji Budżetu Obywatelskiego - oraz za działania związane z polityką równego traktowania, przeciwdziałaniem dyskryminacji i zapewnieniem dostępności usług osobom ze szczególnymi potrzebami.

Kandydaci muszą spełnić szereg wymogów formalnych, w tym m.in.: legitymować się wyższym wykształceniem, posiadać co najmniej 3-letni staż pracy oraz cieszyć się nieopozłakowaną opinią. Dodatkowe atuty to m.in. znajomość przepisów dotyczących administracji samorządowej, biegła obsługa komputera, umiejętność pracy pod presją czasu, kreatywność oraz doświadczenie w działaniach z zakresu public relations

i komunikacji społecznej.

Dokumenty aplikacyjne należy złożyć w zaklejonej kopercie do 23 kwietnia osobiście w Urzędzie Miasta Chełm (ul. Lubelska 65, pokój 28) lub przesłać pocztą – decyduje data stempla pocztowego. Aplikacje złożone po terminie nie będą rozpatrywane.

Wymagany zestaw dokumentów obejmuje m.in. CV, list motywacyjny, kopie dokumentów potwierdzających wykształcenie i doświadczenie zawodowe, oświadczenia oraz referencje. Brak podpisu na wymaganych dokumentach może skutkować odrzuceniem aplikacji z przyczyn formalnych. **AW**

Alienacja rodzicielska – problem narasta

● **REGION** Alienacja rodzicielska to problem, który dotyka coraz więcej rodzin w Polsce. Choć temat ten budzi wiele emocji i kontrowersji, skuteczne rozwiązanie wymaga bardziej systemowego podejścia niż jedynie wprowadzania sankcji karnych. Poprawa funkcjonowania sądów rodzinnych, skrócenie czasu oczekiwania na rozprawy oraz rzetelne opinie psychologiczne mogą znacząco przyczynić się do rozwiązania konfliktów i ochrony dobra dziecka. Jak podkreśla mecenas Tomasz Otkąła: „Najważniejsze jest, aby patrzeć na potrzeby dziecka, a nie tylko na interesy rodziców”.

W ostatnim czasie w Polsce nasilają się protesty rodziców domagających się zmian w prawie rodzinnym, a jednym z głównych tematów tych manifestacji jest alienacja rodzicielska. Jak podkreśla mecenas Tomasz Otkąła, specjalista w zakresie prawa rodzinnego, zjawisko to przybiera na sile również w Chełmie, a jego konsekwencje dotyczą zarówno dzieci, jak i rodziców.

- Alienacja ma dwa znaczenia. Z jednej strony jest, według niektórych psychologów, rodzajem syndromu alienacji u dzieci lub tych, którzy byli alienowani. Z drugiej strony mamy do czynienia z alienacją rozumianą jako zachowanie rodzica, który separuje dziecko od drugiego opiekuna - wyjaśnia mecenas Otkąła.

Problem alienacji rodzicielskiej często ujawnia się w sytuacjach rozwodowych, kiedy rodzice walczą o opiekę nad dzieckiem. Niestety, jak zauważa mecenas, procedury sądowe są długotrwałe, co negatywnie wpływa na sytuację najmłodszych.

- Będący w sporze rodzice nieestety długo muszą czekać na pierwszą rozprawę sądową, a jeszcze dłużej na profesjonalną opinię psychologiczno-pedagogiczną. Sądy są przeładowane, a ośrodki opiniujące także mają bardzo dużo pracy - zaznacza.

Czy penalizacja alienacji rodzicielskiej jest rozwiązaniem?

Jednym z postulatów protestujących rodziców jest penalizacja utrudniania kontaktów z dziećmi. W opinii mec. Otkąły jest to rozwiązanie, które budzi wątpliwości.

- Prawo rodzinne już przewiduje pewne penalizacje, a wpisanie tego typu działań do kodeksu karnego może prowadzić do sytuacji, w której jeden rodzic zostaje postawiony w roli sprawcy, a drugi w roli ofiary. Niestety, sprawy rodzinne są pełne niuansów, a perspektywy stron bywają bardzo różne - mówi.

Mecenas podkreśla, że skuteczniejszym rozwiązaniem niż sankcje karne byłoby usprawnienie systemu sądownictwa rodzinnego.

- W moim przekonaniu kluczowe jest rzetelne wysłuchanie stron przez sąd oraz szybkie wydanie opinii psychologiczno-pedagogicznej. Mediacje często nie przynoszą efektów w sytuacjach głębokiego sporu, dlatego tak istotna jest rola sądu i psychologów - dodaje.

Metody alienacji i ich wpływ na dzieci

Zjawisko alienacji rodzicielskiej przybiera różne formy, zależnie od wieku dziecka.

- Jeśli mówimy o dziecku rocznym czy czteroletnim, często pojawia się argument choroby czy niedyspozycji, aby utrudnić kontakty z drugim rodzicem. W przypadku nastolatków częściej dochodzi do manipulacji ich potrzebami, np. przez prezenty czy wpływanie na ich poglądy - tłumaczy mecenas Otkąła.

Niepokojące jest także to, że dzieci bywają angażowane w konflikty między rodzicami, co może prowadzić do długotrwałych konsekwencji psychologicznych.

- Jeśli rodzice nie są w stanie pozbyć się poczucia triumfalizmu, jeśli brakuje dobrej woli, to nic się nie zbuduje. W takich przypadkach konieczna jest stanowcza ingerencja sądu - podkreśla ekspert.

Jakie wsparcie mogą otrzymać rodzice?

W Chełmie nie istnieją wyspecjalizowane instytucje wspierające rodziców zmagających się z alienacją.

- Są psychologowie, którzy pomagają zrozumieć problem, ale brakuje instytucji ukierunkowanych na wsparcie w takich przypadkach - zauważa.

Dłatego pierwszym krokiem dla rodziców powinno być skorzystanie z porady prawnej.

- Długa, sensowna rozmowa z adwokatem lub radcą prawnym pozwoli ocenić, jakie są realne możliwości działania. Warto także rozważyć wizytę u psychologa, aby lepiej zrozumieć sytuację i emocje związane z konfliktem - radzi mecenas Otkąła. **AW**

Mała zmiana w receptach uszczęśliwi pacjentów

Farmaceuta będzie mógł poprawić receptę wystawioną przez lekarza. W drobnym tylko zakresie, ale to sprawi, że pacjent nie będzie musiał jeszcze raz pukać do gabinetu pana doktora.

Zmiana, która została właśnie zapowiedziana w projekcie nowelizacji rozporządzenia ministra zdrowia, ułatwi życie 14 milionom Polaków. Bo tyle osób w Polsce jest uprawnionych do otrzymywania darmowych leków.

Dla kogo leki są za darmo?

Przypomnijmy, że istnieje w Polsce lista leków, które są za darmo. Nie każdy jednak jest zwolniony z płacenia. To przywilej dzieci i młodzieży do 18 roku życia oraz seniorów 65 plus. Żeby jednak w aptece nie wydawać pieniędzy, lekarz musi odpowiednio oznaczyć wystawioną receptę. Wpisać w od-

powiednią rubrykę „Dz” lub „S”. Bez tych liter za darmowe preparaty trzeba zapłacić.

Smutna prawda jest taka, że czasami lekarz zapomni wpisać oznaczenie. Wówczas trzeba się z nim skontaktować, często pojechać raz jeszcze na wizytę i prosić, żeby skorygował błąd.

Zmiana na plus. Aptekarz sam wstawi właściwy kod

Teraz ma się to zmienić. Kiedy zapowiadana nowelizacja wejdzie w życie, farmaceuta będzie mógł dopisać litery. Uprawnienia pacjenta ustali na podstawie numeru PESEL. To drobna zmiana, ale sprawi, że nie będzie już trzeba kontaktować się z lekarzem.

Ta modyfikacja przepisów jest jedną z kilku dotyczących recept. Już kilka miesięcy temu Ministerstwo Zdrowia (MZ) zapowiadało, że zmieni także zasady realizacji recept. Teraz moż-

na je zrealizować tylko w jednej aptece. Nawet jeżeli wykupienie leków pacjent rozłoży w czasie, to musi to zacząć i zakończyć w tym samym punkcie.

Poważniejsze kłopoty zaczyna się w momencie, gdy na receptę jest kilka specyfików, a w aptece któregoś brakuje. Nie można po ten lek iść gdzie indziej, gdy pozostałe kupiło się w pierwszym punkcie.

MZ chce tak zmienić przepisy, żeby jedną receptę można było realizować w kilku aptekach. Co dzieje się z tym pomysłem?

- Na polecenie ministrowi zdrowia rozpoczęto prace dotyczące realizacji e-recepty w różnych aptekach. Termin wdrożenia tej usługi planowany jest na rok 2025. Z uwagi na fakt, że temat jest ważny społecznie, przygotowanie tego rozwiązania ma nadany status pilny - wyjaśnił niedawno posłom wiceminister Wojciech Konieczny.

News 4Media

Dwa wypadki podczas prac gospodarskich

● **POW. CHEŁMSKI** W weekend na terenie powiatu chełmskiego doszło do dwóch niebezpiecznych wypadków, do których wzywane były zespoły ratownictwa medycznego. Poszkodowani trafili do szpitala.

Pierwszy z incydentów miał miejsce na terenie gminy Siedliszcz. 55-letni mężczyzna zranił się w stopę podczas pracy wykonywanej przy pomocy piły łańcuchowej. Ratownicy medyczni, którzy przybyli na

miejsce, zaopatrzyli ranę, podali środki przeciwbólowe i po założeniu opatrunku przetransportowali poszkodowanego do szpitala.

Do drugiego zdarzenia doszło w gminie Chełm. 45-latek, wykonując prace gospodarskie przy domu, skaleczył dłoń kosiarką. Zespół ratownictwa medycznego zabezpieczył rany cięte dwóch palców, założył opatrunek i również przewiózł mężczyznę do szpitala.

Oba przypadki pokazują, jak niebezpieczne mogą być codzienne prace gospodarskie, szczególnie przy użyciu sprzętu mechanicznego. Ratownicy apelują o zachowanie szczególnej ostrożności i stosowanie zasad bezpieczeństwa - m.in. używanie odpowiedniego obuwia ochronnego, rękawic roboczych, a także sprawdzanie stanu technicznego urządzeń przed ich użyciem.

(am)

PSYCHOTERAPEUTA
EWA JOACHIMOWICZ
Gabinet Psychoterapii i Rozwoju Nako
784 912 289
Chełm, ul. Wołyńska 32, gab. 33

- ☆ psychoterapia: dorośli, młodzież
- ☆ psychoterapia małżeńska, par
- ☆ superwizja indywidualna, grupowa

PROTEZY ZĘBOWE ELASTYCZNE
www.protetykachelm.pl
tech. dent. **Tomasz Janiak**
naprawy protez
protezy całkowite silikon
☎ **500-338-200**
SM DEMOS, obok antyków
(wejście w piwnicy)
wt.-pt.: 11:00 - 17:00
Chełm ul. Lutosałwskiego 4/16

Lek. med. Zbigniew Bąk
SPECJALISTA NEUROLOG
Chełm, ul. Zachodnia 41
(os. Gwarek)
Przyjmuje: poniedziałki,
czwartki, od godz. 16.00
Rejestracja telefoniczna
82 564 30 74

Życzymy Zdrowych i Spokojnych Świąt Wielkanocnych

PIELG-MED
Centrum Rehabilitacji
www.pielg-med.pl

GABINET ZDROWIA PSYCHICZNEGO
PRZYCHODNIA SPECJALISTYCZNA CENTRUM
Dr n. med. Marek Daniłoso
lekarz specjalista psychiatra
specjalista psychiatra dzieci i młodzieży, psychoterapeuta
leczenie zaburzeń psychicznych u dorosłych, młodzieży i dzieci

Chełm, ul. Szpitalna 47/10
☎ 82 569 90 10, 82 569 90 11
www.przychodniacentrum.com

www.nzozlekdent.pl
LEK-DENT Chełm, ul. Wołyńska 32
lek. med. **Tomasz Wojewoda**
specjalista ginekolog-położnik
zaprasza
poniedziałki - 16:00 - 18:00

- KOMPLEKSOWA OPIEKA położnicza i ginekologiczna
- USG, KTG i cytologia

Rejestracja tel. 82 563 13 53, 82 565 13 53

PRACOWNIA PROTETYCZNA
Technik dentystyczny
Jadwiga Branecka - Kania
pl. Kupiecki 10 (II piętro)
pon. - pt.: 10.00 - 16.00
Tel: 606 902 148

LEK DENT Chełm
ul. Wołyńska 32
Dr n. med. **Krzysztof Wojewoda**
Specjalista Ginekolog-Położnik
zaprasza
wtorki środy piątki

- USG i KTG (w ramach wizyty)
- Kolposkopia

Rejestracja tel. 82 563 13 53, 82 565 13 53

APTEKA pomocna
pn - pt 7:00 - 20:00
sob 8:00 - 18:00
ul. Szpitalna 40
Chełm

Co jest grane?

MINECRAFT

przygodowy/fantasy

Witamy w świecie Minecrafta, gdzie kreatywność nie tylko pomaga tworzyć, lecz jest niezbędna do przetrwania! Czworu nieudaczników – Garrett, „Śmieciarz” Garrison (Momoa), Henry (Hansen), Natalie (Myers) i Dawn (Brooks) – zmagają się z codziennymi problemami, kiedy nagle tajemniczy portal wciąga ich do Naddziemia: dziwacznej krainy pełnej sześcianów, w której najważniejsza jest wyobraźnia. Żeby wrócić do domu, będą musieli zaplanować nad tym światem i ochronić go przed złymi stworzeniami, takimi jak pigliny i zombie.

CHEŁM

CKF ZORZA 21, 22, 23 kwietnia – godz. 13:00, 15:15; 17:30; 24 kwietnia – godz. 13.30, 15.45;

GRZESZNICY

horror/przygodowy

Chcąc zostawić za sobą burliwą przeszłość, bracia bliźniacy (Jordan) wracają do rodzinnego miasta, żeby zacząć życie od nowa. Na miejscu przekonują się, że czeka na nich jeszcze gorsze zło.

CHEŁM

CKF ZORZA 21, 22, 23 kwietnia – godz. 19:30, 24 kwietnia – godz. 21.00;

INNEGO KOŃCA NIE BĘDZIE

dramat

Po dłuższej nieobecności, Ola, najstarsza z trójki rodzeństwa, postanawia wrócić w rodzinne strony. Chociaż na pierwszy rzut oka wszystko wygląda znajomo, to w rzeczywistości życie jej bliskich ruszyło dalej. Mama ma nowego partnera, w garażu brakuje ulubionego samochodu taty, a rodzinny dom wkrótce ma zostać sprzedany. Relacje z bratem, siostrą i matką są dalekie od idealu. Ola wie, że to ostatni moment, aby pogodzić się z przeszłością i zacząć żyć na nowo. Pomogą w tym pełne ciepłych wspomnień rodzinne kasety video i zdjęcia znalezione na strychu.

KRASNYSTAW

KINO MORSKIE OKO 23 kwietnia – 18:00,

Święto Muzyki i Pamięci w Chełmskim Domu Kultury

● **CHEŁM** 27 kwietnia o godzinie 15:30 w Chełmskim Domu Kultury rozbrzmi wielogłosowa harmonia. To właśnie wtedy odbędzie się XXXIV Spotkania Chóralne, wydarzenie, które na stałe wpisało się w kulturalny kalendarz miasta. Wstęp na koncert jest wolny, co stanowi doskonałą okazję, by zanurzyć się w bogactwie muzyki chóralnej.

To już pewna tradycja w chełmskim kalendarzu wydarzeń kulturalnych. W tym roku podczas koncertu publiczność usłyszy sześć zespołów.

– Przyjeżdżają do nas chóry, które u nas były czy bywają prawie co roku, ale też będą chóry, które nie były jakiś czas i znowu są. Cieszymy się z tego bardzo – mówi **Danuta Bałka-Kozłowska**, dyrygent Chóru Ziemi Chełmskiej „HEJNAŁ” im. Mieczysława Niedźwieckiego.

Obok gospodarza, Chóru Ziemi Chełmskiej „HEJNAŁ” im. Mieczysława Niedźwieckiego pod batutą Danuty Bałki-Kozłowskiej, usłyszymy Chór Męski Ziemi Biłgorajskiej „ECHO” dyrygowany przez **Pawła Stelmacha**, z którym chełmski „Hejnał” łączy wieloletnia przyjaźń i wzajemne wizyty na koncertach. Kolejnym gościem będzie Chór „TARNA-VOX” z Tarnawatki pod dyktando **Wiesławy Grabek-Woś**. Nie scenie Chełmskiego Domu Kultury zobaczymy również Chór Parafii Pliszczyn „EX TOTO CORDE” pod dyktando **Karola Gadzały**, zespołu łączącego różne pokolenia pasjonatów śpiewu. Z Włodawy przybędzie zaprzyjaźnio-

ny Chór „FLETNIA PANA” pod dyktando **Pawła Łobacza**, który tuż po chełmskim występie wyruszy na festiwal do Hiszpanii z imponującym repertuarem. Po raz pierwszy na XXXIV Spotkaniach Chóralnych publiczność będzie miała okazję posłuchać Akademickiego Chóru Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie, prowadzonego przez **Marka Ozimka**. Wybór repertuaru na tegoroczne spotkania nie był przypadkowy.

– W tym roku chciałam, żeby te pieśni, które przygotowują chóry, w jakiś sposób upamiętniały osobę Oskara Kolberga, zbieracza pieśni ludowych. Wydaje mi się, że warta jest pokazania ta spuścizna – zdradziła dyrygentka **Danuta Bałka-Kozłowska**.

Organizatorzy zadbali o to, by muzyka chóralna stała się bardziej przystępna dla szerszej publiczności. Zapowiedzi utworów i ciekawe informacje o nich przybliży zebranym **Barbara Szarwiło**, związana z Teatrem Ziemi Chełmskiej i Chełmskim Domem Kultury. Co więcej pojawią się także niespodzianki łączące muzykę ludową i sakralną.

– Dedykowaliśmy także ten program rocznicy śmierci Jana Pawła II. W związku z tym pomyślałyśmy razem z **Barbarą Szarwiło**, że dobrze by było zawrzeć w repertuarze fragmenty poezji albo tekstów papieskich – mówi dyrygentka.

Koncert odbędzie się w drugą niedzielę po Wielkanocy, co stwarza możliwość wykonania również radosnych pieśni paschalnych.

– Serdecznie zapraszamy wszystkich 27 kwietnia o godzinie 15:30 do Chełmskiego Domu Kultury na to wyjątkowe święto muzyki – zachęca **Danuta Bałka-Kozłowska**.

Chór Ziemi Chełmskiej „HEJNAŁ” im. Mieczysława Niedźwieckiego będzie obchodził w przyszłym roku sześćdziesięciolecie istnienia, dodatkowo w 2026 roku przypadają jubileuszowe XXXV Spotkania Chóralne. Organizatorzy już myślą o organizacji tych wydarzeń.

– Jubileusz nie odbędzie się razem ze spotkaniami. Chór został założony we wrześniu „66 roku przez pana Mieczysława Niedźwieckiego, kiedyś nauczyciela, a potem dyrektora szkoły muzycznej. To właśnie we wrześniu planujemy celebrować ten wyjątkowy dla nas moment – podsumowuje **Bałka-Kozłowska**.

To cykliczne wydarzenie to dowód na to, że muzyka łączy pokolenia i regiony, a pasja do śpiewu wciąż żyje i rozwija się. **MŁ**

Polska najpiękniejsza

25 kwietnia (piątek) o godzinie 18:00 Chełmski Klub Podróżników zaprasza na swoje 115. spotkanie, które w całości poświęcone będzie polskim wożom. Wstęp na wydarzenie, organizowane przez Stowarzyszenie WeRWA, Chełmską Bibliotekę Publiczną oraz Oddział PTTK im. Kazimierza Janczykowskiego, jest wolny.

Podczas spotkania czeka na publiczność prawdziwa uczta wrażeń. Swoimi niezwykle ciekawymi doświadczeniami podzielą się **Krystyna Stawicka** i **Marian Smiatek**, którzy wraz z dwójką dzieci przez ponad cztery lata

uczty w wykonaniu Stowarzyszenia Załoga Ósemki, które prezentuje znane i lubiane piosenki turystyczne. Dodatkowo, prezes Oddziału PTTK **Zbigniew Lubaszewski** przypomni historię organizacji w 115. rocznicę jej powstania, co będzie nie lada gratką dla miłośników turystyki z tradycjami.

Punktem kulminacyjnym wieczoru będzie tradycyjny konkurs wiedzy o turystycznych atrakcjach naszego regionu i całej Polski. Na zwycięzców czekają nagrody, w tym voucher do znanych lokali gastronomicznych w powiatach chełmskim i włodawskim.

przemierzali Polskę w przerobionym na dom autobusie. Ich opowieści o życiu w drodze, o napotkanych ludziach i o tym, jak ich mobilny dom zamieniał się w kawiarnię na festiwalach, z pewnością zainspirują niejednego marzyciela o podróżach. Nie zabraknie muzycznej

Nie przegapcie ostatniego przedwakacyjnego spotkania Chełmskiego Klubu Podróżników. Więcej szczegółów na temat wydarzenia znajdziecie na fanpage'u Stowarzyszenia WeRWA i Chełmskiego Klubu Podróżników na popularnym portalu społecznościowym.

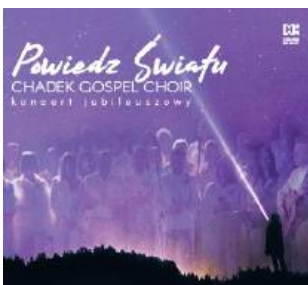
Jubileuszowy koncert CHADEK GOSPEL CHOIR w maju

● **CHEŁM** 24 maja o godzinie 18:00 w Chełmskim Domu Kultury zabrzmiały głosy CHADEK GOSPEL CHOIR podczas jubileuszowego koncertu z tytułowanego „Powiedz światu”. Wydarzenie będzie podsumowaniem bogatej działalności chóru, który na stałe wpisał się w artystyczny krajobraz Chełma i całego regionu.

Organizatorzy zapowiadają niezapomniany wieczór, wypełniony wyjątkową kolekcją utworów, pieśni nadziei i chwały, które tego dnia usłyszymy w zupełnie nowych aranżacjach.

Sięgając do twórczości najwybitniejszych artystów muzyki gospel i soul ostatnich dekad, takich jak: **Quincy Jones**, **Kirk Franklin**, **Fred Hammond**, **Ron Kenoly**, **Yolanda Adams**, **Norris Garner** czy **Hillsong United**. CHADEK GOSPEL CHOIR pragnie zaprezentować koncertową selekcję gospelowych „hitów”.

Jubileuszowy koncert uświetnią goście i zaprzyjaźnieni artyści chóru, wśród których znajdują się: **Mateusz Krautwurst**, **Dominika Sitarczuk**, **Mariusz Małtera**, a także młodsza formacja – CHADEK GOSPEL KIDS. Chóro-

wi towarzyszyć będzie również zespół instrumentalistów GOSPEL RAIN w składzie: **Łukasz Kołodziejczyk** (piano), **Kornel Popławski** (bass), **Grzegorz Kuligowski** (perkusja), **Piotr**

Koszalka i **Grzegorz Głuch** (gitary), a także chełmscy muzycy i akompaniatorzy – **Klaudia Fetta** i **Bogdan Depta**.

CHADEK GOSPEL CHOIR działa w Chełmskim Domu Kultury od 2010 roku, kiedy to zrodził się spontaniczny pomysł warsztatów muzyki gospel. Od tego czasu, krok po kroku, chór budował swoją markę. Na swoim koncie mają dziesiątki koncertów, udział w stałych wydarzeniach artystycznych ChDK, takich jak koncerty noworoczne i obchody Święta Niepodległości, a także liczne własne projekty

muzyczne i trasy koncertowe. Za ich sukcesem stoi dyrygent **Grzegorz Głuch**, znana postać polskiej sceny gospel, lider zespołu GOSPEL RAIN, kompozytor i producent muzyczny, który od lat z pasją działa w naszym regionie. Jego zaangażowanie dla społeczności Chełma zostało docenione tytułem CHEŁMIANINA ROKU 2024.

Bilety na jubileuszowy koncert CHADEK GOSPEL CHOIR „Powiedz światu” dostępne są w cenie 40 złotych na stronie internetowej Chełmskiego Domu Kultury. **MŁ**

Kobiece historie w DKF Rewers

● **CHEŁM** Kolejne spotkanie Dyskusyjnego Klubu Filmowego Rewers już w czwartek, 24 kwietnia o godz. 18:00 w chełmskim kinie Zorza. Tym razem kino społecznie zaangażowane i poruszający dramat w reżyserii uzdolnionej zambijskiej reżyserki **Rungano Nyoni**.

„Jak zostałam perliczką” opowiada historię Shuli - dorosłej kobiety, która podczas podróży natrafia na ciało swojego wujka Freda. To tragiczne odkrycie zmusza ją do zmierzenia się z traumami z przeszłości, społecznymi oczekiwaniami wobec kobiet oraz do nauczania

się, jak ostrzec innych przed zagrożeniem - niczym czujna perliczka. Film w sugestywny sposób ukazuje jej cichą walkę o wyrażenie własnego głosu i sprzeciwu wobec przemocy oraz niesprawiedliwości. Rungano Nyoni (autorka głośnego „Nie

jestem czarownicą”) w swoim najnowszym filmie zaprasza nas tym razem do surrealistycznego świata, gdzie patriarchat zderza się z buntem, a tradycja ukrywa brutalne sekrety.

Film jest koprodukcją brytyjsko-irlandzko-zambijską i zdobył nagrody za reżyserię podczas przeglądu Un Certain Regard oraz BIFA, czyli nagrodę brytyjskiego kina niezależnego. Przed seansem wyświetlanym w kinie Zorza w ramach DKF odbędzie się krótka prelekcja, a dla chętnych osób po seansie dyskusja.

Juna

Spotkanie z twórcami „Niezłej Sztuki”

● **CHEŁM** 24 kwietnia o godzinie 09:00 w Chełmskiej Bibliotece Publicznej odbędzie się po raz kolejny spotkanie z cyklu „Pasja i kariera”. Gośćmi będą **Aleksandra Borysiewicz** i **Grzegorz Chwesiuk**, współorganizatorzy popularnego festiwalu „Niezła Sztuka”.

Wydarzenie skierowane jest do młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz

uczniów klas 7-8 szkół podstawowych. Organizatorzy również zapraszają na spotkanie wszystkie osoby zainteresowane, które stoją u progu wyboru swojej ścieżki zawodowej i poszukują życiowej pasji.

Wstęp na spotkanie jest wolny, a dla grup szkolnych istnieje możliwość zgłoszenia uczestnictwa pod numerem telefonu 82 564-26-55. **MŁ**

Z wyścigu wrócili ze srebrem

fot. Rozmus Photography

● **RAJDY SAMOCHODOWE** Pierwszy tegoroczny rajd Paweł Hurko, reprezentujący również Automobilklub Chełmski, wraz z pilotem Jarosławem Janaszem, zakończyli na podium.

W drugi weekend kwietnia rajdowcy zainaugurowali rywalizację startem w 9. Tech-Mol Rally w Nowej Rudzie, tym samym rozpoczynając cykl Tarmac Masters. Pawłowi Hurko

i Jarosławowi Janaszowi udało się zająć drugie miejsce w klasie PRO2, a ścigali się niezmiennie w fordzie fiesta R200. Szybsi od nich w tej kategorii byli Marta Matuszczyk i Jacek Januchta (Citroën C2 R2), a czołową trójkę zamknęli Przemysław Skradz i Michał Skradz (Citroën C2 R2 Max). W klasyfikacji generalnej Paweł Hurko i Jarosław Janasz plasują się na 19. lokacie.

MP

Potrójne podium chełmianina

● **BBJ** Reprezentujący chełmską Fabrykę Sportu Marcin Mazurek, wychowanek trenerów Daniela Krysy i Marcina Poźniaka, dorzucił do dorobku trzy brązowe medale. Stawał na podium zarówno w Mińsku Mazowieckim, jak również w Legionowie.

W pierwszym z tych miast, z udziałem fighterów z 52 klubów, rozegrało się XII Grand Prix Polski w brazylijskim jiu-jitsu.

Marcin Mazurek, który tę dyscyplinę trenuje od trzech lat, wywalczył tam brązowy medal. Równie dobrze poszło mu w XXI Mistrzostwach Polski ADCC, których gospodarzem było Legionowo, skąd wrócił z następnymi dwoma krążkami z tego kruszcu. Zawodnik Fabryki Sportu uplasował się na trzecim miejscu w kategorii adult początkujący +100 kg, zamknął także podium w kategorii masters.

MP

Awansowali do zmagania wojewódzkich

● **PIŁKA NOŻNA** Zespoły piłkarskie z powiatu chełmskiego są już po pierwszym etapie rozgrywek rozpoczynających walkę w XXV edycji turnieju „Z podwórka na stadion - o Puchar Tymbarku”. O awanse walczyły na boisku przy Szkole Podstawowej nr 8 w Chełmie.

W kategorii U12 pierwsze miejsce zajęli chłopcy z SP nr 8 w Chełmie, za nimi uplasowała się drużyna Sigma Jedynka Chełm, a podium zamknęła Siódemka Chełm, z kolei wśród dziewcząt w tej samej grupie wiekowej na najwyższym stopniu podium stanęły piłkarzki z Iskry Jedynka Chełm, a za

nimi znalazły się zawodniczki z SP nr 8 w Chełmie.

W U10 wśród chłopców najlepsi okazali się ci ze składu

Fani Tymbarku SP nr 8 w Chełmie, za nimi znaleźli się młodzi piłkarze ze Szkolnej Akademii Futbolu SP nr 5 w Chełmie, a podium zamknęli ex aequo Iskra Jedynka Chełm oraz Szóstka Chełm. W kategorii U10 dziewcząt, jak również U8 chłopców i dziewcząt, awanse bezpośrednie do zmagania wojewódzkich wywalczyły zespoły Szkolnej Akademii Futbolu SP nr 5 w Chełmie. Z drużynami z całej Lubelszczyzny wyżej wymienione drużyny powalczą w Lubartowie na początku maja.

Więcej zdjęć na supertydzen.pl.

MP

Vojśławia najlepsza w Leśniowicach

fot. Astra Leśniowice

● **SIATKÓWKA** Zespół Vojśławii Wojśławice wygrał turniej miksów o Puchar Wójta, który był organizowany przez Urząd Gminy Leśnio-

wice oraz miejscowy klub Astra. Rywalizację sędziowali Krzysztof Wypych i Dominik Saran.

Drużyna z Wojśławic po-

konała w finale skład Volley Zamość, natomiast podium zamknęła Wola Uhruska. Na dalszych lokatach znalazły się kolejno zespoły: Astra Leśnio-

wice I, Wierzbica oraz Astra Leśniowice II. Nagrody MVP trafił do Magdy Siwiec i Grzegorza Żolyniaka.

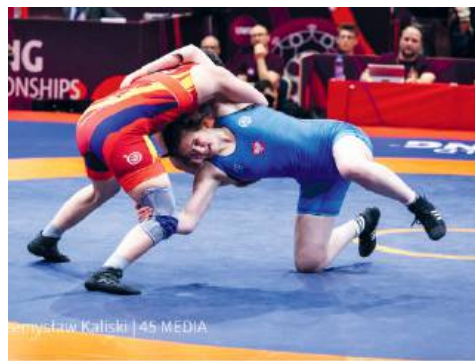
MP

Bez medali w czempionacie

● **ZAPASY** Pięcioro reprezentantów Cementu Gryfa Chełm wróciło już z Bratysławy, gdzie rozgrywały się Mistrzostwa Europy Seniorów. Dwóm zapaśnikom udało się przebrnąć do walk o strefę medalową, jednak na słowackich matach musieli uznać wyższość rywali.

Najdalej w europejskim czempionacie udało się dotrzeć Oldze Padoshyk i Danieli Tkachuk, które ostatecznie uplasowały się na piątym miejscu w swoich kategoriach wiekowych, ale zaprezentowały świetną formę i charakter, zacinając dopiero rywalizację w grupie seniorów. Pierwsza z nich przegrała z Rosjanką startującą pod neutralną flagą, natomiast druga została pokonana przez rywalkę z Rumunii, która ma już na koncie medal w mistrzostwach Starego Kontynentu.

W tej samej kategorii wagi co Olga Padoshyk walczyła Alicja Nowosad, również debiutująca wśród senierek,

Przemysław Kaliski | 45 MEDIA

Przemysław Kaliski | 45 MEDIA

Przemysław Kaliski | 45 MEDIA

Przemysław Kaliski | 45 MEDIA

Przemysław Kaliski | 45 MEDIA

ale trafiła na bardzo wymagającą rywalkę z Rosji, która

następnie przegrała, tym samym odbierając chełmskiej

zapaśniczce możliwość udziału w repasażach. Z kolei Katarzynie Krawczyk udało się wygrać z reprezentantką Austrii, jednak w następnym pojedynku uległa Turczynie, która później odpadła z rywalizacji i chełmianka podzieliła los koleżanki. Niełatwe zadanie dostał również Szymon Szymonowicz, który stanął w szranki z zapaśnikiem z Azerbejdżanu, uczestnikiem Igrzysk Olimpijskich w Paryżu, i musiał uznać jego wyższość.

MP

NOWOŚĆ!!!

Sprawdzenie auta przed zakupem

- elementy, które były malowane
- geometrie i stan zawieszenia
- komputerowy odczyt usterek
- stan układu hamulcowego

MOTO-POL
Chełm, al. Przyjaźni 2
tel./fax (82) 565 50 30

2007

SAMOCHODOWE
INSTALACJE GAZOWE
MONTAŻ - SERWIS • SPRZEDAŻ CZĘŚCI

KLIMATYZACJA
AUTOELEKTRONIKA

Chełm, ul. Zawadówka 22
☎ 82 5602114, 503 156 879
elcar@auto-gaz.chelm.pl

SERWIS SYSTEMÓW HOLENDERSKICH

OPON SERWIS
Baza
OPONY
CAŁOROCZNE
82/565-18-95
CHEŁM
Dembowskiego 1/2

Dobra passa trwa

● **PIŁKA NOŻNA** Nie zabrakło nerwów i dramaturgii w kolejnym III-ligowym wiosennym i wyjazdowym spotkaniu **Chełmianki**, która w strugach deszczu „wyrwała” trzy punkty KS-owi Wiązownica. Kiedy wydawało się już, że gospodarze przerwą pasmo zwycięstw gości, to biało-zieloni podstawili nie jedną, ale dwie kropki nad „i”, odmieńając oblicze meczu.

Jako pierwszy na prowadzenie wyszedł zespół z Wiązownicy, a okazji do posłania piłki za **Michała Jerke** nie zmarnował **Michał Kitliński** już w siódmej minucie. Po tym trafieniu oba zespoły szukały szans na kolejne, kilka minut przed końcem pierwszej połowy blisko wyrównania był **Michał Klec**, jednak uderzył w słupek. Tym samym na przerwę bardziej zadowoleni schodzili gospodarze.

Po zmianie stron zespół prowadzony przez **Grzegorza Bonina** wyraźnie obrał bardziej ofensywną taktykę, która przyniosła rezultaty w 59. minucie. Po dośrodkowaniu w pole karne przez **Michała Kleca** uderzeniem głową popisał się kapitan **Chełmianki Piotr Piekarski** i na tablicy było 1:1. Utrzymał się on przez kolejne dziesięć minut, podczas których zespół z Wiązownicy nacierał na bramkę przyjezdnych. Niepowodzenia kolegów nadrobił strzelec pierwszego gola w meczu **Michał Kitliński**, który w odpowiednim momencie znalazł się pod bramką biało-zielonych

i od razu oddał celny strzał. Chwilę później gospodarze spotkania sami podcięli własne skrzydła, kiedy stojących w ich obronie **Ruslan Hrabowskyj**, dostał czerwoną kartkę za faul na **Kacprze Wiatraku** i opuścił boisko. **Chełmianka** grała w przewadze jednego zawodnika i konstruowała kolejne akcje, jednak przez dłuższy czas nie mogła przekuć ich w bramki. Biało-zielonym udało się jednak ponownie wyrównać w 88. minucie, kiedy w polu karnym we właściwej chwili znalazł się **Krystian Mroczek**. Ostatnie minuty spotkania były bardzo nerwowe, obie strony miały szansę jeszcze zgarnąć pełną pulę punktów, a kiedy wydawało się, że jednak się nimi podzielią, „swoje” dodał **Dawid Kasprzyk**, który dobił strzał **Mrocza**, którego bramkarz Wiązownicy nie był już w stanie obronić. Wszyscy usłyszeli ostatni gwizdek sędziego i **Chełmianka** wracała do siebie z trzema następnymi ligowymi oczkami.

- Cieszy nas to zwycięstwo, ponieważ graliśmy z niewygodnym rywalem, walczącym o utrzymanie w III lidze, ale posiadającym zawodników mających doświadczenie z wyższych - mówi **Wojciech Wójcik**, dyrektor sportowy biało-zielonych. - Szybko się przekonaliśmy, że nie będzie łatwo, bo szybko straciliśmy gola i z wynikiem 0:1 schodziliśmy do szatni. Budujące jest to, że nasz zespół po raz kolejny pokazał determinację i siłę walki, co

widać było w drugiej połowie, zwłaszcza w jej końcówce, która w pełni należała do nas, bo zdobyliśmy dwa gole w krótkim czasie. Takie momenty pokazują jak ważny w piłce nożnej jest charakter, głowa i przygotowanie mentalne, więc można powiedzieć, że w takich właśnie sytuacjach widać prawdziwe oblicze zespołu.

Wyniki pozostałych spotkań 25. kolejki: Świdniczan-ka Świdnik 1-1 Podhale Nowy Targ, KSZO 1929 Ostrowiec Świętokrzyski 1-2 Sandecja Nowy Sącz, Siarka Tarnobrzeg 1-3 Korona II Kielce, Lewart Lubartów 3-0 Unia Tarnów, Czarni Połaniec 3-0 Pogoń-Sokół Lubaczów, Wisła II Kraków 5-0 Wiślanie Skawina, Podlasie Biała Podlaska 1-1 Star Starachowice, Wisłoka Dębica 1-4 Avia Świdnik.

Tabela po 25. kolejce:				
1. Sandecja N. Sącz	25	55	51-20	
2. KSZO Ostr. Św.	25	50	41-27	
3. Podhale N. Targ.	25	49	48-33	
4. Chełmianka Chełm	25	46	57-37	
5. Siarka Tarnobrzeg	25	46	42-28	
6. Korona II Kielce	25	45	49-37	
7. Star Starachowice	25	42	47-29	
8. Avia Świdnik	25	40	50-34	
9. Wisłoka Dębica	25	39	53-38	
10. Podlasie B. Podl.	25	39	42-30	
11. Wiślanie Skawina	25	32	32-35	
12. Wisła II Kraków	25	28	54-44	
13. Pogoń-Sokół Lub.	25	28	36-49	
14. Czarni Połaniec	25	27	35-50	
15. Świdniczan-ka Św.	25	24	26-44	
16. KS Wiązownica	25	21	28-50	
17. Lewart Lubartów	25	14	23-61	
18. Unia Tarnów	25	3	18-86	

oprac. MP

Cztery krążki w Małopolsce

● **KARATE** Blisko 500 zawodników z 32 klubów, w tym kilku reprezentantów **Chełmskiej Szkoły Karate Kyokushin Satori**, wzięło udział w V edycji międzynarodowego turnieju **Beskid Cup**, którego gospodarzem były **Myślenice**.

Najlepiej spośród chełmskich karateków spisał się **Mateusz Hurko**, który wszystkie walki wygrał przed czasem, nie dając szans rywalom i stając na najwyższym stopniu podium. Z kolei **Dawid Wurszt**, **Marcel Grabowski** i **Szymon Grabowski** wygrali pierwsze pojedynki, ale w następnych musieli uznać wyższość rywali, co jednak przełożyło się na zdobycie przez każdego z nich brązowego medalu.

MP

Czarna seria trwa

● **PIŁKA NOŻNA** Bez punktów 23. kolejkę zmagania wyjazdowe IV ligi zakończył zarówno **Start Krasnystaw**, jak również **Kłos Gmina Chełm**. Mimo porażek, ich lokaty w tabeli nie uległy zmianie.

Start Krasnystaw mierzył się na wyjeździe z rezerwami Motoru Lublin i uległ im 0:1. Pierwsza połowa zakończyła się bezbramkowym remisem i trzema żółtymi kartkami dla zespołu gospodarzy. O wyniku zadecydował dopiero w 70. minucie **Dawid Kalbarczyk**, posyłając piłkę do bramki gości.

MP

Po tym spotkaniu Start Krasnystaw prowadzony przez **Dawida Sołdeckiego** utrzymał się na ósmej lokacie.

Ostatnie miejsce w tabeli nadal należy do **Kłosa Gmina Chełm**, który 0:4 przegrał z Granitem Bychawa na jego murawie. Po pierwszej połowie bez celnych trafień, zmiana stron przyniosła zasypanie golami podopiecznych **Damiana Miazgi**, które strzelali kolejno: **Wiktor Żurek** (54.), **Daniel Juchna** (74.), **Michał Błaziak** (84.) i ponownie **Wiktor Żurek** (90.+).

Tabela po 23. kolejce:				
1. Stal Kraśnik	22	56	61-12	
2. Lublinianka Lub.	21	53	63-25	
3. Tomasovia Tom. Lub.	21	47	54-22	
4. Łada Biłgoraj	21	44	63-21	
5. Orleńka Radz. P.	22	41	68-29	
6. Hetman Zamość	22	40	41-29	
7. Janowianka Jan. Lub.	22	39	50-34	
8. Start Krasnystaw	21	29	27-30	
9. Motor II Lublin	22	28	34-45	
10. Opolanin O. Lub.	22	24	21-51	
11. Górnik II Łęczna	22	22	39-45	
12. Granit Bychawa	22	22	33-53	
13. Sygnał Lublin	21	21	37-60	
14. Huragan M.P.	21	17	35-41	
15. Avia II Świdnik	21	16	20-65	
16. Gryf Gmina Zamość	22	11	15-54	
17. Kłos Gmina Chełm	21	5	9-54	

Nowy rozdział w Cemencie Gryfie Chełm

● **ZAPASY** Po ponad 30 latach **Mieczysław Czwaliniński** złożył rezygnację z pełnienia funkcji wiceprezesa Cementu Gryfa Chełm. Nie opuszcza jednak szeregów klubu i nadal będzie wspierał rozwój utalentowanych zapaśników, ponieważ powierzono mu rolę skarbnika. Jego miejsce zajął natomiast wieloletni trener **Zdzisław Biały**.

Zmiana na stanowiska nastąpiła 12 kwietnia podczas Walnego Zgromadzenia Cementu Gryfa Chełm. Dotychczasowy wiceprezes klubu **Mieczysław Czwaliniński** ustąpił stanowiska trenerowi **Zdzisławowi Białemu** i, jak sam podkreśla, uważa, że będzie to osoba, która świetnie sprawdzi się w tej roli.

- Zdzisław jest związany z naszym klubem od kilkudziesięciu lat, najpierw jako zawodnik, następnie jako szkoleniowiec. Jego sportowe poczynania obserwowałem od dawna i dziś mogę powiedzieć, że na pewno spełni pokładane w nim nadzieje. Ma w sobie cechy sportowca, lidera, managera i pasjonata, więc nie wątpię, że poradzi sobie z rolą wiceprezesa.

W czasie pełnienia dotychczasowej funkcji **Mieczysław Czwa-**

fot. Przemysław Kaliski

liński bardzo aktywnie wspierał popularyzację i rozwój zapasów także w innych instytucjach. Przez 12 lat był wiceprezesem Polskiego Związku Zapaśniczego, ponad dwa razy dłużej pracował również w Zespole Szkół Technicznych. Ponadto, nadal działał w szeregach Wojewódzkiej Rady Sportu, w Radzie Sportu podległej Urzędowi Miasta Chełm, jak również wciąż pozostaje prezesem Lubelskiego Związku Zapaśniczego.

- Podsumowując ponad trzy dekady swojej pracy, ogromnie cieszę się, że mogłem być częścią naszej społeczności zapaśniczej. Mogłem uczestniczyć w rozwoju następnego pokolenia naszych zawodników i obserwować, jak

odnoszą sukcesy na arenie krajowej i międzynarodowej, a także cieszyć się wraz z nimi i wspólnie przeżywać wszystkie te emocje - dodaje **Mieczysław Czwaliniński**. - Moja praca w klubie to ogromna pasja i misja, które dostarczyły mi mnóstwa niezapomnianych chwil. Dzisiaj, z perspektywy czasu, czuję ogromną wdzięczność za momenty radości i wyzwania, jak również za tysiące spotkań z ludźmi poznanymi na sportowej drodze, z którymi wspólnie wspieraliśmy to, co kochamy i czemu się poświęcamy. Cieszę się, że miałem wpływ na rozwój klubu i z otwartością patrzę na przyszłość chełmskich zapasów. Dziękuję wszystkim za wiele lat wspólnej drogi.

MP

Poprawiła swoje wyniki

● **PŁYWANIE** W ramach przygotowań do lipcowych Mistrzostw Polski **Zuzanna Zdybel**, zawodniczka UKS-u Wodnik Krasnystaw i kadrowiczka województwa lubelskiego, wystartowała w PGE Grand Prix Pucharu Polski w Olsztynie. W tej rywalizacji wzięło udział 465 zawodników z 91 klubów, w tym również reprezentanci Czech i Litwy.

Organizatorem zmagania, które przeprowadzono w trzech blokach startowych, był Polski Związek Pływacki, ale także

Warmińsko-Mazurski Okręgowy Związek Pływacki oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji w Olsztynie. **Zuzanna Zdybel**, która niedawno skończyła 14 lat, była jedną z najmłodszych zawodniczek w swojej grupie, ale pokazała się na ich tle bardzo dobrze, ponieważ poprawiła swoje dotychczasowe rekordy życiowe na każdym dystansie.

- Świetnie poszło jej w zmaganiach stylem grzbietowym, bo to właśnie w tym stylu w grudniu została wicemistrzynią

Polski - mówi prezes UKS-u Wodnik Krasnystaw **Andrzej Miciuła**. - Ponadto, ustanowiła nowe najlepsze czasy na dystansach: 50 m, 100 m i swoich koronnych 200 m. Jestem bardzo zadowolony z jej występów. Pojechaliśmy do Olsztyna, żeby sprawdzić dyspozycję Zuzi na takim odbędzie się również Mistrzostwa Polski w jej kategorii wiekowej. Było to więc dobre zapoznanie się z warunkami, w którym będzie rywalizowała.

MP

Ścigali się w eliminacjach

fot. MKL Chełm

● **LEKKOATLETYKA** Chełmscy lekkoatleci mają za sobą ostatni kwietniowy start, a mowa o zawodach w biegach przełajowych, których gospodarzem były Swory w powiecie bialskim. Zmagania były drugą eliminacją do Lekkoatletycznych Nadziei Olimpijskich w dwóch kategoriach wiekowych.

Najlepiej spośród reprezentantów MKL-u Chełm, startujących na różnych dystansach, spisała się **Kira Horshkova**, która zajęła piątą lokatę. 16. miejsce to rezultat **Salwatora Harasima**, 21. **Martyny Womonowi Koziołowi**, zaś 23. **Piotra Zatorskiego**. Opieku-

nem zawodników był w tej rywalizacji **Piotr Szkoda**. Troje lekkoatletów wystawił z kolei do zmagania w powiecie bialskim MKS Agros Chełm. 11. lokata przypadła **Zuzannie Tomasik**, 17. **Szymonowi Koziołowi**, zaś 23. **Kuba Jagiełło**.

MP

Walczą nie tylko na pięści

● **BOKS/KICKBOXING** Mielec, Jarosław i Grójec - w tych miejscach stawali ostatnio w szranki fighterzy MKS-u Olimp Chełm, zdobywając zarówno trofea, jak też kolejne doświadczenie.

Do pierwszego z tych miast udała się grupa pięściarzy klubu, aby w murach lokalnej Irydy stoczyć sparringi. Oprócz miejscowych i chełmskich zawodników, wzięli w nich jeszcze udział reprezentanci Lublina oraz Sanki.

W Jarosławiu z kolei pięściarze MKS-u Olimp Chełm brali udział w Pucharze Karpat, do którego wystawili osiem osób. W walkach głównych natomiast po złoto sięgnął **Kacper Frymus**, natomiast srebrne medale zawiesili **Alan Fis** i **Kuba Reclawowicz**. Pojedyunki sparingowe stoczyli tam: **Dawid Pietraszek**,

Mikołaj Rondoś, **Wiktor Liachaczewska**, **Kacper Siennica** oraz **Igor Rondoś**.

- Wszyscy pokazali się z bardzo dobrej strony, co jest zadowalające w perspektywie kolejnych startów. Dla części z nich było również sprawdzian przed zbliżającą się Ogólnopolską Olimpiadą Młodzieży i w mojej ocenie sprawdzian ten zdali na piątkę - mówi trener **Konrad Rondoś**.

W ostatnim czasie nie próżnowali również kickboxerzy MKS-u Olimp Chełm trenowani przez **Pawła Sulikowskiego**, którzy udali się do Grójca, aby tam wziąć udział w blisko 30 walkach sparingowych. Zwieńczeniem tego wydarzenia była gala Marceli Fight Night VII, podczas której rywała w formule K1 pokonał **Maciej Ogrodnik**.

MP

Bondi wraca do formy

● **DART** Dziesięciu zawodników Steel Dart Chełm stanęło do rywalizacji w trzecim turnieju wiosennej ligi. Zgodnie z tradycją, turniej sygnowany tym numerem rozgrywał się w formule 501 double in oraz double out.

W pierwszym półfinale **Andrzej Gula** krzyżował lotki z **Bartoszem Packiem** i po zaciętej walce wygrał 4:3. Drugi półfinał również wymagał pełnego dystansu legowego, a zwycięsko wyszedł z niego **Grzegorz „Bondi” Bądaruk**, pokonując

Grzegorza Cieślaka. Ten drugi próbował jeszcze wskoczyć na podium w meczu o trzecie miejsce, ale ten 4:2 padł łupem **Bartosa Packa**. W finale rozegrał się kolejny siedmiolegowy pojedynek, w którym **Grzegorz Bądaruk** wspiął się na wyżyny i ograł aktualnego lidera cyklu **Andrzeja Gula**.

Do listy wyczynowców w tym turnieju dopisali się: **Grzegorz Cieślak** (finisze 104 pkt i 105 pkt, 19. lotka), **Bartosz Pacek** (17. lotka) i **Grzegorz Bądaruk** (dwukrotnie 180 pkt i bull finisz). MP

Spisali się na medale

● **BOKS** Czterokrotnie stawali na podium w Jarosławiu pięściarze Centrum Sportów Walki Bastion w Chełmie, którzy startowali w organizowanym tam Pucharze Karpat. Ponadto, dwóch stoczyło w tej rywalizacji cenne pojedynki sparingowe.

Kontrolnie w ringach Jarosławia rywalów podejmowali **Kevin Aftyka** i **Eryk Dyjakowski**, obaj będący adeptami w kategorii U12, dzięki czemu zdobyli następne doświadczenie przed oficjalnymi startami, które czekają ich w przyszłości.

Pierwszy złoty medal w Pucharze Karpat to zasługa walczącego w kat. 40 kg **Wiktora Naklickiego**, który pozostaje na „zwycięskiej fali”, po raz

Reprezentacja Bastionu

kolejny pokonując rywali na punkty i całkowicie dominując w trzeciej rundzie. Następny krążek z najcenniejszego krus-

cu zdobył **Ksawery Sieciechowicz**, który zanotował piątą tegoroczną wygraną z rzędu, potwierdzając dobrą formę przed

zbliżającymi się Mistrzostwami Polski. Stylowo pokonał mocno przeciwnika, trzymując go na dystans i skutecznie kontrując prawą ręką.

Po srebrze w turnieju w Jarosławiu sięgnął powracający po przerwie **Hubert Bachowski** (67 kg), który stoczył starcie z mocnym pięściarzem Wisły Kraków, musząc uznać jego wyższość, ale zyskując cenną lekcję. Ostatnio z reprezentantów chełmskiego Bastionu - **Jakub Świdroń** (57 kg) - potraktował zmagania w Pucharze Karpat jako przetarcie przed Ogólnopolską Olimpiadą Młodzieży. W Jarosławiu pokazał się z bardzo dobrej strony i pokonał rywali z Mielca, medalistę polskiego czempionatu. MP

Znow gościli na podium

● **STRZELECTWO** Mistrzostwa Województwa Lubelskiego w konkurencjach pneumatycznych, których gospodarzem był Drelów, powiększyły dorobek medalowy MKS-u Dragon Chełm. Zawodnicy klubu stawali na podium, poprawili też swoje rekordy życiowe.

Prawie wszyscy reprezentanci chełmskiego Dragona rywalizowali w konkurencji karabinu pneumatycznego. W kategorii młodzik złoty medal zdobył **Mateusz Oberda** (392,2 pkt), srebrny **Jakub Oberda** (377,5 pkt), brązowy **Martyna Nowosad** (383,6 pkt), a ponadto piąty był **Mateusz Gadzała** (340,1 pkt), ósmy **Michał Grabczak** (318,1 pkt), dziesiąta **Natalia Jagieło** (351,4 pkt), natomiast 11. **Zofia**

Kędzierska (350,7 pkt).

W juniorach młodszych na trzeciej lokacie uplasował się **Michał Kaniewski** (482,2 pkt),

zaś na czwartej **Weronika Łukaszevska** (496,5 pkt). Złoto w juniorach to z kolei zasługa **Przemysława Czeryny** (593,5 pkt), a w tej kategorii piąty był **Kamil Rybczyński** (570,5 pkt). W kategorii seniorów na najwyższym stopniu podium stanął **Damian Siedlecki** (604,8 pkt), na drugim **Seweryn Jezierski** (600,8 pkt) i **Martyna Angulska** (598,1 pkt), na czwartym **Wiktor Jadczyk** (558,7 pkt), a na piątym **Grzegorz Gołub** (387,9 pkt).

W konkurencji pistoletu pneumatycznego chełmskiego Dragona reprezentowali **Mirosław Majewski**, który był piątym (527 pkt), jak również **Krzysztof Olejniczak**, który zakończył rywalizację na 13. lokacie (452 pkt). MP

Rozgościli się na czele stawki

● **PIŁKA NOŻNA** Po 17. kolejce rozgrywek w chełmskiej klasie okręgowej ponownie nie zaszły zmiany w czołowej trójce. Fotel lidera wciąż należy do **Bugu Hanna**, punkt za nim jest **Włodawianka**, zaś kilka oczek niżej, chociaż na trzeciej lokacie, jest **Astra Leśniewice**.

Prowadzony przez **Bartosa Bodysa** **Bug Hanna** po raz kolejny nie dał się pokonać, tym razem na wyjeździe zwyciężając z rezerwami **Chełmianki** 4:0. Na przerwę goście schodzili z trybuną przewagą po golach **Kacpra Kocyły**, **Nicholasa Hoyosa** i **Jairo Rodrigueza**, a zaraz po zmianie stron jeszcze jedno celne trafienie dołożył ponownie **Hoyos**.

Komplet punktów, po raz kolejny tej wiosny, zgarnął również zespół **Włodawianki**, który 3:2 pokonał na wyjeździe **Granicę Dorohusk**. Zespół gospodarzy postawił trudne warunki wzmocnionym w okresie przygotowawczym składem, jednak na prowadzenie jako pierwsi wyszli goście, kiedy w 12. minucie rzut karny wykorzystał **Valentyn Fedoruk**. Po zmianie stron wynik na 2:0 dla **Włodawianki** poprawił **Danylo Zakalyk**, ale później do remisu doprowadził **Bartłomiej Barwiak**, wykorzystując dwie jedenastki (71. i 81. minuty). W samej końcówce spotkania zwycięskiego gola dla przyjezdnych zdobył

fol. Astra Leśniewice

głową **Maciej Wereszczyński**.

Stabilne trzecie miejsce w okręgowej tabeli zachowała **Astra Leśniewice**, która wysoko, bo 5:1, wygrała na wyjeździe z **GKS-em Łopiennik**, tym samym notując pierwsze zwycięstwo w rundzie rewanżowej. Pierwszy gol dla zespołu prowadzonego przez **Artura Dąbrowskiego** padł dopiero w 44. minucie, kiedy rzut karny wykorzystał **Damian Patoka**, w 47. minucie wynik podkręcił **Eryk Kopczyński**, 59. minuta to gol **Mateusza Szustera**, w 69. na listę strzelców ponownie wpisał się **Damian Patoka**. Kontaktową bramkę dla gości zdobył w końcówce meczu **Damian Sawa**, ale chwilę później piąte trafienie dla **Astry** dorzucił **Dawid Bereda**.

Trzy oczka dopisała do konta prowadzona przez **Romana Rosę** **Unia Rejowiec**, która 2:1 pokonała u siebie w wyrównanym starciu wyprzedzając ją

o dwa punkty **Ruch Izbica** szkolony przez **Romana Blonkę**. Gospodarze wyszli na prowadzenie w 21. minucie po trafieniu **Wojciecha Rossy**, goście wyrównali zaraz po powrocie z przerwy, kiedy szansy nie zmarnował **Patryk Lewandowski**. Niewiele brakowało, żeby mecz zakończył się remisem, ale niedługo przed ostatnim gwizdkiem zwycięstwo zapewnił Unii zdobywca pierwszej bramki.

17. kolejka korzystnie ułożyła się również dla **Ogniwa Wierzbica**, które na wyjeździe po golach **Huberta Pilipczuka** (karny) i **Karola Balcerka** w samej końcówce pierwszej połowy, pokonało **Frassati Fajslawice** 2:1. Gospodarze odpowiedzieli trafieniem **Stanisława Gieracza** w 63. minucie.

Trzy punkty zgarnął także **Brat Siennica Nadolna**, który wygrał 2:3 w Rejowcu **Fabrycznym** z miejscową **Spartą**. Dla

przyjezdnych bramki zdobywali **Aleksander Urbański**, **Sebastian Sudół** i **Arnold Kister**, zaś dla gospodarzy **Kamil Góra** i **Bartosz Psuja**.

W jeszcze jednym spotkaniu 17. okręgowej kolejki **Hetman Żółkiewka** 6:0 pokonał zamykającego tabelę **Spółdzielcę Siedliszcze**, a celnością popisali się **Paweł Szymonek**, **Damian Koprucha** i **Paweł Zysko**. MP

Tabela po 17. kolejce:

1. Bug Hanna	17	44	63-21
2. Włodawianka	17	43	70-15
3. Astra Leśniewice	17	38	42-17
4. Ruch Izbica	17	29	41-31
5. Chełmianka II Chełm	17	29	38-25
6. Unia Rejowiec	17	27	28-29
7. Ognio Wierzbica	17	26	36-31
8. Brat Siennica Nad.	17	25	38-45
9. Frassati Fajslawice	17	19	41-43
10. Sparta Rej. Fabr.	17	18	22-33
11. GKS Łopiennik	17	16	33-58
12. Hetman Żółkiewka	17	13	37-52
13. Granica Dorohusk	17	10	19-54
14. Spółdzielca Siedl.	17	6	19-73

Nadal w świetnej formie

● **TAEKWONDO** Dziesięć razy stawiali na podium wychowankowie UKS-u Songo, którzy startowali w Grand Prix Wielkopolski, którego gospodarzem był Kórnik. W rywalizacji wzięło udział ok. 400 osób.

Po złote medale sięgnęli: Emilia Wiącek, Filip Lewandowski, Dagmara Hałas i Zofia Gieleta, po srebrne: Kacper Dąbrowa, Krystian Weremczuk i Elena Nowosad, zaś po brązowe: Bartosz Dziedzic, Mikołaj Rosiak i Zofia Gronkowska. Poza podium uplasowali się natomiast: Natalia Pucek, Magdalena Wójcik, Kacper Turczyński, Aurelia Zajac, Marcel Kruk, Bartosz Suski, Liliana Rybak i Lena Turczyńska.

- Cieszy nas występ wszystkich naszych zawodników,

zwłaszcza medalistów, ponieważ jest to dobry prognostyk przed Pucharem Polski, który

czeka nas pod koniec kwietnia - mówi trenerka **Katarzyna Kornicka**. **MP**

Niewiele zabrakło do rekordu

● **BIEGI** Tomasz Lipiński, trener Implozji Chełm, szykuje się do sezonu biegów OCR m.in. poprzez starty na królewskim dystansie.

W połowie kwietnia zdecydował się na udział w 34. Maratonie Juranda w Lipowcu, którym bym zarazem jego trzecim maratonem w karierze. **Tomasz Lipiński** dotarł do mety 2 godz. 58 min 2 sek., co przełożyło się na szóste miejsce w kategorii wiekowej oraz siódme open. Wynik, choć dobry, to nie do końca satysfakcjonujący dla samego biegacza.

- Miałem nadzieję pobić swój rekord życiowy na dystansie maratonu, który zeszłej jesieni ustanowiłem w Warszawie, ale niestety zabrakło mi ok. 10 minut. Na drodze stanęły mi jednak warunki atmosferyczne, po-

Tomasz Lipiński w środku

nieważ biegłem pod wiatr, a w pewnym momencie we znaki zaczęła też dawać się temperatura. Tak naprawdę tylko garstka uczestników pobiegła pierwszą połowę tak samo szybko jak drugą, ale mierzyli siły na zamiary

i trzeba im pogratulować takiego podejścia - wspomina Tomasz Lipiński. - Niemniej jednak okres przygotowawczy uważam za udany i czekam na lepsze warunki, żeby poprawić życiówkę. **MP**

Mają za sobą pasmo sukcesów

● **TANIEC** Druga połowa marca i początek kwietnia przyniosły kilkadziesiąt powodów do zadowolenia wychowankom krasnostawskiej Freak Dance Academy. Liczne sukcesy zaowocowały również szansą na trofea z najwyższej półki i możliwość reprezentowania Polski na arenie międzynarodowej.

Do udanych krasnostawskich tancerki mogą zaliczyć start w Mistrzostwach Polski IDO, których gospodarzem był Konin. Pierwsze miejsce wywalczyła tam formacja Freak Dance White, jak również **Lena Łuczak** oraz **Natan Dyjakowski**. Do tego trzecia lokata na podium przypadła jeszcze formacji Freak Dance Glamour. Na czwartych miejscach w różnych kategoriach w czempionacie uplasowali się: formacje Freak Dance Kids i Freak Dance Junior, duet **Zuzanny Perestaj** i **Mai Stępnia**, **Zuzanna Perestaj** indywidualnie oraz **Martyna Dziewulska**, na piątej formacja Freak Dance Kids, na szóstych: duet **Alicji Irackiej** i **Eweliny Rzepkowskiej**, **Bozhena Petrovets-Dremluk**, **Ewelina Rzepkowska** oraz formacja Freak

Freak Dance White triumfuje w Mistrzostwach Polski

Dance Twinkles, a siódmym duet **Lidii Maciejewskiej** i **Zuzanny Sroczyńskiej**, na ósmym **Martyna Dziewulska**, a na dziewiątym **Alicja Iracka**.

Równolegle również w Koninie rozgrywał się turniej Power Dance Cup, z którego nasze tancerki nie wróciły z pustymi rękoma. Złoty medal wywalczyły tam **Sara Wojtaszak**, **Zuzanna Głowacka** oraz formacja Freak Dance White, a srebro dołożyła **Zuzanna Perestaj**. W pierwszej

dziesiątce w licznych kategoriach znalazły się jeszcze: **Łucja Filipczak**, formacja Freak Dance Blue, **Katarzyna Kwiatosz**, duet **Leny Kozyry** i **Mai Kozyry**, **Natalia Salamacha**, **Klaudia Chałabiś**, **Amelia Rozeslaniec**, **Lena Kinach** i **Zofia Kubina**, zaś na dalszych lokatach uplasowały się: **Aleksandra Szpak**, **Gabriela Ćwir**, **Lena Kozyra**, **Eliza Filewicz** i **Maja Kozyra**.

Następne trofea wychowanki Freak Dance Academy zdobyły

w XV Wojewódzkich Spotkaniach Taneczny Marce Dance w Krasnymstawie. Pierwsze miejsce zdobyła formacja Freak Dance Glamour, a drugie Freak Dance Diamonds. Ponadto, nagroda starosty krasnostawskiego przypadła Freak Dance Twinkles, zaś nagroda dyrektora MDK Krasnystaw FD White UKS Freak Dance. Po kolejne laury reprezentantki Freak Dance Academy sięgnęły w Biłgoraju, gdzie odbywały się zmagania pod nazwą

Taneczne Inspiracje. Nagrodę za spontaniczność otrzymała formacja Mini Freak Densiaki, nagrodę za wdzięk sceniczny Freak Densiaki, zaś nagrodę za energię sceniczną Freak Dance Diamonds.

- To był taneczny maraton, ale zwieńczyliśmy go sukcesami, które motywują nas do dalszej pracy. Warto również dodać, że startowaliśmy również w nowej dla nas dyscyplinie, czyli cheerleading sportowy, i uplasowaliśmy się na piątym miejscu, a ponadto miałyśmy możliwość pokazać się na gali finałowej województwa lubelskiego Miss Polonia - mówi trenerka **Izabela Ćwir-Drzazga**. - Dzięki osiągniętym rezultatom w Mistrzostwach Polski wywalczyliśmy ponadto szansę do reprezentowania naszego kraju podczas tegorocznych Mistrzostw Europy i Mistrzostw Świata, a obecnie staramy się już o eliminację do przyszłorocznego rodzimego czempionatu.

Wiecej zdjęć ze wszystkich wspomnianych turniejów na supertydzien.pl. **MP**

Nie wszyscy punktowali

● **PIŁKA NOŻNA** Przed świąteczną przerwą o kolejne zwycięstwa w II ligach wojewódzkich walczyli piłkarze trzech zespołów UKS-u Niedźwiadek Chełm.

Sporo powodów do zadowolenia mogą mieć trampkarze prowadzeni przez **Jacka Ziarkowskiego**, którzy wyjazdowej wygranej 3:2 z Unią Hrubieszów uplasowali się na fotelu lidera. Na czwartej lokacie wśród młodzików starszych znajdują się natomiast młodzicy starsi szkoleni pod skrzydłami **Andrzeja Krawca**, którzy są na ósmym miejscu w swojej grupie po porażce 2:3 z Jędrzą Krasnystaw, która z kolei wskoczyła na miejsce wicelidera. **MP**

Rezerwy wciąż na czele

● **PIŁKA NOŻNA** Drugi zespół Frassati Fajstawice zachował stanowisko lidera po pierwszej wiosennej kolejce rozgrywek chełmskiej klasy B.

Drużyna dorzuciła do konta komplet punktów, wygrywając z KS-em Bezek 3:2 na własnej murawie po celnych strzałach **Jakuba Ruszniaka** i **Mateusza Dołhana**. Na fotelu B-klasowego wicelidera utrzymał się z kolei Tatrzan Krasnyczyn, który 5:1 pokonał GKS Pławnice Kamień, co było zasługą goli **Jakuba Jelenia**, **Karola Kowalczyka**, **Łukasza Pastuszaka** i **Łukasza Pukasa**. Czołową trójkę tej klasy rozgrywkowej zamyka **Sawena Sawin**. Zespół mierzył się na wyjeździe i po strzałach **Jakuba Jaglewicza**

oraz **Karola Szewczyka** wygrał 3:1 z Wojsławią Wojsławice. W czwartym meczu inauguracyjnym wiosenną kolejkę komplet punktów zdobyły też rezerwy Bugu Hanna, które aż 7:2 pokonały drugi zespół Hetmana Żółkiewka.

W pierwszej kolejce rundy rewanżowej pauzował zespół rezerw Astry Leśniowice.

Tabela po 9. kolejce:

1. Frassati Fajstawice	9	19	19-20
2. Tatrzan Krasnyczyn	9	19	25-10
3. Sawena Sawin	9	15	27-14
4. Wojsławia Wojsławice	9	15	27-15
5. KS Bezek	9	13	23-14
6. Astra II Leśniowice	8	13	19-16
7. Bug II Hanna	9	11	29-29
8. GKS Pławnice Kamień	9	9	29-35
9. Hetman II Żółkiewka	9	1	9-54

W czołówce bez zmian

● **PIŁKA NOŻNA** Eko Różanka wciąż prowadzi chełmskiej klasie A i w ostatniej dotychczasowej kolejce dopisała do konta następny komplet punktów.

Zespół prowadzony przez **Kamila Karwatiuka** mierzył się na wyjeździe z MKS-em Siedliska i wygrał 4:1 po hat-tricku **Michała Kuczyńskiego** oraz голу **Wojciecha Lejki**. Na miejscu wicelidera chełmskiej A klasy, z trzema punktami straty do Eko Różanki, plasuje się szkolenie przez **Tomasza Hawryluka** Vitrum Wola Uhruska.

Zespół również zgarnął trzy oczka, wygrywając na murawie w Żmudzi 2:0 po bramkach **Arkadiusza Wałczyka** i **Jakuba Czmieliewskiego**. Czołową trójkę chełmskiej A klasy zamyka Orzeł Srebrzyszcze, który 4:1 wygrał u siebie z Unią Białopole

po trafieniach **Serhiija Pechenya**, **Andrzeja Olendra**, **Nazara Marchuka** i **Vlada Khvesa**.

W pozostałych spotkaniach 13. kolejki rezerwy Ruchu Izbiica 3:0 pokonały Znicz Siennica Różana, Agros Suchawa 2:2 zremisował ze Startem Pawłów, a Hutnik Dubeczno i Hutnik Ruda-Huta podzielili się punktami po bezbramkowym meczu.

Tabela po 13. kolejce:

1. Eko Różanka	13	36	68-16
2. Vitrum W. Uhruska	13	33	61-12
3. Orzeł Srebrzyszcze	13	31	37-12
4. Victoria Żmudź	13	23	31-24
5. MKS Siedliska	13	19	29-51
6. Ruch II Izbiica	13	19	33-28
7. Hutnik Dubeczno	13	14	16-34
8. Agros Suchawa	13	12	14-36
9. Start Pawłów	13	11	21-41
10. Unia Białopole	13	10	38-45
11. Hutnik Ruda-Huta	13	8	16-35
12. Znicz Siennica Róż.	13	8	16-16

MP

Wołczuk ograł rywali

● **DART** W 21. turnieju Włodawskiej Ligi Darta, który rozegrał się w barze Filip, przed tarczami rywalizowało 18 osób.

W pierwszym półfinale **Grzegorz Bocian** 3:2 pokonał **Kamila Struka**, zaś w drugim **Grzegorz Wołczuk** 3:1 ograł **Adama Rysza**. Mecz o trzecie miejscem padł łupem ostatniego z nich,

który 3:1 wygrał ze Strukiem. W finale dwóch Grzegorzów lepszy okazał się Wołczuk i rezultatem 3:1 zapewnił sobie zwycięstwo.

Autorami „wybryków” w 21. odsłonie zmagania byli natomiast **Adam Rysz** (180 pkt) i **Karol Kozieniowski** (finisz 110 pkt).

MP

Stacja kontroli opryskiwaczy w Kamieniu prowadzi badania techniczne na miejscu i w terenie

☎ 605055521
☎ 82 5671513

PTH „AGRO-TRANS” w Kamieniu
ul. Diamentowa 5, 22-113 Kamień

MOTORYZACJA

• SAMOCHODY KUPNO

SKUP AUT, GOTÓWKA, TRANSPORT. Tel. 794 564 080.

Skup aut: osobowe, busy, wszystkie marki, każdy stan. Tel. 727 563 368.

• SAMOCHODY SPRZEDAŻ

Sprzedam. Hyundai IX 35, 1.6 benzyna, 135 KM, 2015 r., st. bdb., dobrze wyposażony, komplet kół, 149 000 zł, c. 47 000 zł. Tel. 506 871 774.

Sprzedam. Mitsubishi space star, 2003 r., diesel, bezwypadkowy, 279 000 zł, c. 6000 zł. Tel. 500 295 563.

Sprzedam. Opel astra III H, 1.6 kombi, 2012 rok, z salonu, 1 właściciel, c. 25 000 zł. Tel. 602 469 322.

Sprzedam. Opel astra 3H, 1.6 kombi, 2012 rok, z salonu, c. 25 000 zł. Tel. 602 469 322.

Renault twingo, 1,2 benzyna, czerwony, 2009 r., c. 5 200 zł. Tel. 518 929 340.

Sprzedam. Auto LPG, sprawne do 3 000 zł. Tel. 790 287 128.

Mercedes E250, cdi, 2010 r. Tel. 732 808 900.

Honda crv, 2015 r., diesel, 4x4, 192 000 km, full opcja, c. 59 500 zł. Tel. 503 051 848.

VW passat b6, 1.9 tdi, 105 KM, klimatronic, kamera cofania, 2005 r., szary metalik, komplet kół na lato, 2 kluczyki, stan bdb., c. 13 900 zł. Tel. 797 193 297.

Peugeot 407, 2005 r., 2.2 benzyna, gaz, hak, C. 10 000 zł do negocjacji. Tel. 793 443 550.

Seat Altea, 1.6 benzyna, 2003 r., niebieski, c. 5 900 zł. Tel. 516 590 359.

Toyota corolla verso, 2.2 diesel, 136 KM, 2007 r., 260 000 km, c. 11 000 zł. Tel. 797 120 547.

Sprzedam. Samochód ciężarowy marki DAF, wywrotka na 3 strony, pierwszy właściciel. Tel. 602 749 832.

• MOTOCYKLE I QUADY

Sprzedam. Motocykl romet 125, sk126, stan bdb. Tel. 665 389 300.

• MOTORYZACYJNE INNE

Sprzedam. Alufelgi do pasata B5, 16-stki, reflektor prawy, centralka do otwierania szyb, klamki do drzwi citroen c5. Tel. 518 935 177.

Sprzedam. Fabrycznie nowe: tarcze, klocki hamulcowe, kompletne koło, tłumik środkowy do skody fabii 1.4., c. 450 zł. Tel. 606 669 737.

Sprzedam. Opony letnie yokohama/davam v61 225/18/55 98H, nowe, c. 350 zł/szt. Tel. 604 657 971.

Kupię grunt w okolicy Chełma od 1 ha do 15 ha TEL.: 505 379 192

Fiat panda, 1.1, 2004 r., 1 właściciel, czerwony, c. do negocjacji. Tel. 692 482 789.

Sprzedam. Traktorki, kołsiarki, piły spalinowe, elektryczne, agregaty, skuter. Tel. 721 536 080.

Sprzedam. Traktorki, kołsiarki, piły spalinowe, elektryczne, agregaty, myjki, elektronarzędzia. Tel. 721 536 080.

NIERUCHOMOŚCI

• DOMY

Sprzedam. Dom, 100 mkw., budynek gospodarczy 120 mkw., działka 20 a, lipa, jabłka, do remontu, Wólka Leszczańska. Tel. 451 012 344.

Sprzedam. Domek całoroczny, 65,83 mkw., działka, kominek, wędzarnia, Wołkowiany, blisko jezioro Dębowy Las, c. 409 000 zł. Tel. 780 114 287.

Sprzedam. Dom do remontu w Sawinie, działka - 36 a, murowany budynek gospodarczy, piwnica, sadek. Tel. 504 332 887.

Sprzedam. Działka budowlana - 11 a, z fundamentem domu, Siedliszcze, c. 115 000 zł. Tel. 780 114 287.

Sprzedam. Dom - 126 mkw., rok budowy 2020 r., działka - 18 a, Deputycze Kolonia, c. 720 000 zł. Tel. 780 114 287.

Sprzedam. Dom. 125 mkw., działka 39 a, Mszanna, c. 199 000 zł. Tel. 513 205 949.

Sprzedam. Dom/siedlisko - 70 mkw., działka - 26 a, Łany Krasnystaw, do remontu, c. 255 000 zł. Tel. 780 114 617.

Sprzedam. Dom 95 mkw., na działce 48 a, Wierzbica, stolarka okienna, podłoga, tynki. Tel. 500 101 015.

Sprzedam. Dom holenderski, całoroczny, na kołach, wszystkie media, możliwość mieszkania. Tel. 602 749 832.

• MIESZKANIA

Sprzedam. Mieszkanie 3-pokojowe - 60 mkw., 1 piętro, balkon, przy ul. Połanieckiej, c. 365 000 zł. Tel. 665 213 054.

Sprzedam. M-3, 1 piętro, ul. Połaniecka. Tel. 512 986 050.

Sprzedam. M-3 - 38 mkw., do remontu, 2 piętro, czynsz 450 zł, c. 166 000 zł. Tel. 785 447 798.

Wynajmę. M-4 - 60 mkw., os. Słoneczne, częściowo umeblowane, c. 1 300 zł + czynsz i kaucja. Tel. 502 104 450.

Sprzedam. Mieszkanie, 62 mkw., Chełm, blok, os. Słoneczne, c. 325 000 zł. Tel. 537 311 122.

Sprzedam. M-2, 36.03 mkw., III p., os. Słoneczne, c. 215 000 zł.

Belgia Holandia Niemcy

★ szybki czas przejazdu
★ z adresu na adres
★ bez przesiadek
★ duże, wygodne busy
★ klimatyzacja, TV, gniazda USB
★ wieloletnie doświadczenie

FAST TRAVEL

+48 514 296 603
+48 665 372 558

8077 fasttravel.pl

Wynajmę. Stacja dla mężczyzny (pracujący lub emeryt). Tel. 793 470 676.

Wynajmę. Mieszkanie, 2 pokoje, ciepłe, widne, ul. ks. P. Skargi, c. 1 350 zł. Tel. 509 554 451.

Sprzedam. M-4, 61,70 mkw., III p., do remontu, przy ul. Grota Roweckiego, lokalizacja bdb. Tel. 603 110 682.

Sprzedam. M-3, Włodawa, wspólnota, 43 mkw., kamienica, przy ul. Piłsudskiego, I p., c. 199 000 zł. Tel. 513 205 949.

Sprzedam. Mieszkanie bezczynszowe - 38 mkw., działka - 5 arów, garaż, piwnica, II p., Staw, c. 143 000 zł. Tel. 513 205 949.

Sprzedam. Kawalerka - 37 mkw., wspólnota, 1 piętro, piec węglowy, ul. Bydgoska, Chełm, c. 205 000 zł. Tel. 780 114 287.

Sprzedam. Pół bliźniaka, 151 mkw., piętrowy, oficyna 28 mkw., działka 403 mkw., Chełm, c. 450 000 zł. Tel. 885 508 003.

Wynajmę pokój, umeblowany, ul. Lotnicza. Tel. 883 156 315.

Kupię. Mieszkanie do 450 000 zł w Chełmie. Tel. 502 225 587.

Sprzedam. Mieszkanie, 85 mkw., Dorohusk, osobne wejście, kamienica, parter, nowe c.o., do remontu, c. 140 000 zł. Tel. 508 511 716.

Sprzedam. M-3 - 44 mkw., 2 pokoje, piwnica, Chełm, ul. Piotra Skargi. Tel. 502 053 125.

• LOKALE

Sprzedam. Garaż murowany, działka obok, 16 mkw., przy ul. Wojsławickiej, c. 100 000 zł. Tel. 507 322 319.

Wynajmę ostatnie 50 mkw. w nowo powstającym budynku obok ZDZ, róg Lwowskiej i Żołnierzy I AWP. Najlepsze miejsce handlowe. Tel. 504 266 444.

Wynajmę. Lokal - 40 mkw., na magazyn, gabinet lub mieszkanie, media, przy ul. Paderewskiego. Tel. 504 377 961.

Sprzedam. Lokal przy al. Armii Krajowej 9/17, 53 mkw., parter, Chełm „Demos”, wszystkie media. Tel. 602 749 832.

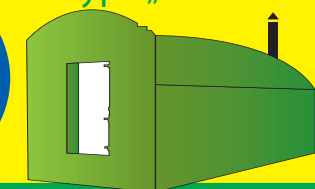
OGRODZENIA SZAMBA ■ BUNKRY PIWNICE OGRODOWE

- Sprzedaż
- Transport
- Montaż
- Kompleksowe roboty ziemne

Zbiorniki na wodę deszczową

Szamba zbiorniki 5, 10, 12, 15 tysięcy litrów

Piwnice ogrodowe typu „Loch”

Produkt zastrzeżony

tel. 604 258 380

www.nor-kam.pl

NAJNOWSZE INFORMACJE WWW.SUPERTYDZIE.N.PL

TOP-BUD
Dom pod klucz!
Posadzki (mixokretem)
Tynki (każdy rodzaj)
■ docieplenia (zewewnętrzne, wewnętrzne)
■ wykończenie wnętrz
tel. 602 652 247

P.K. TRANS
KOMPLEKSOWE PRZEPROWADZKI
TRANSPORT
TEL: 500-152-192

■ **PIASEK** budowlany
■ **PIASEK** do mixokreta
■ **ZIEMIA** ogrodowa
■ **ŻWIRY** budowlane
■ **KRUSZYWA** ogrodowe
■ **KRUSZYWO** drogowe
TRANSPORT WYWROTKAMI
• do 5T • do 10T • do 20T • do 25T
PPHU Szymański
Chełm, Kolejowa 45A
510 67 13 14

Termomodernizacje i docieplenia, tynki cementowo-wapienne. Tel. 730 658 803.

MALOWANIE DACHÓW.
Tel. 516 964 592.

Studnie głębinowe, Pompy Ciepła, ODWIERTY. Tel. 663 735 135.

MALOWANIE DACHÓW.
Tel. 604 217 219

Chemia, matematyka, fizyka - korepetycje. Tel. 661 119 284.

Autokar do wynajęcia. Tel. 732 808 900.

ROLNICTWO

● **MASZYNY**

Kupię wszystkie ciągniki, ładowarki, prasy, przyczepy, kombajny, maszyny, także uszkodzone. Tel. 665 207 084.

Sprzedam. Pług 5, słupica, brony, obrotnica do przyczepy. Tel. 798 019 910.

Specjalizujemy się w pracach na wysokościach oraz wynajmie podnośnika koszowego 15 m.

OFERUJEMY

- Mycie i malowanie dachów
- Mycie i odgrzybianie elewacji
- Mycie i impregnacja kostki brukowej
- Prace malarsko budowlane
- Wynajem podnośnika koszowego 15 m
- Wycinka drzew i pielęgnacja zieleni
- Montaż reklam

UP MAX
790 332 224
www.maxup.pl
kontakt@maxup.pl

Sprzedam. Pilarka stołowa taśmowa wraz z taśmami, dł. piły 1400 mm, c. 300 zł. Tel. 668 445 211.

Sprzedam. Ciągnik C-330, Deutz, 3-cylindrowy, stan bardzo dobry, c. 25 000 zł. Tel. 721 936 485.

Sprzedam. Ciągnik t-25, wladimirec, bez rejestracji, przyczepa 1 oś, do ciągnika. Tel. 691 742 826.

Sprzedam. Ładowarka czołowa, przyczepa 10 t, barakowóz, waga 15 t, płytka. Tel. 500 101 015.

Sprzedam. Fadroma Ł34, stalowe koła, sprawna, mało używana, Chełm. Tel. 602 749 832.

● **ZWIERZĘTA**

Sprzedam. Owce kameruńskie z jagniętami. Tel. 512 396 552.

Sprzedam. Kury nioski - rossa, Wojsławice Kolonia. Tel. 726 557 551.

SKUP KONI I BYDŁA
w każdej kondycji

Szybka płatność dwa dni
517 055 016, 506 385 510

Sprzedam. Kozy z kozłętami, 2-miesięczne owce kameruńskie, jaja lęgowe, kury johnson gigant. Tel. 512 396 552.

Sprzedam. Buda dla psa Szarika, ocieplana z tarasem. Tel. 785 953 947.

Sprzedam. Cielęta mięsne od dwóch tygodni do starterów. Tel. 517 055 016.

Kupię bydło w każdej kondycji, pourazowe. Tel. 795 227 321.

Sprzedam. 4 ule z pszczołami, warszawskie, zwykłe. Tel. 515 831 161.

Sprzedam. Kozłeta mięsne, górskie, ugłaskane, z grudnia, c. 300 zł do negocjacji. Tel. 512 396 552.

● **INNE**

Sprzedam. Ziemniaki z dostawą do domu, transport gratis. Tel. 735 449 249.

● **DZIAŁKI**

Sprzedam. Działki rolne - 27 a, Strupin Mały, nr. 206 i 315, c. 21 000 zł. Tel. 505 468 817.

Sprzedam. Łąka - 2,75 ha, Żółtańce. Tel. 600 177 020.

Sprzedam. Działki budowlane, 21 a, Janów, nr. 62/17, 62/18. Tel. 506 561 614.

WYWÓZ ZŁOMU
sprzętu AGD, RTV, gruzu, mebli, ubrań, sprzątanie piwnic, strychów, garaży, domów po lokatorach i zmarłych i inne

ODŚNIEŻANIE
dachów, placów, wywóz śniegu

WYCINKA DRZEW
podcinanie, karczowanie, koszenie i sprzątanie działek, wywóz lub zrzębkowanie gałęzi

PRACE ROZBIÓRKOWE
(stare domy, stodoły, komórki, szklarnie itp.)

MYCIE
malowanie elewacji, dachów itp.

CAŁE WOJEWÓDZTWO
od 8 do 21
514-299-106

Sprzedam. Działka 412/1, 1400 mkw., budowlana, Zawadówka gm. Chełm, ul. Tęczowa, pilnie. Tel. 517 740 079.

Sprzedam. Działka budowlana 13 a, 66 x 20 m, uzbrojona, Janów gm. Chełm, c. 150 000 zł. Tel. 513 205 949.

Sprzedam. Działka budowlana - 30 a, Wereszcze Małe, ogrodzona, c. 89 000 zł. Tel. 780 114 287.

Sprzedam. Działka budowlana, Wygon, 10 a, c. 99 000 zł. Tel. 780 114 287.

Sprzedam. Działka budowlana, Pokrówka, przy ul. Wesolej. Tel. 506 685 488.

Sprzedam. Działka nr. 64, ROD Malwa, ul. Bursztynowa 26. Tel. 571 327 007.

Sprzedam. Działki budowlane od 10 do 16 a, wszystkie media, uzbrojona, Okszów. Tel. 602 749 832.

● **NIERUCHOMOŚCI INNE**

Sprzedam. Siedlisko Helenów - 5,70 ha, gmina Wierzbica, dom, obora, garaż, c. 250 000 zł. Tel. 504 666 719.

Sprzedam. Las mieszany 63-letni - 5,20 ha, Ujazdów, gm. Hańsk, c. 260 000 zł. Tel. 509 165 151.

Wynajmę garaż, Połaniec obok przychodni. Brama na pilota, teren monitorowany. Tel. 606 500 495.

Sprzedam. Hala, magazyn przy ul. Okszowskiej. Tel. 515 959 229.

USŁUGI

TYNKI - maszynowe, gipsowe, cementowo-wapienne. Tel. 506 396 999

Piaskowanie, dojazd do klienta. Tel. 501 606 240.

ZAMÓW OGŁOSZENIE przez SMS

KROK 1
Wpisz w telefonie komórkowym dowolnej sieci SMS z treścią ogłoszenia, podając kolejno:
- kod rubryki (wybierając właściwy z listy obok)
- treść ogłoszenia (podać koniecznie numer telefonu kontaktowego, w przypadku stacjonarnego należy wpisać numer kierunkowy)

PRZYKŁAD ST.zwr.Oddam szczeniacka w dobre ręce.tel. (82) 555-00-33, 012-345-678
Pomiędzy wyrazami w treści ogłoszenia należy robić odstępy. SMS z ogłoszeniem może zawierać maksymalną ilość znaków* włącznie z kodem rubryki (za znak uważamy literę, cyfrę, spację, znak interpunkcyjny itd.)
Nie należy używać polskich znaków (ł, ś, ń, ż, ć, ż, ę, ą).

KROK 2
OGŁOSZENIA DROBNE DO 60 ZNAKÓW
Wyślij SMS z treścią ogłoszenia pod numer **74567**
Koszt SMS-a **4,92 zł z VAT**
W przypadku przekroczenia 60 znaków, ogłoszenie nie będzie zaakceptowane.

OGŁOSZENIA W DZIALE USŁUGI (bez ramki) DO 60 ZNAKÓW
Wyślij SMS z treścią ogłoszenia pod numer **79567**
Koszt SMS-a **11,07 zł z VAT**
W przypadku przekroczenia 60 znaków, ogłoszenie nie będzie zaakceptowane.

DO 100 ZNAKÓW
Wyślij SMS z treścią ogłoszenia pod numer **91991**

Koszt SMS-a **23,37 zł z VAT**
W przypadku przekroczenia 100 znaków, ogłoszenie nie będzie zaakceptowane.

OGŁOSZENIA W RAMCE USŁUGI LUB INNE DO 90 ZNAKÓW
Wyślij SMS z treścią pod numer **91991**
Koszt SMS-a **23,37 zł z VAT**
W przypadku przekroczenia 90 znaków, ogłoszenie nie będzie zaakceptowane.

Po zweryfikowaniu ogłoszenia przez Dział Ogłoszeń pod względem jego zgodności z zasadami określonymi w regulaminie zamieszczania ogłoszeń przez SMS, otrzymasz potwierdzenie przyjęcia lub odrzucenia ogłoszenia.
Ogłoszenie ukaże się w najbliższym poniedziałkowym wydaniu „Super Tygodnia Chełmskiego”, jeżeli wyślesz je do czwartku do godz. 12.00**
Treść ogłoszenia powinna być zgodna z obowiązującym regulaminem Super Tygodnia Chełmskiego.

* W przypadku przekroczenia dopuszczalnej liczby znaków, Dział Ogłoszeń zastrzega sobie prawo do modyfikacji treści ogłoszenia lub jego nieopublikowania.
** Dział ogłoszeń zastrzega sobie prawo do nieopublikowania ogłoszenia w podanym wyżej terminie z powodów technicznych lub w przypadku przesunięcia daty wydania. W takiej sytuacji ogłoszenie zostanie opublikowane w pierwszym możliwym terminie.
Opłata z tytułu przesłania niezgodnego SMS-a nie podlega zwrotowi.
Wszelkie uwagi, pytania oraz reklamacje prosimy kierować na adres:
Biuro Reklam i Ogłoszeń, 22-100 Chełm, ul.: Lubelska 31
tel. 82 565 27 05
e-mail: reklama@supertydzien.pl

PROFESJONALIŚCI W NIERUCHOMOŚCIACH I KREDYTACH

Chcesz **SPRZEDAĆ** lub **KUPIĆ**
MIESZKANIE, DOM,
a może **DZIAŁKĘ?**

ZRÓB TO Z NAMI!
Zadzwoń, aby dowiedzieć się więcej!

Darmowa konsultacja na
temat twojej nieruchomości

Patrycja
Szmagańska
518 524 828

Jonatan
Urban
885 851 148

Karolina
Hurko
665 751 038

Marta
Worobj
885 851 163

KOPCIUCHY MAJĄ SIĘ DOBRZE

Polski Alarm Smogowy bije na alarm. W Polsce wciąż dymi 2,5 mln kopciuchów. A to główna przyczyna smogu. PAS pokazuje więc instalację imitującą płuca i apeluje o likwidację starych nieekologicznych pieców.

„Zobacz, czym oddychasz” to nazwa kampanii Polskiego Alarmu Smogowego. Jego szósta edycja zakończyła się przed budynkiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i apelem do premiera. – Jako organizacja od lat zajmująca się poprawą jakości powietrza w Polsce apelujemy (...) o nadanie większego priorytetu działaniom na rzecz ograniczenia zanieczyszczenia powietrza w naszym kraju – czytamy.

Zanieczyszczone powietrze w Unii

– Polska utrzymuje się w czołówce państw unijnych o najbardziej zanieczyszczonym powietrzu – podkreślają autorzy apelu. I opisują skutki: „Każdego roku przedwcześnie umiera około 40 tysięcy mieszkańców i mieszkańek Polski – to tyle co ludność

Otwocka, Kutna czy Dębica. (...) Nowotwory, przewlekła obturacyjna choroba płuc, zawał serca czy udar mózgu – oddychanie zanieczyszczonym powietrzem przyczynia się do zwiększenia ryzyka wystąpienia tych i wielu innych schorzeń – informują. – Dlatego apelujemy o wsparcie termomodernizacji polskich domów i likwidacji przestarzałych kotłów na węgiel i drewno. A to właśnie tego typu urządzenia są główną przyczyną zimowego smogu, którego skutki można było zobaczyć na instalacjach mobilnych płuc – podkreślają.

Za mały budżet

PAS argumentuje, że obecny budżet programu „Czyste Powietrze”, który wystartował 31 marca, pozwala na wsparcie mniej niż 10 proc gospodarstw domowych, które używają kopciuchów lub mieszkają w słabo ocieplonych lub nieocieplonych budynkach. – 10 miliardów złotych pozyskanych w ramach Funduszu Modernizacyjnego przeznaczone zostanie według szacunków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na wsparcie dla około 160 000 gospodarstw

domowych – mówi cytowany na stronie polskialarmsmogowy.pl Piotr Siergiej, rzecznik PAS. I dodaje: – Tymczasem w Polsce wciąż około 2,5 miliona domów ogrzewanych jest za pomocą kopciuchów. Stąd nasz apel do premiera Donalda Tuska. W ten sposób – przekonuje PAS – można poprawić jakość powietrza, ale też obniżyć rachunki Polaków za ogrzewanie.

Czym oddychasz?

Kampania „Zobacz, czym oddychasz” trwała cały sezon grzewczy. W tym czasie sześć

antysmogowych instalacji imitujących płuca odwiedziło na prośbę ich przedstawicieli 32 miejscowości. Są to modele ludzkich płuc kilkumetrowej wielkości. Płuca te „oddychają” przepuszczanym przez nie powietrzem i filtrują zawieszone w nim zanieczyszczenia. Jak podkreślają organizatorzy akcji, biała materia na płucach po miesiącu filtrowania powietrza zmieniła kolor na czarny. Dlatego organizatorzy apelują do premiera o intensyfikację działań rządu w tym obszarze oraz zabezpieczenie odpowiednich środków finansowych na wsparcie gospodarstw domowych – szczególnie tych najuboższych – w transformacji energetycznej. – Te działania są niezbędne do ochrony zdrowia i życia mieszkańców Polski, a w czasie kryzysu energetycznego są one szczególnie istotne, chroniąc gospodarstwa domowe przed wysokimi cenami energii i wzmacniając bezpieczeństwo energetyczne Polski – argumentują.

W ciągu sześciu edycji kampanii instalacja mobilnych płuc odwiedziła już ponad 170 miejscowości.

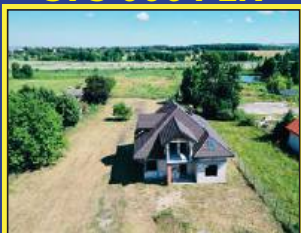
Justyna Lesiuk-Klujewska/
News4Media

DOM W KRASNYMSTAWIE
375 000 PLN

tel. 518 524 828

DOM W KRASNYMSTAWIE
375 000 PLN

tel. 518 524 828

OŚRODEK KUBUSÓWKA
WOKUNINCE

1 800 000 PLN

tel. 518 524 828

DOM W RUDCE,
OBOK KRASNEGOSTAWU
1 250 000 PLN

tel. 665 751 038

DOM LISZNO KOLONIA
300 000 PLN

tel. 885 851 163

DZIAŁKA BUDOWLANA
WERESZCZE DUŻE
109 000 PLN

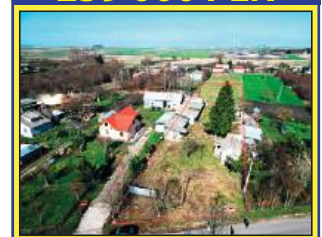
tel. 885 851 163

DOM PRZY UL. ROLNICZEJ
425 000 PLN

tel. 518 524 828

DOM SIELEC
259 000 PLN

tel. 885 851 163

MIESZKANIE
KAPŁONOSY KOLONIA
115 000 PLN

tel. 885 851 163

SKŁEP SPOŻYWCZY
W CHELMIE
330 000 PLN

tel. 885 851 163

SKŁEP SPOŻYWCZY
W CHELMIE
330 000 PLN

tel. 885 851 163

SIEDLISKO ROZIĘCIN
108 000 PLN

tel. 885 851 163

GOSPODARSTWO
ROLNE 6 HA JAŚLIKÓW
600 000 PLN

tel. 885 851 163

DOM UL. BRONIEWSKIEGO
890 000 PLN

tel. 665 751 038

DOM W NOWINACH
299 000 PLN

tel. 665 751 038

DZIAŁKA
INWESTYCYJNA CHEŁM
5 000 000 PLN

tel. 518 524 828

DZIAŁKA BUDOWLANA
ŻÓŁTAŃCE
101 000 PLN

tel. 665 751 038

DZIAŁKA BUDOWLANA
DEPUŁTYCZE
130 000 PLN

tel. 665 751 038

DOMEK MACIEJÓW
150 000 PLN

tel. 885 851 163

PIĘKNY DOM
W WÓLCIE OKOPSKIEJ
890 000 PLN

tel. 665 751 038

LOKAŁ 120m²
PRZY UL. SZYMANOWSKIEGO
750 000 PLN

tel. 518 524 828

TV super tydzień chełmski PROGRAM

Program telewizyjny 21 - 27.04.2025

Bajecznie bogaci Azjaci

TVN, sobota 26.04, godz. 22.10

Kalifornia. Rachel Chu od ponad roku jest w szczęśliwym związku z przystojnym Nickiem Youngiem. Pewnego dnia dostają zaproszenie na ceremonię ślubną odbywającą się w Singapurze. Dziewczyna przystaje na tę propozycję. Z jednej strony rozpieszcza ją radość, ponieważ po raz pierwszy ma okazję zobaczyć Azję, z drugiej - obawia się spotkania z bliskimi partnera. Nic nie wie na temat jego krewnych, ponieważ do tej pory unikał on tego tematu. Na miejscu okazuje się, że mężczyzna ukrywał przed ukochaną dosyć istotne fakty ze swojego życia - między innymi to, że jest dziedzicem jednej z najzamożniejszych i najbardziej wpływowych rodzin w Mieście Lwa, która z powodzeniem działa w branży deweloperskiej. W otoczeniu młodego milionera kręci się wiele kobiet, którym nie podoba się, że najbardziej pożądanym kawalerem w Singapurze jest już zajęty. Jego miłosnych wyborów nie akceptuje również matka, zaborcza Eleanor. Rachel szybko uświadamia sobie, że pieniądze mogą skomplikować jej życie. Będzie musiała stawić czoło bajecznie bogatej przeszłej teściowej, która nie stara się nawet ukryć niechęci wobec wybranki syna.

Wielkie oczy

TVP 2, sobota 26.04, godz. 20.05

Oparta na faktach historia malarki, która walczy z byłym mężem o prawa autorskie do swoich dzieł. San Francisco, koniec lat 50. XX wieku. Do miasta przyjeżdża wraz z córką rozwódka Margaret. Obdarzona talentem malarskim kobieta tworzy niezwykle obrazy. Głównym motywem jej dzieł są dzieci z charakterystycznymi dużymi oczyma. Margaret poznaje czarującego artystę, i niebawem zostaje jego żoną. Mężczyzna szybko zauważa, że dzieła małżonki świetnie się sprzedają. Otwiera galerię sztuki, gdzie sprzedaje obrazy Margaret jako własne. Po pewnym czasie kobieta nie ma ochoty sygnować swoich dzieł nazwiskiem męża. Walter grozi jej śmiercią. Margaret wraz z córką przeprowadza się do Honolulu. Żąda rozwodu. Postanawia także ujawnić, że to ona jest autorką obrazów, które Walter sprzedawał jako własne. Niebawem kobieta pozwywa przed sąd męża oraz redakcje czasopism, które opublikowały kłamliwe, obrażające jej osobę wyznania Waltera.

Kowboje i obcy

Polsat, sobota 26.04, godz. 22.00

Arizona, 1873 rok. Na środku pustkowia budzi się mężczyzna, który nie pamięta (Daniel Craig). Na ręce ma dziwną bransoletę i jest ranny w bok. Wkrótce zostaje zaatakowany przez trzech zbirów, których udaje mu się bez problemu wyeliminować. Zabiera od nich ubranie i konia i udaje się do niewielkiego miasteczka Absolution. Tam korzysta z pomocy wielbego Meachama (Clancy Brown), który opatruje jego ranę. Wkrótce bezimienny wpada w kłopoty. Okazuje się, że naprawdę nazywa się Jake Lonergan, jest poszukiwany listem gończym i wyznaczono za niego wysoką nagrodę.

Układ

TVP 2, niedziela 27.04, godz. 20.00

Wczesny poranek w Londynie. Dochodzi do eksplozji. W ręce policji trafia zaledwie jeden z zamachowców, Farroukh Erdogan. Władze przygotowują się do procesu stulecia. Planują wykorzystać przeciwko oskarżonemu ściśle tajne dowody, które są niedostępne nawet dla jego obrońców. Prokurator generalny powołuje Claudię Simmons-Howe na stanowisko specjalnego rzecznika obrony. Kobieta jako jedyna ma mieć dostęp do wszystkich dokumentów, może także wnioskować o ich odtajnienie. W przeddzień procesu umiera obrońca Erdogana...

Raj dla par

Polsat, niedziela 27.04, godz. 22.55

We wspólne życie Dave'a i Ronnie wkrada się rutyna. Pochłonięci remontem mieszkania i wychowaniem dwóch synów zapominają o swoich potrzebach. Z kolei Joey i Lucy są ze sobą od czasów liceum, kiedy to zostali rodzicami. Ich zbuntowana nastoletnia córka Lacey właśnie postanowiła opuścić rodzinny dom. Rozwiedziony Shane niedawno związał się z niezbyt bystrą, ale za to znacznie młodszą od siebie Trudy. Tymczasem Jason i Cynthia od dłuższego czasu bezskutecznie starają się o dziecko. Oboje coraz częściej myślą o rozwodzie. Ostatnią próbą zażegnania kryzysu ma być dla nich terapia małżeńska, odbywająca się w malowniczej scenerii wyspy na południowym Pacyfiku. Nakłaniają oni do wyjazdu pozostałe pary, by skorzystać z tańszego pakietu dla grup. Podczas gdy oni mają zamiar ratować swój związek, ich przyjaciele planują po prostu dobrze się bawić.

TVP 1

- 7.00 Transmisja Mszy Świętej
8.00 O psie, który jeździł koleją - film familijny
9.50 Pan Zabawka - komedia
11.55 Między ziemią a niebem
12.00 Regina Coeli, Watykan
12.15 Między ziemią a niebem
12.45 Alleluja. Jezus żyje!
13.30 Zagadkowy świat królików - film dok.
14.35 Znachor - dramat, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Jerzy Bińczycki, Anna Dymna, Tomasz Stockinger, Bernard Ładysz, Bożena Dykiel, Artur Barciś, Andrzej Kopiczyński, Piotr Fronczewski, Piotr Grabowski, Jerzy Trela
17.00 Teleexpress, Pogoda
17.35 Rolnik szuka żony - reality show
18.40 Jaka to melodia?
19.30 Program informacyjny 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.05 Sport, Pogoda
20.20 Pan Olbrychski - film dok.
21.25 Sanatorium miłości (8) - reality show
22.30 Plan ucieczki - film fabularny, USA, reż. Mikael Hfström, wyk. Arnold Schwarzenegger, Jim Caviezel, Sam Neill, Curtis James 50 Cent Jackson, Sylvester Stallone
0.40 Balans bieli - magazyn
1.25 Casino Royale - film sensacyjny, USA, reż. Martin Campbell, wyk. Daniel Craig, Eva Green, Mads Mikkelsen, Judi Dench, Jeffrey Wright
3.55 Jaka to melodia?
4.45 Zakończenie dnia

POLSAT

- 6.00 Nowy dzień z Polsat News
9.05 Epoka lodowcowa: Wielkocenne niespodzianki - anim.
9.35 Zaplątani - film anim.
11.45 Rataj - film anim.
14.05 Vaiana: Skarb oceanu - anim.
16.25 Zwierzogród - film anim.
18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda
19.18 Gość Wydarzeń

- 19.45 MEGA HIT - Między nami żywiołami - film anim. Akcja filmu rozgrywa się w Żywiołowie, mieście zamieszkanym przez przedstawicieli ognia, wody, ziemi i powietrza.
22.00 Exodus: Bogowie i królowie - dramat przygodowy, USA, Wielka Brytania, 2014, reż. Ridley Scott, wyk. Christian Bale, Joel Edgerton, Ben Kingsley, Sigourney Weaver, John Turturro, Aaron Paul, Ben Mendelsohn
1.10 Zasady walki - film akcji, USA, Kanada, 2000, reż. Christian Duguay, wyk. Wesley Snipes, Liliana Komorowska, Maury Chaykin, Anne Archer, Marie Matiko, Donald Sutherland, Michael Biehn
3.40 Nasz nowy dom
4.45 Disco Gramy

SUPER POLSAT

- 6.45 SuperLudzie Extra 7.00 Na ratunek 112 8.00 48H. Zaginięni 10.00 Wydarzenia 24 10.30 SuperLudzie 11.30 Spider - Man.: Bez drogi do domu - film sci - fi 14.40 Szósty zmysł - thriller 17.00 Uroczysty Wodecki 19.00 Świat według Kiepskich 20.00 Jak poślubić milionera - komedia romantyczna, Polska, 2019, reż. Filip Zylber, wyk. Małgorzata Socha, Michał Malinowski, Małgorzata Foremniak, Mikołaj Roznerski, Justyna Steczkowska, Wojciech Meczwaldowski, Julia Wieniawa, Anita Sokółowska, Piotr Polk 22.15 Mama na obcasach - komediodramat 0.50 Świat według Kiepskich

STOPKLATKA

- 6.00 Kabaretowe hity 7.10 Złoty interes - serial 8.05 To nie ze mną - serial 9.30 Doc: w twoich rękach - serial 12.00 Katastrofy w przestworzach 16.00 Kojak - serial 18.05 Komisarz Rex - serial 19.05 Hudson i Rex - serial 20.00 Jumper - dramat, USA 21.45 Kruk - thriller 23.55 Film fabularny

TVP 2

- 5.45 Dziesięcioro przykazań, cz. 2 - dramat, USA
7.30 Pytanie na śniadanie
11.05 Prawosławna liturgia wielkanocna
12.05 Galimatias czyli Kogel - Mogel II - komedia, reż. Roman Zaluski, wyk. Grażyna Błęcka - Kolska, Dariusz Siatkowski, Jerzy Turek, Katarzyna Łaniewska, Ewa Kasprzyk, Zdzisław Wardejn
13.45 Przepis dnia
14.00 Familiada - teleturniej
14.30 Koło fortuny - teleturniej
15.15 Szansa na sukces. Opole 2025 - Włodzimierz Korcz
16.15 Tak to leciało! - teleturniej
17.15 Postaw na milion - teleturniej
18.15 Baby Boom, czyli Kogel Mogel 5 - komedia, reż. Anna Wierczur, wyk. Katarzyna Skrzynecka, Grażyna Błęcka - Kolska, Maciej Zakościelny
20.00 Wichry namietności - melodramat, USA, reż. Edward Zwick, wyk. Brad Pitt, Anthony Hopkins, Aidan Quinn, Julia Ormond, Henry Thomas
22.25 Ślubne wojny - komedia, USA, reż. Gary Winick, wyk. Kate Hudson, Anne Hathaway, Candice Bergen, Steve Howey
0.05 Skok stulecia - film fabularny, USA, reż. Christian Gudegast, wyk. Gerard Butler, Pablo Schreiber, O'Shea Jackson Jr, 50 Cent, Meadow Williams
2.35 Kogel - Mogel - komedia, reż. Roman Zaluski
4.20 Zakończenie dnia

TVN

- 5.40 Uwaga!
5.55 Kuchenne rewolucje - program kulinarno - rozrywkowy
7.45 Dzień Dobry TVN
9.00 Autentyczni
12.10 MasterChef Nastolatki - Wielkanoc
13.10 Co za tydzień
13.40 Harry Potter i Kamień Filozoficzny - film przygodowy
17.00 Shrek Forever - komedia
19.00 Fakty, Sport, Pogoda
19.45 Zrobmy sobie dom - program rozrywkowy

- 20.45 Gladiator - dramat historyczny, Wielka Brytania, USA 2000, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe, Joaquin Phoenix, Connie Nielsen, Oliver Reed, Richard Harris, Derek Jacobi, Djimon Hounsou
23.55 Czarna owca - komedia, Polska 2021, reż. Aleksander Pietrzak, wyk. Arkadiusz Jakubik, Magdalena Popławska, Kamil Szeptycki, Agata Różycka, Włodzimierz Press, Anna Cieślak
2.10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial
3.00 Szpital - program obyczajowy
3.50 Uwaga!
4.05 Co za tydzień

TVP SPORT

- 6.25 Koszykówka - NBA. mecze Chicago Bulls z 1996 roku 8.30 Piłka nożna - Liga Hiszpańska kobiet: FC Barcelona - Sevilla 10.35 Strongman - Liga Mistrzów - Polska 11.35 Piłka nożna: Wisła Kraków - Pogoń Siedlce 13.50 Żużel - Turniej o Złoty Kask, Opole 17.00 Piłka nożna: Legia Warszawa - Lechia Gdańsk 20.15 Piłka nożna - eliminacje Mistrzostw Świata 2026 - Warszawa, Stadion Narodowy: Polska - Malta 21.20 Piłka nożna - eliminacje Mistrzostw Świata 2026 - Warszawa, Stadion Narodowy: Polska - Malta 22.15 Sportowy Wieczór 23.00 Żużel - Turniej o Złoty Kask, Opole

TV 4

- 14.50 Mitchellowie kontra maszyny - film anim. 17.15 Goście w Ameryce - komedia fantasy 19.00 Policjantki i Policjanci 20.00 Malanowski. Nowe rozdanie 20.30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21.30 Sprawiedliwi. Trójięmiasto 22.35 Miłość za wszelką cenę 23.40 Ostatni bastion - film sensacyjny

PONIEDZIAŁEK, 21.04

TVN 7

- 5.15 Szkoła - program obyczajowy
6.05 Szkoła - program obyczajowy
7.00 Szpital - program obyczajowy
8.00 Ukryta prawda
9.00 Ukryta prawda
10.05 Artystki
11.00 Płyś i Bill - film familijny
12.45 Gwiezdny pył - film przygodowy, USA, Wielka Brytania
15.25 Piotruś. Wyprawa do Nibylandii - film przygodowy
17.45 Lemony Snicket: Seria niefortunnnych zdarzeń - komedia
20.00 Szybcy i wściekli: Tokio Drift - film sensacyjny, USA, Niemcy 2006, reż. Justin Lin, wyk. Lucas Black, Bow Wow, Nathalie Kelley, Brian Tee, Kang Sung, Brian Goodman, Vin Diesel
22.15 Tunel - film katastroficzny, Norwegia 2019, reż. Pal Oie, wyk. Thorbjorn Harr, Yiva Lyng Fuglerud, Lisa Carlehed
0.30 Król Artur: Legenda miecza - film przygodowy, USA, Wielka Brytania 2017, reż. Guy Ritchie, wyk. Charlie Hunnam, Astrid Berges - Frisbey
3.05 Mówię Wam

TV PULS

- 6.00 Rekrut - serial
6.55 Asterix i Obelix kontra Cezar - komedia, Francja
9.00 Asterix i Obelix: Misja Kleopatry - komedia, Francja
11.05 Zakonnica w przebraniu - komedia, USA 1992
13.20 Książę w Nowym Jorku - komedia, USA 1988
15.35 Asterix i Obelix: W służbie Jej Królewskiej Mości - film przygodowy, Francja, Hiszpania
17.45 Asterix i Obelix: Imperium smoka - film przygodowy, Francja, Belgia 2023
20.00 Robin Hood: Początek - film przygodowy, USA 2018, reż. Otto Bathurst, wyk. Ben Mendelsohn, Eve Hewson, Jamie Dornan, Jamie Foxx
22.10 Murarz: Na granicy spisku - film sensacyjny, Bułgaria, USA 2024, reż. Renny Harlin
0.35 Minuta po śmierci - thriller, USA 2022, reż. Michael Mailer
2.20 Lombard: Życie pod zastaw
3.20 Dzielnica strachu - serial
4.20 Menu na miare
5.00 Dzielnica strachu - serial

TRWAM

- 15.50 Ma się rozumieć 16.00 Informacje dnia 16.10 Sanktuario polskie 16.30 Porady Medyczne Bonifratrów 17.00 Świadkowie 17.30 Parafia naszym domem 17.55 Poczet Wielkich Polaków 18.00 Regina Coeli 18.05 Informacje dnia 18.15 Rozmowy niedokończone 19.25 Święty na każdy dzień 19.30 Poznajemy Polskę 19.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci 20.00 Informacje dnia 20.20 Różaniec 20.50 Myśląc Ojczyzna 21.00 Apel Jasnogórski 21.20 Informacje dnia 21.40 Kantorowi 22.00 Z wędką nad wodę 22.30 Filmowe Życiorysy PL 23.10 Ze Swojczan do wolności dnia 4.40 Nędzarz i madame

TTV

- 5.30 Dubaj. Pustynia pełna bogactwa 6.35 Gogglebox. Przed telewizorem 7.35 Życie na kredyccie 8.40 Zakup w ciemno 10.40 Boys, boys, boys 11.40 99 - Gra o wszystko. VIP 12.40 Back to school. Prawdziwy egzamin 13.40 Gogglebox. Przed telewizorem 15.45 Express 16.05 Zakup w ciemno 17.05 Życie na kredyccie 17.45 Express 18.05 Życie na kredyccie 18.40 Gogglebox. Przed telewizorem 19.45 Express 20.00 Zakup w ciemno 21.00 Boys, boys, boys 22.00 Gogglebox. Przed telewizorem 1.00 Kanapowcy 2.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska

TV6

- 11.40 Ghostbusters - pogromcy duchów - komedia sci - fi 14.00 Zatańcz ze mną - komedia romantyczna 16.25 Zwierzak - komedia 18.00 Kod nieśmiertelności - thriller sci - fi 20.00 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku 21.55 Komornicy - komedia sensacyjna 23.55 Paranormal Activity: Inny wymiar - horror, USA

ŚRODA, 23.04

TVN 7

- 4.55 **Ten moment**
- 5.25 **Szkoła** – program obyczajowy
- 7.15 **Szpital** – program obyczajowy
- 8.15 **Ukryta prawda**
- 11.25 **W – 11 Wydział Śledczy**
– program kryminalny
- 12.55 **Detektywi**
- 13.55 **Szkoła** – program obyczajowy
- 14.55 **Sędzia Anna Maria Wesołowska**
- 16.55 **Szpital** – program obyczajowy
- 17.55 **Zagadki losu**
- 19.00 **Ukryta prawda**
- 20.00 **Hotel Paradise** – program rozrywkowy
- 21.05 **Mamuśki mają wychodne**
HIT – komedia, USA 2017, reż. Alethea Jones, wyk. Katie Aselt-ton, Toni Collette, Bridget Ever-rett, Molly Shannon
- 22.55 **Księgowy** – film sensacyjny, USA 2016, reż. Gavin O'Con-nor, wyk. Ben Affleck, Anna Kendrick, J.K. Simmons
- 1.35 **Piotruś. Wyprawa do Niby-landii** – film przygodowy, Australia, USA, Wielka Brytania
- 3.55 **Hotel Paradise** – program rozrywkowy

TVN

18.00 **Lombard: życie pod zastaw**
20.00 **Pokerzysta** – film sensacyjny,
HIT USA 2022, reż. Russell Crowe,
wyk. Aden Young, Daniel Mac-
Pherson, Liam Hemsworth,
Russell Crowe, Steve Bastoni

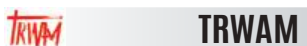
22.00 **Noe: Wybrany przez Boga**
– film przygodowy, USA 2014,
reż. Darren Aronofsky, wyk.
Anthony Hopkins, Emma Wat-
son, Jennifer Connelly, Kevin
Durand, Nick Nolte, Ray Win-
stone, Russell Crowe

0.55 **Przetrawianie** – dramat przy-
godowy, USA 2011, reż. Joe
Carnahan, wyk. Dallas Roberts,
Dermot Mulroney, Frank Grillo,
Joe Anderson, Liam Neeson

3.10 **Dzielnica strachu** – serial

4.15 **Dyżur**

5.00 **Dzielnica strachu** – serial

13.30 Msza święta **14.20** Muzyczne chwile **14.30** Siostry na posterunku **15.00** Od zmiernchu do świtu **15.50** Ma się rozumieć **16.00** Informacje dnia **16.10** Na zdrowie **16.30** O. Rafał, kto go nie zna? **17.00** Po stronie prawdy **17.50** Muzyczne chwile **17.55** Poczet Wielkich Polaków **18.00** Regina Coeli **18.05** Informacje dnia **18.15** Rozmowy niedokończone **19.25** Święty na każdy dzień **19.30** Opowieści biblijne **20.00** Informacje dnia **20.00** Różaniec **20.50** Myśląc Ojczyzną **21.00** Apel Jasnogórski **21.20** Informacje dnia **21.40** Polski Punkt Wiedzy **22.00** Przetrawiliśmy **22.30** Jerzy Popiełuszko - Posłaniec Prawdy

TVP SPORT

5.15 Dobra robota 56.15 Express 6.35
Diabelnie boskie - serial 7.00 Szkół-
ta - program obyczajowy 9.00 Szpital
program obyczajowy 10.00 Detek-
tywi 11.00 Zakup w ciemno 12.00 Za-
kup w ciemno 13.00 Życie na kredycie
13.35 Goglebox. Przed telewizorem
14.40 Detektywi 15.45 Express 16.05
Zakup w ciemno 17.05 Usterka 17.45
Express 18.00 Sport 18.05 Goglebox.
Przed telewizorem 19.05 Dobra robota
19.45 Express 20.05 Zakup w ciemno
21.05 Życie na kredycie 21.45 Express
22.00 Back to school. Prawdziwy egzami-
n 23.00 Goglebox. Przed telewizio-
rem 0.00 Życie na kredycie

STOPKLATKA **STOPKLATKA**

7.55 Policjantki i Policjanci **8.55** Kobra - oddział specjalny **10.55** 48H. Zaginieni
12.55 Septagon **13.55** Policjantki i Policjanci **14.55** Kobra - oddział specjalny
17.05 Magnum: Detektyw z Hawajów
18.00 Strażnik Teksasu **20.00** Agenci NCIS: Los Angeles **22.55** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny **1.05** Więzienie

TVP 1

7.00 Transmisja Mszy Świętej
7.30 Pełnia Wiary – magazyn
8.00 Chłopi (13) – Zemsta – serial
9.00 Ranczo s.VIII (94) – Wybacz mnie – serial
9.50 Komisarz Alex (37) – Miasto w strachu – serial
10.45 Ojciec Mateusz (248) – serial
11.35 Królowie (62) – serial
12.10 Agrobiznes
12.35 To się opłaca – magazyn
12.50 Fascynujące migracje – Sokół skalny – cykl dok.
14.00 Wichrowe wzgórze (157) – serial
14.55 Jaka to melodia?
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (551) – serial
17.00 Teleexpress, Pogoda
17.20 Jaka to melodia?
17.55 Klan (4513) – telenowela
18.25 Reporterzy – magazyn
18.45 Akacyjowa 38 (605) – serial
19.30 Program informacyjny 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.10 Sport, Pogoda
20.30 Królowie (63) – serial
21.05 Ojciec Mateusz (421) – Detektyw bez teki – serial
22.05 Sprawa dla reportera
23.05 Polska dla głos
23.35 Łowcy sensacji – film dok.
0.45 Ludzie i bogowie (8) – Żelazny Ernst – serial
1.45 Złota dama – film fabularny, Wielka Brytania, reż. Simon Curtis, wyk. Helen Mirren, Ryan Reynolds, Daniel Bruhl, Katie Holmes, Charles Dance
3.45 Korespondenci – magazyn
4.35 Zakończenie dnia

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News
8.30 Malanowski i Partnerzy
9.30 Sekrety rodziny
10.30 Trudne sprawy
11.30 Gliniarze
14.35 Dlaczego ja?
15.50 Wydarzenia, Pogoda
16.20 Interwencja
16.30 Na ratunek 112
17.00 Gliniarze
18.00 Pierwsza miłość
18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda
19.20 Gość Wydarzeń
19.40 Uroczysko
20.10 Nasz nowy dom
21.15 Przyjaciółki
22.25 Komisarz Mama

23.35 Zaginiona – thriller, USA, 2023, reż. Nicholas D. Johnson, Will Merrick, wyk. Storm Reid, Nia Long, Amy Landecker, Joaquim de Almeida, Ken Leung, Tim Griffin, Ava Zaria Lee, Daniel Henney
1.55 W roli Boga – dramat obyczajowy, USA, 2021, reż. Austin Stark, wyk. Kelsey Grammer, Julia Stiles, Janeana Garofalo, Colman Domingo, Dan Hedaya, Peter Kim
4.00 Ewa gotuje
4.40 Disco Gramy

SUPER POLSAT

6.45 SuperLudzie Extra 7.00 Na ratunek 112 8.00 48H. Zaginięni 10.00 Wydarzenia 24 10.30 Małe Wielkie Marzenia 11.30 Świat według Kiepskich 14.05 Twoja Twarz Brzmi Znajomo 16.00 TOP CHEF 17.30 Świat według Kiepskich 20.05 Siedem dusz – dramat obyczajowy, USA, 2008, reż. Gabriele Muccino, wyk. Will Smith, Rosario Dawson, Woody Harrelson, Michael Ealy, Barry Pepper, Bill Smitrovich 22.35 Snajper: Dziedzictwo – film sensacyjny, USA, 2014, reż. Paul Don Michael, wyk. Tom Berenger, Chad Michael Collins, Dennis Haysbert, Dominic Monaghan 0.40 Świat według Kiepskich

STOPKLATKA

7.10 Złoty interes – serial 8.05 To nie ze mną – serial 9.30 Doc: w twoich rękach sezon 2 – serial 12.00 Katastrofy w przestworzach 16.00 Kojak – serial 18.05 Komisarz Rex – serial 19.05 Hudson i Rex – serial 20.00 Gangi Nowego Jorku – dramat kryminalny 23.20 Chłopczy z ferajny – dramat kryminalny

TVP 2

4.30 Na dobre i na złe (841) – serial
5.25 M jak miłość (1808) – serial
6.20 Operacja zdrowie
6.50 Barwy szczęścia (3176) – serial
7.30 Pytanie na śniadanie
11.15 Wspólny dom – magazyn
11.50 Przyrodnik na tropie – Makolągwa
12.30 Koło fortuny – teleturniej
13.15 Miłość i nadzieja (178) – serial
14.05 Va Banque (903) – teleturniej
14.35 Na sygnale (711) – serial
15.05 La Promesa – pałac tajemnic (129) – serial
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Miłość i nadzieja (179) – serial
18.15 Va Banque (904) – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu – teleturniej
19.25 Barwy szczęścia (3176) – serial
20.05 Barwy szczęścia (3177) – serial
20.45 Tak to leciało! – teleturniej
21.50 Minuta ciszy (1) – serial
22.55 Informacje kulturalne
23.15 Hala odlotów – talk – show
0.05 88 minut – thriller, USA, Niemcy, reż. Jon Avnet, wyk. Al Pacino, Alicia Witt, Leelee Sobieski, Neal McDonough – Pewnego dnia mężczyzna otrzymuje ostrzeżenie, z którego wynika, iż zostało mu tylko 88 minut życia. Bohater będzie musiał użyć wszystkich swoich umiejętności by odnaleźć swojego prześladowcę.
2.00 Z biciem serca (13) – serial
3.00 Z biciem serca (14) – serial
4.00 Magazyn Ekspresu Reporterów
5.00 Zakończenie dnia

TVN

5.40 Uwaga!
5.55 Ukryta prawda
6.50 Kuchenne rewolucje – program kulinarno – rozrywkowy
7.45 Dzień Dobry TVN
11.30 Kuchenne rewolucje – program kulinarno – rozrywkowy
12.35 Ukryta prawda
13.35 Ukryta prawda
14.40 Ukryta prawda
15.45 Kuchenne rewolucje – program kulinarno – rozrywkowy
16.50 Detektywi
17.55 Ukryta prawda
19.00 Fakty, Sport, Pogoda
19.55 Uwaga!
20.10 Doradca smaku
20.15 Na Wspólnej – serial
20.55 Kuchenne rewolucje – program kulinarno – rozrywkowy

22.00 Plan B – film obyczajowy, Polska 2018, reż. Kinga Dębska, wyk. Kinga Preis, Edyta Olszówka, Małgorzata Gorol, Roma Gąsiorowska, Marcin Dorociński
23.45 Zofia – miniserial
2.30 Bitwa o gości
3.35 Szpital – program obyczajowy
4.35 Uwaga!
4.50 Nauka jazdy
5.15 Kto was tak urządził

TVP SPORT

6.15 RETRO TVP SPORT – Manchester United – Legia Warszawa 8.15 Natalia – film dok. 9.20 Piłka nożna – Puchar Hiszpanii – 1/8 finału 11.35 Piłka nożna – Puchar Hiszpanii – 1/4 finału – podsumowanie 13.30 Piłka nożna – Puchar Hiszpanii – 1/2 finału – podsumowanie 15.25 Żużel – Turniej o Złoty Kask, Opole 17.25 Strongman – Liga Mistrzów – Cypr – relacja 18.25 transmisja 21.00 RING TVP SPORT – magazyn 22.00 Sportowy Wieczór 22.40 Boks – Polska Liga Boks, 1. kolejka: KB Legia Warszawa – Imperium Boxing Wałbrzych 1.00 Boks – Gala w Nowym Jorku, Madison Square Garden – podsumowanie

TV 4

11.55 Trudne sprawy 14.55 Policjantki i Policjanci 16.55 Trudne sprawy 18.00 Łowcy Skarbów 19.00 Policjantki i Policjanci 20.00 Malanowski. Nowe rozdanie 20.30 Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny 21.30 Sprawiedliwi. Trójięmiasto 22.35 Miłość za wszelką cenę 23.40 Paranormal Activity: Inny wymiar – horror

CZWARTEK, 24.04

TVN 7

4.55 Ten moment
5.25 Szkoła – program obyczajowy
7.15 Szpital – program obyczajowy
8.15 Ukryta prawda
11.25 W – 11 Wydział Śledczy – program kryminalny
12.55 Detektywi
13.55 Szkoła – program obyczajowy
14.55 Sędzia Anna Maria Wesołowska
16.55 Szpital – program obyczajowy
17.55 Zagadki losu
19.00 Ukryta prawda
20.00 Hotel Paradise – program rozrywkowy
21.05 Tammy – komedia, USA 2014, reż. Ben Falcone, wyk. Melissa McCarthy, Susan Sarandon, Kathy Bates, Allison Janney, Dan Aykroyd, Toni Collette
23.15 List w butelce – film obyczajowy, USA 1999, reż. Luis Mandoki, wyk. Kevin Costner, Robin Wright Penn, Paul Newman, John Savage, Illeana Douglas
1.55 Reich – film sensacyjny, Polska 2001, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Mirosław Baka

TV PULS

6.00 Nash Bridges – serial
8.00 Kobra – oddział specjalny – serial
10.00 Rekrut – serial
11.00 Kotka – serial
12.55 Rekrut – serial
13.50 Lombard: Życie pod zastaw
15.50 Ranczo – serial
18.00 Lombard: Życie pod zastaw
20.00 Asterix i Obelix: Imperium smoka – film przygodowy, Francja, Belgia 2023, reż. Guillaume Canet, wyk. Gilles Lello-uche, Guillaume Canet, Jonathan Cohen, Julie Chen
22.15 Pan i Pani Kiler – komedia sensacyjna, USA 2010, reż. Robert Luketic, wyk. Ashton Kutcher, Catherine O'Hara, Katherine Heigl, Tom Selleck
0.10 Amsterdam – komediodramat, USA 2022, reż. David O. Russell, wyk. Anya Taylor – Joy, Christian Bale, John David Washington, Margot Robbie, Rami Malek, Robert De Niro
3.00 Dzielnica strachu – serial
3.55 Menu na miarę
5.00 Dzielnica strachu – serial

TRWAM

15.00 Po stronie prawdy 15.50 Ma się rozumieć 16.00 Informacje dnia 16.10 Z wedką nad wodę 16.35 Sól ziemi 17.05 Akademia pro – life 17.15 Muzyczne chwile 17.30 Odpowiedzialni za Kościół 17.55 Poczet Wielkich Polaków 18.00 Regina Coeli 18.05 Informacje dnia 18.15 Rozmowy niedokończone 19.25 Święty na każdy dzień 19.30 Każdy maluch to potrafi 19.45 Modlitwa z telefontem udziałem dzieci 20.00 Informacje dnia 20.20 Różaniec 20.50 Głos Polski 21.00 Apel Jasnogórski 21.20 Informacje dnia 21.40 Polski Punkt Widzenia 22.00 Głos serca 22.45 50 lat w Republice Konga

TTV

5.15 Dobra robota 6.15 Express 6.35 Diabelnie boskie – serial 7.00 Szkoła – program obyczajowy 9.00 Szpital – program obyczajowy 10.00 Detektywi 11.00 Zakup w ciemno 12.00 Zakup w ciemno 13.00 Życie na kredycie 13.35 Gogglebox. Przed telewizorem 14.40 Detektywi 15.45 Express 16.05 Zakup w ciemno 17.05 Usterka 17.45 Express 18.00 Sport 18.05 Gogglebox. Przed telewizorem 19.05 Dobra robota 19.45 Express 20.05 Zakup w ciemno 21.05 Życie na kredycie 21.45 Express 22.00 Życie na kredycie 22.30 Życie na kredycie 23.05 Kanapowcy 0.05 Witaj w klubie 0.40 Dobra robota

TV 6

7.55 Policjantki i Policjanci 8.55 Kobra – oddział specjalny 11.00 48H. Zaginięni 13.00 Septagon 14.00 Policjantki i Policjanci 15.00 Kobra – oddział specjalny 17.05 Magnum: Detektyw z Hawajów 18.05 Strażnik Teksasu 20.00 Agenci NCIS: Los Angeles 22.55 Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny 1.05 Więzienie

TVP 1

7.00 Transmisja Mszy Świętej
7.30 Agape Błisko Ciebie
8.00 Kapitan Sowa na tropie (1 – 2) – serial
9.00 Ranczo s.VIII (95) – serial
9.50 Komisarz Alex (38) – serial
10.45 Ojciec Mateusz (249) – serial
11.35 Okrasa łamie przepisy – Maroko
12.10 Agrobiznes
12.35 Magazyn Rolniczy
12.50 Islandia, królestwo maskonurów – film dok.
14.00 Wichrowe wzgórze (158) – serial
14.55 Jaka to melodia?
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (552) – serial
17.00 Teleexpress, Pogoda
17.20 Jaka to melodia?
17.55 Klan (4514) – telenowela
18.25 Reporterzy – magazyn
18.35 Flesz
18.45 Akacyjowa 38 (606) – serial
19.25 Pytanie dnia
19.30 Program informacyjny 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.10 Sport, Pogoda
20.30 Królowie (64) – serial
21.05 Komisarz Alex (287) – serial
22.05 Nie ma róży bez ognia – komedia, reż. Stanisław Bareja, wyk. Jacek Fedorowicz, Stanisława Celińska, Mięczy-sław Czechowicz, Stanisław Tym, Wiesław Gołas, Jan Kobuszewski, Bronisław Pawlik, Henryk Kluba, Wojciech Siemion, Jacek Fedorowicz
23.55 Krew z krwi (7) – serial
0.55 Mechanik – film fabularny
2.45 Sprawa dla reportera

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News
8.00 halo tu polsat
11.25 Gliniarze
14.35 Dlaczego ja?
15.50 Wydarzenia, Pogoda
16.20 Interwencja
16.30 Na ratunek 112
17.00 Gliniarze
18.00 Pierwsza miłość
18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda
19.15 Lepsza Polska
19.30 Sport, Pogoda
19.55 Must Be The Music

22.05 Terminator: Mroczne przeznaczenie – film sci – fi, USA, Hiszpania, Węgry, 2019, reż. Tim Miller, wyk. Linda Hamilton, Arnold Schwarzenegger, Mackenzie Davis, Natalia Reyes, Gabriel Luna, Diego Boneta, Tom Hopper – Ponad dwadzieścia lat minęło, odkąd Sarah Connor zapobiegła Dniowi Sądu, zmieniła przyszłość i odwróciła przeznaczenie rodzaju ludzkiego.
1.00 Klucz do wieczności – thriller, USA, 2015, reż. Tarsem Singh, wyk. Ryan Reynolds, Ben Kingsley, Matthew Goode
3.35 Nasz nowy dom
4.40 Disco Gramy

SUPER POLSAT

6.45 SuperLudzie Extra 7.00 Na ratunek 112 8.00 48H. Zaginięni 10.00 Wydarzenia 24 10.30 Bitwa o palety 11.30 Świat według Kiepskich 14.05 Twoja Twarz Brzmi Znajomo 16.00 TOP CHEF 17.30 Świat według Kiepskich 20.05 Ewolucja planety małp – film sci – fi, USA, 2014, reż. Matt Reeves, wyk. Gary Oldman, Keri Russell, Andy Serkis, Jason Clarke, Toby Kebbell, Terry Notary 22.45 Hancock – film fantasy, USA, 2008, reż. Peter Berg, wyk. Will Smith, Charlize Theron 0.45 S.W.A.T.: Miasto w ogniu – film sensacyjny 2.40 Świat według Kiepskich 4.00 Nasz nowy dom 5.00 Nasz nowy dom

STOPKLATKA

6.00 Kabaretowe hity 7.10 Złoty interes – serial 8.05 To nie ze mną – serial 9.30 Doc: w twoich rękach – serial 12.00 Katastrofy w przestworzach 16.00 Kojak – serial 18.05 Komisarz Rex – serial 19.05 Hudson i Rex – serial 20.00 Sztos 2 – komedia sensacyjna, Polska 22.05 Film fabularny

TVP 2

5.15 M jak miłość (1809) – serial
6.05 Wstęp Wolny
6.20 Anna Dymna – spotkajmy się
6.55 Barwy szczęścia (3177) – serial
7.30 Pytanie na śniadanie
11.15 Operacja zdrowie
11.50 Tańcząca ze światem – Maroko
12.30 Koło fortuny – teleturniej
13.15 Miłość i nadzieja (179) – serial
14.05 Va Banque (904) – teleturniej
14.35 Na sygnale (712) – Serce na temblaku – serial
15.05 La Promesa – pałac tajemnic (130) – serial
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Miłość i nadzieja (180) – serial
18.15 Va Banque (905) – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu – teleturniej
19.25 Barwy szczęścia (3177) – serial
20.05 Barwy szczęścia (3178) – serial
20.45 Postaw na milion – teleturniej
21.45 Cudowne lata
22.45 To jest grane
23.25 Kino relaks – Miłość po francusku – komedia romantyczna, Francja, reż. David Moreau, wyk. Virginie Efira, Pierre Niney, Charles Berling, Gilles Cohen, Camille Japy
1.05 Miłość w genach – komedia, Wielka Brytania, reż. Sasha Collington, wyk. Natacha Bas-set, Maeve Dermody
2.55 88 minut – thriller, USA, Niemcy, reż. Jon Avnet, wyk. Al Pacino, Alicia Witt, Leelee Sobieski, Neal McDonough
4.45 Zakończenie dnia

POLSAT

5.40 Uwaga!
5.55 Ukryta prawda
6.50 Kuchenne rewolucje – program kulinarno – rozrywkowy
7.45 Dzień Dobry TVN
11.30 Kuchenne rewolucje – program kulinarno – rozrywkowy
12.35 Ukryta prawda
15.45 Kuchenne rewolucje – program kulinarno – rozrywkowy
16.50 Detektywi
17.55 Ukryta prawda
19.00 Fakty, Sport, Pogoda
19.50 Uwaga!

20.00 Harry Potter i Komnata Tajemnic – film przygodowy, USA, Wielka Brytania 2002, reż. Chris Columbus, wyk. Daniel Radcliffe, Rupert Grint, Emma Watson, Kenneth Branagh, Richard Harris
23.25 Saga "Zmierzchn": Przed świtem. Część II – horror, USA 2012, reż. Bill Condon, wyk. Kristen Stewart, Robert Pattinson, Taylor Lautner, Peter Facinelli, Elizabeth Reaser
1.50 Kuba Wojewódzki
2.55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas – serial
3.50 Uwaga!
4.05 Nauka jazdy

SUPER POLSAT

6.15 RETRO TVP SPORT – Lazio – Wisła Kraków 8.15 Jeździectwo – Cavaliada Kraków 10.00 Retransmisja 12.05 Piłka nożna – Puchar Hiszpanii: FC Barcelona – Atletico Madryt 16.20 RING TVP SPORT 17.20 Boks – Polska Liga Boks, 2. kolejka: Imperium Boxing Wałbrzych 20.05 Piłka nożna Betclit 1. liga – 30. kolejka: Bruk – Bet Termalika – Wisła Kraków 20.25 Piłka nożna Betclit 1. liga – 30. kolejka: Bruk – Bet Termalika – Wisła Kraków 23.00 Sportowy Wieczór 23.40 Boks – Polska Liga Boks, 2. kolejka: Imperium Boxing Wałbrzych – RKB Wisłok 1995 Rzeszów

STOPKLATKA

7.55 Bogaty Dom – Biedny Dom 8.55 Dlaczego ja? 10.55 Na ratunek 112 11.55 Trudne sprawy 14.55 Policjantki i Policjanci 16.55 Trudne sprawy 18.00 Łowcy Skarbów 19.00 Policjantki i Policjanci 20.00 Gwiazdy Kabaretu 21.00 Gwiazdy Kabaretu 22.00 Komornicy – komedia sensacyjna

PIĄTEK, 25.04

TVN 7

4.55 Ten moment
5.25 Szkoła – program obyczajowy
7.15 Szpital – program obyczajowy
8.15 Ukryta prawda
11.25 W – 11 Wydział Śledczy – program kryminalny
12.55 Detektywi
13.55 Szkoła – program obyczajowy
14.55 Sędzia Anna Maria Wesołowska
16.55 Szpital – program obyczajowy
17.55 Zagadki losu
19.00 Ukryta prawda
20.00 Zostańmy przyjaciółmi – komedia romantyczna, USA, Kanada, Niemcy 2005, reż. Roger Kumble, wyk. Ryan Reynolds, Amy Smart, Anna Faris, Chris Klein, Chris Marquette, Giacomo Beltrami, Fred Ewanuicki
22.10 Pan Church – komediodramat, USA 2016, reż. Bruce Beresford – thriller, Kanada, USA 2021, reż. Taylor Sheridan
0.25 Ci, którzy życzą mi śmierci
2.30 Hotel Paradise – program rozrywkowy
3.30 Fachowcy
4.15 Usterka

TV PULS

6.00 Nash Bridges – serial
8.00 Kobra – oddział specjalny – serial
10.00 Rekrut – serial
11.00 Kotka – serial
12.55 Rekrut – serial
13.50 Lombard: Życie pod zastaw
15.50 Ranczo – serial
18.00 Lombard: Życie pod zastaw
20.00 Krwawa pogoń – film akcji, USA 2022, reż. Isaac Florentine, wyk. Frank Grillo, Leeshon Alexander, Matthew Marsh, Rhona Mitra, Robert Patrick
22.00 Niezniszczalni 3 – film sensacyjny, USA, Niemcy, Bułgaria 2014, reż. Patrick Hughes, wyk. Antonio Banderas, Arnold Schwarzenegger, Dolph Lundgren, Harrison Ford, Jason Statham, Mel Gibson, Wesley Snipes
0.20 Aż do śmierci – thriller, USA 2007, reż. Simon Fellows, wyk. Adam Leese, Jean – Claude Van Damme, Mark Dymond, Selina Giles
2.30 Lombard: Życie pod zastaw – serial
3.30 Dyżur

TRWAM

15.50 Ma się rozumieć 16.00 Informacje dnia 16.10 Natura Obiektywne 16.30 Mateczniki Polskości 16.40 Prosto o gospodarce 17.00 Czerwony Dwór 17.30 Geopolityka 17.55 Poczet Wielkich Polaków 18.00 Regina Coeli 18.05 Informacje dnia 18.15 Westerplatte Młodych 19.00 Warto zauważyć... 19.30 Brat Franciszek 20.00 Informacje dnia 20.20 Różaniec 20.50 Myśląc Ojczyzną 21.00 Apel Jasnogórski 21.20 Informacje dnia 21.40 Polski Punkt Widzenia 22.00 Drogi Montini 23.05 Przegląd Katolickiego Tygodnika "Niedziela" 23.10 Zamek w Korzkwi – Szlakiem Pióra 23.30 Regał

TTV

5.10 Dobra robota 6.15 Express 6.35 Diabelnie boskie – serial 7.00 Szkoła – program obyczajowy 9.00 Szpital – program obyczajowy 10.00 Detektywi 11.00 Zakup w ciemno 12.00 Zakup w ciemno 13.00 Życie na kredycie 13.35 Gogglebox. Przed telewizorem 14.40 Detektywi 15.45 Express 16.05 Zakup w ciemno 17.05 Usterka 17.45 Express 18.00 Sport 18.05 Boys, boys, boys 19.05 Życie na kredycie 19.45 Express 20.05 Życie na kredycie 20.40 Gogglebox. Przed telewizorem 21.45 Express 22.00 Damy i wieśniaczki. PL 23.00 99 – Gra o wszystko. VIP 0.00 Gogglebox. Przed telewizorem

TV 4

7.55 Policjantki i Policjanci 8.55 Kobra – oddział specjalny 10.55 48H. Zaginięni 13.00 Septagon 13.55 Policjantki i Policjanci 14.55 Kobra – oddział specjalny 17.05 Magnum: Detektyw z Hawajów 18.00 Strażnik Teksasu 20.00 Kryminalne zagadki Miami 21.55 Kości 22.55 Kości 23.55 Na dnie piekła – film akcji

eprasa.pl ca88443e00

WODNIK

RYBY

BARAN

BYK

BLIŹNIETA

RAK

LEW

PANNA

WAGA

SKORPION

STRZELEC

KOZIOROŻEC

Litery z pól ponumerowanych utworzą rozwiązanie końcowe.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

Organizatorami wydarzenia byli: **Ewa Lipska, Agnieszka Pieniążek** oraz **Beata Wojdyk**. **MŁ**

Podgórze 36, 22-100 Chełm

nr 16 (2025)

K U P O N

**super
tydzień
chełmski**